

Kunnan jätehuoltomääräysten laatiminen

Case: Hartolan ja Sysmän kunnat

Tiivistelmä

Tekijä Nieminen, Ronja	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 32 + 78	Valmistumisaika Kevät 2021
Työn nimi Kunnan jätehuoltomääräysten laatiminen Case: Hartolan ja Sysmän kunnat		
Tutkinto Energia- ja ympäristötekniikka, Insinööri (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio Janne Myntti, tekninen johtaja, Hartolan kunta		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Hartolan kunta, mutta jätehuoltomääräykset toteutettiin yhteistyössä Sysmän kunnan kanssa. Tavoitteena oli laatia toimivat ja selkeät luonnokset jätehuoltomääräyksistä molemmille kunnille.</p> <p>Jätehuoltomääräysten laatimiseen ja jätelakiin perehdyttiin kirjallisuuden, verkkosivujen sekä aiempien jätehuoltomääräysten kautta. Lähdeaineistona työssä käytettiin myös jätehuoltoyrittäjien ja kunnan työntekijöiden haastatteluja.</p> <p>Työn tuloksena saatiin selkeät ja laadukkaat luonnokset jätehuoltomääräyksistä molemmille kunnille. Lisäksi työn myötä saatiin nostettua esille kohteita, joihin tulee jatkossa kiinnittää huomiota kunnissa, kuten jäteneuvonnan selkeyttäminen. Jätehuollon järjestäminen on jatkuva prosessi kunnassa ja uusien jätehuoltomääräysten myötä se muuttuu selkeämmäksi.</p>		
Asiasanat Jätehuoltomääräykset, jäte, kunta, jätelaki, yhdyskuntajätehuolto, jätehuolto		

Abstract

Author(s) Nieminen, Ronja	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2021
	Number of Pages 32 + 78	
Title of Publication Preparation of municipal waste management regulations Case: Municipality of Hartola and municipality on Sysmä		
Name of Degree Energy and environmental technology, Engineer (UAS)		
Name, title and organization of the client Janne Myntti, technical director, municipality of Hartola		
Abstract <p>The thesis was commissioned by municipality of Hartola, but the waste management regulations were implemented in cooperation with the municipality of Sysmä. The aim was to prepare a draft of waste management regulations for both municipalities. The purpose was to obtain effective and clear waste management regulations.</p> <p>The preparation of waste management regulations and the waste law were studied through the literature, websites and previous waste management regulations. Interviews with waste management entrepreneurs and municipal employees were also used as source material in the work.</p> <p>The result of the thesis was a clear and high-quality draft of waste management regulations for both municipalities. In addition, the raised issues in the future were discussed in this thesis, that need to be addressed in the municipalities. Organizing waste management is an ongoing process in the municipality and with the new waste management regulations it becomes much clearer.</p>		
Keywords Waste, waste management, municipal waste management, municipality, waste management regulations		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusmenetelmät.....	2
3	Jätelainsäädäntö.....	3
3.1	Yhdyskuntajätehuolto on aina ollut Suomessa kuntien vastuulla.....	3
3.2	Suomen jätelaki	3
3.3	Etusijajärjestys ohjaa jätteiden käsittelyä	6
3.4	EU:n direktiivit ja valtioneuvoston asetukset	7
3.5	Kunnan vastuu jätehuollossa	9
3.6	Tuottajavastuu	10
4	Jätehuoltomääräykset.....	12
4.1	Jätehuoltomääräykset jätelaissa	12
4.2	Jätehuoltomääräysten laatiminen	12
4.2.1	Ympäristönsuojelumääräykset.....	13
4.2.2	Rakennusjärjestys	14
4.2.3	Terveystoimintajärjestys	15
4.3	Jätetaksa ja jätemaksu kunnallisessa jätehuollossa.....	15
4.4	Jätehuollon palvelutaso	18
4.5	Jätehuoltomääräysten valmistelu	18
4.6	Jätehuoltomääräysten hyväksyminen	19
5	Jätehuollon nykytilanne kunnissa.....	20
5.1	Jätehuolto Hartolassa	20
5.2	Jätehuolto Sysmässä.....	22
6	Uudet jätehuoltomääräykset ja niiden tuomat muutokset	24
6.1	Hartolan kunnassa pieniä muutoksia jätehuollon järjestämisessä	24
6.2	Suuria muutoksia Sysmän kunnan jätehuollon järjestämisessä	26
7	Yhteenveto	28
	Lähteet	29

Liitteet

Liite 1. Hartolan kunnan jätehuoltomääräysten luonnos

Liite 2. Sysmän kunnan jätehuoltomääräysten luonnos

Liite 3. Kunnan jätehuoltomääräysten perustelumuistion luonnos

Käsitteistö

Biojäte	Muun muassa kotitalouksissa syntyvä biologisesti hajoava elintarvike- ja keittiöjäte tai elintarviketuotannossa syntyvä vastaava jäte (Luukkonen ym. 41, 2014).
Erilliskerätty jäte	Jäte, joka kerätään tiettyä tarkoitusta varten erilleen sekajätteestä (Tilastokeskus).
Jättemaksu	Kunnallinen jättemaksu, jolla katetaan kunnan vastuulla olevan jätehuollon kustannukset, kuten jätteiden kuljetus, käsittelypaikkojen perustaminen ja ylläpito (Ympäristöministeriö 2019).
Perusmaksu	Jätehuollon maksu, jolla katetaan kunnassa varsinaisen jättemaksun ulkopuolinen jätehuollon rekisterin ylläpito ja jäteneuvonta (Ympäristöministeriö 2019).
Sekajäte	Yhdyskuntajäte, joka jää jäljelle, kun siitä on eroteltu hyötyjätteet, biojäte ja tuottajavastuunalaiset jätteet, mukaan lukien vaaralliset jätteet (Päijät-Hämeen jätelautakunnan jätehuoltomääräykset, 7, 2021).
Syntypistelajittelu	Jätteiden lajittelua ja erillään pitämistä niiden syntypaikoilla (Luukkonen ym. 41, 2014).
Teollisuusjäte	Teollisuudessa syntyvä tuotantojäte. (Tilastokeskus). Kunnalliset jätehuoltomääräykset eivät koske teollisuusjätettä.
Vaarallinen jäte	Jäte, jolla on palo- tai räjähdysvaarallinen, ympäristölle vaarallinen, terveydelle vaarallinen, tartuntavaarallinen, tai muu samankaltainen ominaisuus (Luukkonen ym. 42, 2014).
Yhdyskuntajäte	Kotitalouksissa ja tuotannossa, kuten palveluiloilla syntyvä jäte (Tilastokeskus).

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli valmistella uudet jätehuoltomääräykset Hartolan ja Sysmän kunnille. Opinnäytetyössä tutustuttiin jätelakiin, asetuksiin ja EU:n kierrätystavoitteisiin sekä eri tahojen vastuualueisiin jätehuollossa. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Hartolan ja Sysmän kuntien kanssa. Lisäksi molempien kuntien alueella toimivat jätehuoltoyrittäjät olivat mukana jätehuoltomääräysten laatimisessa. Jätehuoltoyrittäjiä haastateltiin opinnäytetyön alkutilanteessa, jotta kuntien jätehuollosta saatiin selkeä kuva jätehuoltomääräysten laatimista varten. Opinnäytetyön ulkopuolelle päätettiin rajata jätehuoltomääräysten hyväksyminen lautakunnissa. Tuloksena opinnäytetyöstä valmistui kaksi luonnosta jätehuoltomääräyksistä, yksi kummallekin kunnalle.

Hartolan kunta sijaitsee Päijät-Hämeen pohjoisosassa valtatie 4:n varrella ja Sysmän kunta Hartolan läntisenä naapurikuntana Päijänteen rannalla. Molemmat kunnat ovat pieniä maa-laiskuntia. (Hartolan kunta b; Sysmän kunta.) Tilastokeskuksen mukaan Hartolan kunnan väkiluku vuonna 2019 oli 2 697 ja Sysmän kunnan 3 657. On huomattava että, molempien kuntien asukasluku kasvaa kesäisin runsaasti vapaa-ajan asukkailla ja tämä onkin hyvä ottaa huomioon jätehuoltomääräyksiä laatiessa.

Alkusyksystä 2020 Sysmän kunnassa tehtiin päätös erota Päijät-Hämeen jätelautakunnasta, joka on hoitanut aiemmin Sysmän ja muiden Päijät-Hämeen kuntien jätehuoltoa yhdessä Salpakierto Oy:n kanssa. Eroamisen myötä uudet jätehuoltomääräykset Sysmässä tulevat ajankohtaisiksi syksyllä 2022. Hartolan kunta on järjestänyt itsenäisesti jätehuoltoa tähän saakka ja aikoo jatkossakin järjestää sen itsenäisesti. Hartolan kunnan viimeisimmät jätehuoltomääräykset ovat vuodelta 2003. Vuoden 2003 jälkeen jätelakiin on tullut useita muutoksia, joten Hartolan kunnan jätehuoltomääräykset olivat päivittämistä vailla.

Lisäksi työn tavoitteena oli selvittää, että mitä muutoksia jätehuollon järjestämiseen tulee uusien jätehuoltomääräysten voimaantulon jälkeen molemmissa kunnissa. Työn tuloksena löytyi osa-alueita, joissa kuntien tarvitsee kehittyä, jotta jätehuollon palvelutaso pysyy haluttunlaisena. Näistä merkittävimpiä olivat jäteneuvonta sekä rekisteri jätehuoltoon liittyneistä sen rekisterin ylläpito. Kuntalaisten kannalta merkittävimpiä muutoksia Hartolassa tulee olemaan muovipakkausten keräyksen lisääntyminen. Sysmän kunnassa muovipakkausten keräyksen lisäksi aloitetaan biojätteen keräys, mistä tulee paljon kuntalaisia koskevia muutoksia jätehuoltoon.

2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tarkoituksena oli valmistella jätehuoltomääräykset kahdelle kunnalle: Hartolan ja Sysmän kunnille. Jätehuoltomääräykset koskevat kunnan alueella syntyvää yhdyskuntajätettä, eli esimerkiksi teollisuusjätettä eivät koske kunnalliset jätehuoltomääräykset. Opinnäytetyön ulkopuolelle rajattiin jätehuoltomääräysten hyväksyminen lautakunnissa. Työn aikana selvisi paljon kohteita jätehuollosta, joissa on kehittämisen varaa molemmissa kunnissa, kuten jäteneuvonnan selkeyttäminen ja jätehuollon rekisterin ylläpidon parantaminen.

Tutkimusmenetelminä työssä käytettiin kirjallisuustutkimusta, haastatteluja ja osallistuvaa havainnointia. Kirjallisuustutkimusta tehtiin työn kannalta olennaisista aiheista, kuten jätelainsäädännöstä, asetuksista, kierrätystavoitteista ja jätehuollon historiasta Suomessa. Kirjallisuustutkimuksella haluttiin selvittää tämänhetkistä tilannetta jätehuollossa ja sitä, miten jätehuoltomääräykset muodostetaan selkeästi ja jätelain mukaisesti. Tietoa haettiin internetistä luotettavilta sivustoilta, aiheeseen viittaavista opinnäytetöistä sekä kirjallisuudesta. Jätehuoltomääräyksiä laatiessa vertailtiin muiden kuntien jätehuoltomääräyksiä ja etsittiin ratkaisuja parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Lisäksi apuna käytettiin kuntaliiton laatimaa opasta jätehuoltomääräysten laatimisesta.

Osallistuvaa havainnointia syntyi haastatteluista ja erityisesti vierailuista molempien kuntien jäteasemilla. Työn aikana haastateltiin molempien kuntien jätehuoltoyrittäjiä jätehuollon nykytilanteesta ja uusista jätehuoltomääräyksistä. Lisäksi tietoa saatiin kuntien työntekijöiltä, kuten ympäristönsuojelutarkastajilta ja teknisiltä johtajilta. Työn aikana järjestettiin palaveria, joissa käytiin läpi jätehuoltomääräysten luonnoksia ja pohdittiin tarvittavia muutoksia. Näistä kaikista syntyi selkeä kokonaisuus, josta käy ilmi useita jätehuollon laadukkaassa toteutuksessa tarvittavia elementtejä.

3 Jätelainsäädäntö

3.1 Yhdyskuntajätehuolto on aina ollut Suomessa kuntien vastuulla

Jätehuolto kaikissa yhdyskunnissa on välttämätöntä ympäristön suojelun ja terveyden kannalta. Jätteiden hyödyntämistä on toteutettu koko ihmiskunnan historian ajan erilaisten intressien, milloin taloudellisen tai sosioekonomisten mukaan. Usein jätehuollon tärkeys huomataan vasta kun se ei toimi. Jätehuolto koskettaa kaikkia yhdyskunnan jäseniä, kuten myös luontoa. (Nygård 2016, 11.)

Yhdyskuntajätehuollon kehittyminen Suomessa kuntien hoidettavaksi on kehittynyt vuosisatojen ajan. Aluksi lainsäädäntö vaati kuntia osoittamaan vain kaatopaikan, johon jätteet voidaan loppusijoittaa. Myöhemmin vuonna 1993 laissa annettiin säädös, jonka mukaan kunnat voivat siirtää jätehuollon käytännön hoitamisen kuntaomisteisille jätehuoltoyhtiöille. Tämä johti alueellisten kuntaomisteisten jätelaitosten syntyyn, joista suuri osa on yhä edelleen toiminnassa. (Nygård 2016, 11, 113.)

Kehittämisen kannalta keskeistä oli 1990-luvulla Suomen liittyminen Euroopan unioniin ja sen direktiivien täytäntöönpano. Muun muassa kaatopaikkakäsittelyä on rajoitettu runsaasti 1990-luvun puolivälistä lähtien EU:n ja kansallisten sovellutusten kautta. Kaatopaikkakäsittelyn rajoittamisesta on seurannut esimerkiksi kompostointilaitosten, mädätyslaitosten ja jätteenpolttolaitosten määrän kasvu. Yksi merkittävimmistä muutoksista jätehuollossa on ollut rajoitus orgaanisen jätteen sijoittamisesta kaatopaikalle. Tämä on johtanut biojätteen käsittelykapasiteetin tuplaantumiseen viimeisen kymmenen vuoden aikana. (Nygård 2016, 169–170.)

Tänä päivänä kunnat vastaavat yhdyskuntajätteestä, joka syntyy asumisesta ja julkisissa palveluissa. Tämän lisäksi kuntien jätelaitokset voivat tarjota lainsäädännön sallimissa rajoissa palveluitaan myös yrityksille. EU:n direktiivit ohjaavat kohti kiertotalouden aikaa ja Suomen jätehuolto jatkaa kehittymistään yhä ympäristöystävällisemmäksi. Kiertotalouden toiminnan tukemiseksi tullaan vielä säätämään uusia kierrätys- ja uudelleenkäyttötavoitteita jätedirektiivin etusijajärjestyksen mukaan. Jotta nämä tavoitteet voidaan saavuttaa, tulee kuntien ja tuottajayhteisöjen kiristää jätehuoltovelvoitteita. (Nygård 2016, 170.)

3.2 Suomen jätelaki

Jäte määritellään jätelain (646/2011) 5 § 1 momentissa aineeksi tai esineeksi, jonka sen hallussapitäjä on poistanut tai on aikeissa poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan sen käytöstä. Kun taas jätelain (646/2011) 5 § 2 momentin mukaan sivutuote määritellään aineeksi tai esineeksi, joka ei ole jäte vaan sivutuote, jos se syntyy tuotantoprosessissa,

jonka ensisijainen tarkoitus ei ole kyseisen aineen tai esineen valmistaminen. Lisäksi jätelaissa (646/2011) sivutuotteen määritelmiin kuuluu se, että aineella tai esineellä on jatkokäyttöä ja sitä voidaan käyttää suoraan tai sen jälkeen, kun sitä on muunneltu enintään tavanomaisen teollisen käytännön mukaistesti tai se syntyy tuotantoprosessin olennaisena osana taikka se täyttää sen suunniteltuun käyttöön liittyvät vaatimukset eikä sen käyttö aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Jätelainsäädännöllä säädetään useimmista jätteistä, pois lukien erityisjätteet kuten ydinjäte. Euroopan unionin jätelainsäädäntö ohjaa Suomen jätelainsäädäntöä ja sen kehitystä sekä antaa pohjan Suomen jätelainsäädännölle. Kuitenkin osittain Suomen jätelainsäädäntö on tiukempi ja laajempi kuin EU-säädökset. (Ympäristöministeriö a.)

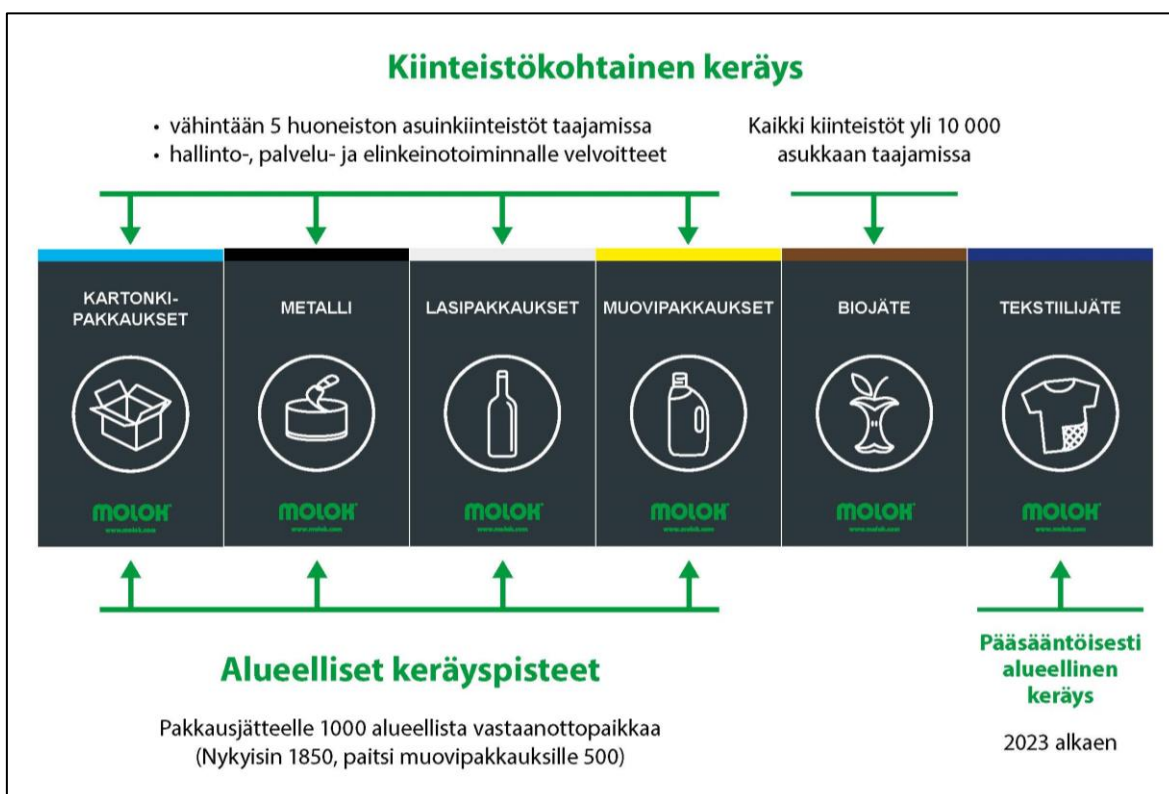
Pääpiirteittäin jätelain tarkoitus on vähentää jätteen määrää ja sen haitallisuutta, ehkäistä niistä aiheutuvaa vaaraa sekä haittaa ympäristölle ja terveydelle, edistää luonnonvarojen kestävästä käyttöä, varmistaa toimiva jätehuolto ja ehkäistä roskaantumista (646/2011, 1§). Jätelainsäädäntö ei koske vain kuntia ja jätehuoltoyrityksiä, vaan ihan jokaista kansalaista. Jokaisen kansalaisen velvollisuus on mahdollisuuksien mukaan lajitella ja kierrättää tuottamamme jätteet. Roskien poltto sekä roskaaminen luetaan rikoksiksi, kuten myös kulkuneuvojen hylkääminen. (Kohvakka & Lehtinen 2019, 95–96.)

Jätelain uudistus

Jätelakia ollaan tällä hetkellä uudistamassa. Uudistuksen taustalla on EU:ssa kesällä 2018 hyväksytty jättesäädöspaketin toimeenpano. Keskeisiä tavoitteita jättesäädöspaketissa ovat jätteen määrän vähentäminen sekä uudelleenkäytön ja kierrätyksen lisääminen. Jätelain uudistuksen tärkeänä tavoitteena on lisätä jätelajien kierrätystä sekä keräystä, sillä Suomessa sekajätteeseen päätyy edelleen merkittävä määrä kierrätyskelpoista jätettä, kuten biojätettä ja muovipakkauksia. Suomi on pitkään tavoitellut asemaa kiertotalouden kärki-maana, mutta tästä huolimatta kierrätysaste on pysynyt samalla tasolla jo useamman vuoden ja moni muu EU-maa on kehittynyt jätehuollossa Suomea nopeammin. Suomi onkin joutunut 13 muun EU-maan kanssa niin sanottuun varhaiseen varoitusmenettelyyn alhaisen kierrätysasteen vuoksi. (Molok Oy.)

Tällä hetkellä esitys uudesta jätelaista ja siihen liittyvistä muista laeista on hyväksytty valtioneuvostossa 25.3.2021 ja hallituksen esitykseen sisältyvät lait on tarkoitus saada voimaan 1.7.2021 (Ympäristöministeriö b). Alun perin jätelain oli tarkoitus tulla voimaan heinäkuussa 2020. Jätealan suurien kiistojen vuoksi lakivalmisteluun sisältyi suuria muutoksia ja jätelain valmistelu viivästyi. Lisäksi jätelakiesityksen lausuntokierroksella annettiin ennätysmäärä muutosesityksiä sekä palautetta, jotka viivästyttivät jätelakiuudistusta. Myöhästyneistä johtuen Suomi joutuu komission valvontamenettelyyn. (Uusiouutiset 2020.)

Uuden ehdotetun jätelainsäädännön mukaan jätteiden lajittelua tullaan lisäämään entistä tarkemmalla syntypistelajittelulla. Ehdotuksena uudessa jätelaissa on seuraavien jätelajien erikseen lajittelu kaikissa taajama-alueen vähintään viiden huoneiston asuinkiinteistöissä: sekajäte, biojäte, kartonkipakkaukset, muovipakkaukset, lasipakkaukset sekä metallipakkaukset. Näiden lisäksi kiinteistöllä kerättäisiin jatkossa myös erikseen paperia ja metallipakkausten kanssa pienmetallia. Kuvasta 1 on nähtävissä, kuinka jätelakiehdotuksen mukaan jätteitä tulisi jatkossa kerätä niin kiinteistöillä kuin alueellisilla keräyspisteilläkin. (Molok Oy.)

Kuva 1. Jätelakiuudistuksen mukaiset jätteiden erilliskeräykset (Molok Oy.)

Jätelakiin on tulossa muutos, jolla veloitetaan biojätteen erilliskeräys kaikissa yli 10 000 asukkaan kokoisissa taajamissa. Halutessaan kotikompostoinnilla voi korvata biojätteen erilliskeräyksen. Erilliskeräys tulisi voimaan vasta vuoden 2024 alusta. (Molok Oy.) Hartolan ja Sysmän kuntien kohdalla nämä ehdot eivät täyty, koska kunnat ovat niin asukasmäärältään pieniä. Kuitenkin jätehuoltomääräysten uudessa luonnoksessa biojätteen erilliskeräys on määrätty kerättäväksi kaikilta kiinteistöiltä.

Lisäksi uusi jätelaki on asettamassa tavoitteita pakkausjätteiden kierrätysasteen nostamiseksi. Jätelakiehdotuksessa on esitetty muutosta pakkausjätteiden keräyksen

kustannusvastuisiin lisäämällä tuottajayhteisön kartonki-, metalli-, lasi- ja muovipakkausten vastaanottoaikkojen vastuuta ja ylläpitoa. Tämän myötä tuottajayhteisöt veloitettaisiin lisäämään vastaanottoaikkoja 1000 kappaleeseen, eli muovipakkausten keräämisen kaksinkertaistamista nykyisestä 500 keräyspisteestä. Muita pakkausjätteitä kerätään tällä hetkellä jo 1850 alueellisella keräyspisteellä. Lisäksi tuottajayhteisöt osallistuisivat pakkausjätteiden keräämisen kustannuksiin yhteistyössä kuntien kanssa maksamalla kunnille niiden kiinteistökohtaisesta keräämisestä 80 prosenttia. (Molok Oy.)

Jätelaissa ei ole aiemmin mainittu tekstiilijätettä erilliskerättävissä jätelajeissa, mutta uuden jätelakiehdotuksen mukaan tekstiilijätteen erilliskeräys aloitettaisiin Suomessa jo vuonna 2023. EU:n edellyttämä aikaraja tekstiilijätteen erilliskeräykselle on kaksi vuotta myöhemmin. Jätelakiehdotuksen mukaan tekstiilijätteen keräyksen järjestäminen tulisi kuntien vastuulle ja se toteutettaisiin pääsääntöisesti kuntien ylläpitämällä alueellisilla keräyspisteillä. (Molok Oy.)

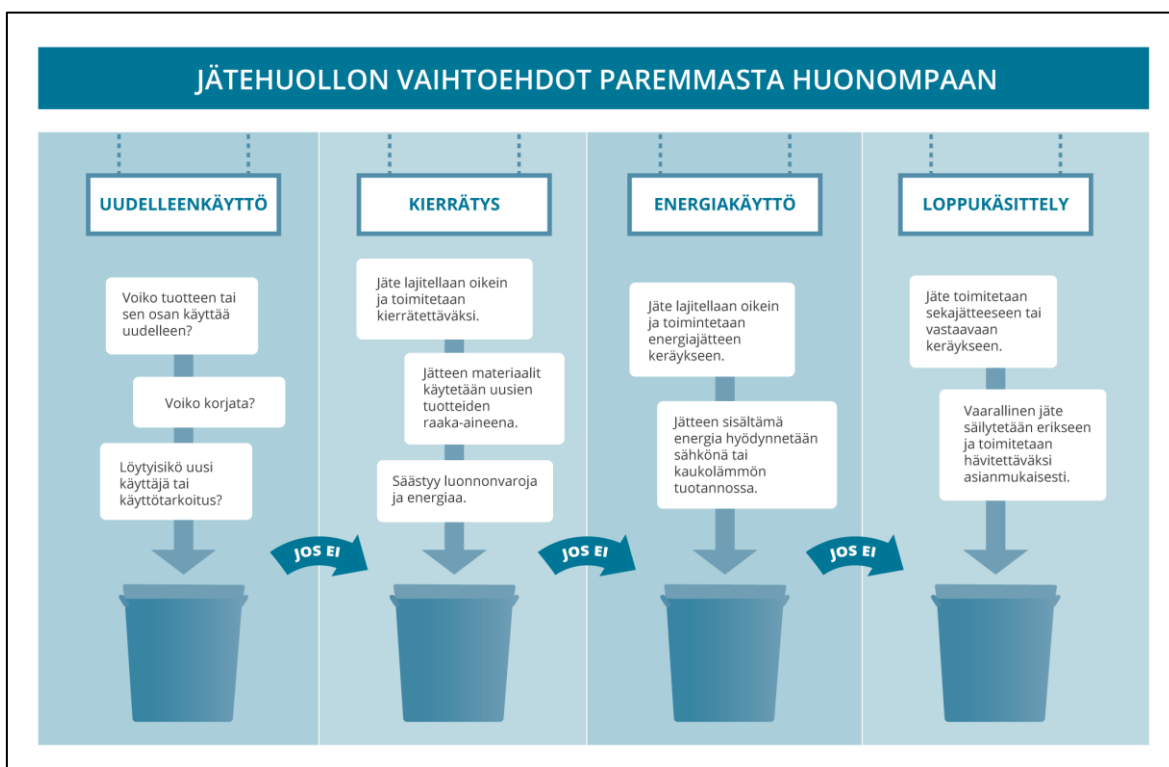
Taloyhtiöiden osalta jätelain uudistus tarkoittaa uusien jäteastioiden hankkimista tai jo olemassa olevien uudelleenjärjestelyä. On myös mahdollista, että jossain taloyhtiöissä jätekatoksen koko käy liian pieneksi uusien jäteastioiden myötä ja katoksen laajentamiselle tai uudelleenjärjestelylle syntyy tarvetta. Yhden talouden kiinteistöille tämä lakimuutos tuskin tuo suuria muutoksia, sillä usein biojäte käsitellään omatoimisesti kompostoimalla kiinteistöllä ja muut hyötyjätteet erilliskerätään ja viedään alueelliseen keräyspisteeseen. Toki alueellisten keräyspisteiden lisääntyminen kannustaa parempaan syntypistelajitteluun ja näin nostaa kierrätysastetta koko kunnan alueella.

Hartolan ja Sysmän kuntien osalta merkittävä muutos jätelaissa on erilliskerättävien jätteiden kuljetuksen kilpailutus. Jätelakiuudistuksessa on tavoitteena, että jatkossa kaikki kunnat kilpailuttavat keskitetysti kaikkien erilliskerättävien jätteiden kuljetukset. Kuitenkin sekalaisen yhdyskuntajätteen sekä saostus- ja umpisäiliöljetteen kuljetuksen kunta voi siirtää kiinteistön haltijan järjestettäväksi, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Tällä ratkaisulla pyritään kuntien mahdollisuuteen nostaa kierrätysastetta sekä jätevirtojen ohjausta. Kilpailuttaessa jätteenkuljetusyrityksiä kuntien tulee kiinnittää huomioita urakka-alueiden jakamiseen, niin että myös pienillä kuljetusyrityksillä on mahdollisuus saada kuljetusurakoita. (Valtioneuvosto 2020.)

3.3 Etusijajärjestys ohjaa jätteiden käsittelyä

Jätelaki velvoittaa kaikkia, kuntia, jätehuoltoyrityksiä ja kansalaisia, noudattamaan etusijajärjestystä ja siitä voi poiketa vain, jos ympäristön kannalta järkevämpi vaihtoehto löytyy. Etusijajärjestyksen mukaista jätehuoltovaihtoehtoa harkittaessa tulee huomioida

esimerkiksi ympäristönsuojelu, jätteen elinkaarivaikutukset ja jätehuollosta vastaavan tekniset sekä taloudelliset edellytykset noudattaa etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksessä pyritään ensisijaisesti välttämään jätteen syntyä, mutta jos jätettä syntyy, se on valmistettava uudelleenkäyttöön tai käytettävä uudelleen. Jos uudelleenkäyttö ei onnistu, on jäte hyödynnettävä ensisijaisesti kierrätyksen kautta ja polttamalla energiana. Kuten kuvasta 2 käy ilmi, kaatopaikoille jätettä voidaan sijoittaa vain, jos hyödyntäminen ei ole mahdollista taloudellisesti tai teknisesti. (Ympäristöministeriö c.) Tuotannon sivuvirrat, joille on löytynyt jokin käyttökohde, jäävät etusijajärjestyksen ulkopuolelle (Kohvakka & Lehtinen 2019, 96). Eli etusijajärjestyksellä pyritään hyödyntämään jätettä mahdollisimman pitkälle ja välttämään loppusijoitusta kaatopaikoille.

Kuva 2. Etusijajärjestyksen mukainen jätteiden käsittely (Ympäristöosaava)

3.4 EU:n direktiivit ja valtioneuvoston asetukset

Jätelainsäädännön lisäksi erilaiset direktiivit ja säädökset ohjaavat eri jätteiden luokittelua ja jatkokäyttöä. Euroopan komission ja neuvoston asetuksissa määritellään erilaisia kriteerejä, muun muassa EoW-kriteerissä lasimurskalle ja rauta-, teräs-, alumiini- sekä kuparimulle, jolloin nämä materiaalit lakkaavat olemasta jätettä, jos ne täyttävät asetuksissa säädettyt kriteerit. Näiden lisäksi valtioneuvosto antaa erilaisia asetuksia eri jätelajien käytölle.

Valtioneuvosto on esimerkiksi antanut sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta asetuksen, jolla muun muassa ohjataan niiden kierrätystä ja muuta hyödyntämistä. (Ympäristöministeriö a.)

Vuonna 2015 Euroopan komissio hyväksyi kiertotalouden toimenpideohjelman, jolla on tarkoitus nopeuttaa Euroopan siirtymistä kiertotaloutta kohti, tukea kestäväää talouskasvua, parantaa kilpailukykyä sekä luoda lisää työpaikkoja. Kesällä 2018 EU:ssa hyväksyttiin jätesäädöspaketin toimeenpanosta, joka on osa kiertotalouden toimenpideohjelmää. Tämän paketin keskeisiä tavoitteita on jätteen määrän vähentäminen ja uudelleenkäytön sekä kierrätyksen lisääminen. (Ympäristöministeriö b.) Jätesäädöspakettiin kuuluu neljä jätealan direktiiviä, joilla on tarkoitus muuttaa kuutta keskeistä jätealan direktiiviä. Nämä ovat jätedirektiivi, direktiivi pakkauksista ja pakkausjätteistä, kaatopaikkadirektiivi, romuajoneuvodirektiivi, direktiivi paristoista ja akuista sekä direktiivi sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta. (Kuntaliitto 2020.) Nämä direktiivimuutokset tulivat voimaan 2018 heinäkuussa ja EU:n jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä nämä on pitänyt tuoda täytäntöön viimeistään 5.7.2020 (EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpano 2019, 8).

Uudistetun jätedirektiivin mukaisesti 55 prosenttia yhdyskuntajätteestä tulisi kierrättää vuonna 2025, vuonna 2030 60 prosenttia ja vuonna 2035 65 prosenttia. Lisäksi pakkausjätteen kohdalla kierrätystavoitteet nousevat. Jatkossa pakkausjätteestä tulee kierrättää 65 prosenttia vuoteen 2025 ja vuoteen 2035 70 prosenttia. Näistä kaikista haastavampia Suomelle ovat puu- ja muovipakkausjätteiden kierrätystavoitteet. Kuvasta 3 on nähtävissä EU:n asettamat kierrätystavoitteet uudistetun jätedirektiivin mukaan. (Kuntaliitto 2020.)

Kuva 3. EU:n kierrätystavoitteet uudistetun jätedirektiivin mukaan (Kuntaliitto 2020)

Kierrätys tarkoittaa jätteen uudelleenkäyttöä esimerkiksi materiaalina tai tuotteena alkuperäisessä muodossa tai muussa tarkoituksessa. Yhdyskuntajätteen kierrätysaste Suomessa lasketaan jakamalla kierrätetyn yhdyskuntajätteen määrä syntyneellä yhdyskuntajätteellä.

(Salmenperä ym. 2018, 12.) Jätteen energiakäyttöä, eli polttoa, ei lasketa kierrätykseksi, vaikka se onkin resurssien hyödyntämistä (Tilastokeskus).

Näiden lisäksi jättesäädöspaketissa muun muassa vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden kulun seuranta ja jäljitettävyyttä sekä jätteen määritelmiä tarkennetaan. (Ympäristöministeriö b.) Uusien tavoitteiden myötä jäsenmaat veloitetaan laatimaan ja toimeenpanemaan erilaisia ohjelmia, joilla voidaan vähentää jätteen määrää, lisätä niiden seuranta ja jäljitettävyyttä. Suomi on tällä hetkellä arvioiden mukaan noin vuoden jäljessä EU:n toimeenpanoaikataulusta. (Kuntaliitto 2020.)

Tällä hetkellä Suomen muovipakkausjätteen kierrätysaste on 25 prosenttia ja puupakkausjätteen 14 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomen tulee kaksinkertaistaa näiden jätteiden kierrätystavoitteet vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteiden saavuttamiseksi edellytetään muun muassa jätehuollon järjestämis- ja kustannusvastuiden selkeyttämistä, yhteistoiminnan tehostamista, erilliskeräysveloitteiden tiukentamista sekä taloudellisten kannustimien lisäämistä. (EU:n jättesäädöspaketin täytäntöönpano 2019, 8.)

3.5 Kunnan vastuu jätehuollossa

Kunnan velvollisuus on järjestää kaiken asumisessa syntyvän jätteen ja kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän jätteen jätehuolto. Asumisessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittelyn järjestäminen kuuluu myös kunnan vastuulle. Lisäksi maa- ja metsätalouden vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittely on kunnan vastuulla, ellei jätteen määrä ole kohtuuton. Kunnan vastuulle kuuluu myös jätehuollon tiedotus ja neuvonta. Kuitenkin on hyvä muistaa, että jätehuollon järjestämisestä aina ensisijaisesti vastaa jätteen haltija, kuten yksityishenkilö tai yritys. Jätteen hylkääminen ja hallitsematon käsittely on jätelain mukaan kiellettyä. (Ympäristöhallinto 2020.)

Jätelaissa ei veloiteta laatimaan jätehuoltomääräyksiä, mutta ne toimivat selkeänä ohjenuorana kuntakohtaisen jätehuollon järjestämisessä ja jätelain (646/2011) toimeenpanevana elimenä. Niillä muodostetaan normi siitä, miten kunnan sisällä kiinteistöt toimivat ja miten niiden jätteet kuljetetaan. Jätehuoltomääräykset luetellaan lainsäädännöksi siinä missä jätelaki ja jäteasetuksetkin, sillä ne toimivat näitä tarkentavina määräyksinä. (Luukkonen ym. 17, 2014.)

Vuonna 2011 voimaan astuneen jätelain mukaan kunnan jätehuoltoviranomaisen kuuluu tehdä päätös jätteenkuljetusjärjestelmästä. Tähän sisältyy muun muassa vakituksessa asumisessa, vapaa-ajan asumisessa tai muussa asumisessa syntyvän jätteen, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete, järjestäminen kaikille jätehuollon asiakkaille. Myös sosiaali- ja terveyspalveluiden, koulutustoiminnan ja julkisen hallinnon- ja palvelutoiminnan piirissä

syntyvä yhdyskuntajäte ja sen järjestäminen kuuluu kunnan vastuulle. Kunnan tulee huolehtia, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan vastaanotto paikasta käsittelypaikkaan. Koska jätteenkuljetus on välttämätön palvelu, on sen toimittava kaikissa oloissa, kaikilla alueilla ja kaikkina aikoina. Jätelain pääsääntö on kunnan järjestämä ja kilpailuttama jätteenkuljetus, mutta jätelakiin on jätetty myös mahdollisuus kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. (Kuntaliitto, 1, 2013.)

Kunnan jätehuoltoviranomaisen tulee tehdä päätös jätteenkuljetusjärjestelmästä, kun kaikkia asianomaisia, joihin päätöksenteko voi vaikuttaa huomattavasti, on kuultu. Päätös tulee tehdä ennen uusien jätehuoltomääräysten hyväksymistä. Mikäli vanhoja sopimusperusteisia jätteenkuljetuksia päätetään jatkaa, tulee jätehuoltoviranomaisen arvioida jätelain edellytysten täytyminen järjestelmässä. Lisäksi jätehuoltoviranomaisen kuuluu seurata jätelain toteutumista kuljetusjärjestelmässä sekä tarvittaessa muuttaa päätöstä, jos lain vaatimat edellytykset eivät täyty. (Kuntaliitto, 1–2, 4, 2013.)

3.6 Tuottajavastuu

Tuottajavastuu tarkoittaa sitä, että tuotteen valmistajan tai maahantuojan on huolehdittava tuotteidensa jätehuollosta ja siitä aiheutuvista kuluista. Eli kuluttajan ostaessa uutta tuotetta sen hinnassa on jo jätehuoltokustannuksiin kuuluva osuus. Valmistajat ja maahantuojat ovat perustaneet tuottajayhteisöjä, jotka vastaavat tuotteiden keräyksestä ja kierrätyksestä tuotteiden käytön jälkeen, sekä niistä aiheutuvista kustannuksista. Tätä kautta tuottajat ovat velvollisia siirtämään tuotteidensa myynnistä keräämän jätehuoltomaksun tuottajayhteisöille. (Nygård 2016, 140.)

Jätelakiin sisällytettiin tuottajavastuu vuonna 1995, jolloin rengasvalmistajat veloitettiin huolehtimaan autorenkaiden hyödyntämisestä ja keräämisestä. Vuonna 1997 tuottajavastuu laajentui koskemaan myös pakkauksia ja pakkausjätettä. Näitä lakimuutoksia on seurannut useita vastaavanlaisia tuottajavastuita, joita hoitavat erilaiset tuottajayhteisöt, kuten Suomen Palautuspakkaus Oy (PALPA) ja Suomen Uusiomuovi Oy. (Nygård 2016, 140–142.)

Tuottajavastuun alaisia tuotteita ottavat vastaan niitä myyvät liikkeet. Mutta usein myös kuntien jäteasemilla otetaan vastaan näitä tuotteita, sekä niitä kerätään kunnan järjestämässä jätehuollossa. Esimerkiksi käytöstä poistettuja paristoja otetaan vastaan Hartolan ja Sysmän jäteasemilla ilmaiseksi, sillä on parempi, että ne saadaan erilleen muusta jätteestä niiden vaarallisuuden vuoksi. Lisäksi esimerkiksi Rinki-ekopisteet ovat pakkausten tuottajavastuujärjestelmän alaisia. (Virtanen; Hynninen 2021.)

Tuottajavastuu koskee tällä hetkellä seuraavia tuotteita; sähkö- ja elektroniikkalaitteita, pakkauksia, sanomalehtiä, aikakauslehtiä, toimistopapereita ja muita niihin rinnastettavia paperituotteita; moottorikäyttöisen ja muun ajoneuvon tai laitteen renkaita; henkilöautoja, pakettiautoja ja niihin rinnastettavia ajoneuvoja sekä paristoja ja akkuja. Näille jätteille niiden tuottajien tulee järjestää alueellisia keräyspisteitä, kuten Rinki-ekopisteitä. (Ympäristöhallinto 2020.) Pakkausjätteisiin luokitellaan esimerkiksi pahvi, kartonki, muovi, lasi ja metalli. Rinki-ekopistejärjestelmä on perustettu juuri pakkausten lajittelun ja tuottajavastuun hoidon helpottamiseksi. Tuottajavastuun alainen yritys voi tehdä sopimuksen Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n kanssa ja näin hoitaa tuottajavastuun omista tuotteistaan. (Rinki a.)

4 Jätehuoltomääräykset

4.1 Jätehuoltomääräykset jätelaissa

Jokaisella kunnalla tai kuntayhtymällä tulee olla nimetty jätehuoltoviranomainen, joka laatii kunnalle jätehuoltomääräykset. Nämä perustuvat jätelakiin, jonka mukaan jätehuoltomääräykset toimivat jätelain toimeenpanon välineenä paikallisesti. Jätehuoltomääräykset ovat velvoittavia, eivät suosituksia. (Ympäristöhallinto 2020.)

Useimmissa kunnissa jätehuollon toiminnat on siirretty alueellisille jäteyhtiöille, jotka huolehtivat monista kunnille kuuluvista tehtävistä. Kunnan jätehuoltoviranomainen taas huolehtii viranomaistehtävistä, kuten jätehuoltojärjestelmästä päättämisestä ja jätetaksasta. Useimpien kuntien alueellisessa jätehuoltoyhtiössä tulee muodostaa yhteinen toimielin, joka hoitaa myös viranomaistehtäviä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää ympäristöluvat jätehuollon pienimuotoiseen toimintaan, kuten romuajoneuvojen varastointiin tai vaarallisen jätteen pienvarastointiin. Ympäristönsuojeluviranomainen ottaa myös vastaan jätteen ammattimaisen kerääjän ilmoituksen jätehuoltorekisteriin. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo, että yritykset ja yksityiset noudattavat jätelakia, roskaamiskieltoa, liittymistä järjestettyyn jätehuoltoon sekä jätteiden asianmukaista keräämistä. (Ympäristöhallinto 2020.)

Hartolan kunta ei kuulu kuntien muodostamaan jätehuoltoyhtiöön, vaan järjestää jätehuollon itsenäisesti. Hartolan kunnassa jätehuoltoviranomaisena toimii tekninen lautakunta. (Männistö 2021.) Tällä hetkellä Sysmän kunta kuuluu Päijät-Hämeen jätelautakuntaan ja on osakkaana Salpakierto Oy:ssa, jotka yhteistyössä järjestävät Sysmän kunnan alueen jätehuollon. Eli Sysmän jätehuoltoviranomaisena toimii Päijät-Hämeen jätelautakunta ja paikallisella tasolla Sysmässä toimintaympäristövaliokunta. (Uusi-Kytölä 2021.)

Kunnallisilla jätehuoltomääräyksillä voidaan täsmentää jätelain täytäntöönpanoa, mutta niissä ei ole tarpeen toistaa eri säädöksissä esitettyjä määräyksiä. Jätelain 32 §:ssä määritellään jätteet, jotka kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden alle. Jätehuoltomääräyksissä ei voida antaa elinkeinotoiminnan harjoittajille lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita eikä määrätä, minne elinkeinotoiminnan harjoittajan tulee toimittaa jätteet, sillä jätehuoltomääräykset määräävät vain asumisessa syntyvien jätteiden jätehuollosta. (Kuntaliitto 2020.)

4.2 Jätehuoltomääräysten laatiminen

Kuntaliitto on julkaisut vuonna 2014 oppaan jätehuoltoviranomaisille ja kunnille jätehuoltomääräysten laatimiseen, joka tukee niiden valmistelua paikallisella tasolla. Kuntaliiton

oppaassa suositellaan noudattamaan mallirakennetta, jotta jätehuoltomääräysten velvoitteet jätelainsäädännön tarkennuksina ovat yhdenmukaiset kaikkialla Suomessa. Kaikkia oppaassa mainittuja esimerkkisisältöjä ei välttämättä ole tarpeellista sisällyttää jätehuoltomääräyksiin, mutta toisaalta määräyksiin voi olla tarpeen tuoda sisältöä muualtakin. (Luukkonen ym. 2014, 5–6.)

Jätehuoltomääräykset kannattaa jakaa kahteen osaan. Yleisessä informaatio-osassa kerrotaan tavoitteista, kunnan järjestämästä jätehuollosta ja siihen liittyvistä velvoitteista, roskaantumisen ehkäisemisestä sekä jätteiden keräämisestä ja tuottajavastuusta. Yleisen informaatio-osan tarkoituksena on avata jätehuoltomääräysten periaatteita ja määräyksiä, jotta ne ovat enemmän kansantajuiset. Toisessa osassa, eli varsinaisissa jätehuoltomääräyksissä listataan jätehuoltoketjun etenemisen mukaisesti kaikki määräykset seuraavassa järjestyksessä: jätehuoltoon liittyminen, jätteiden keräämisen liittyvät määräykset, jäteastioita koskevat määräykset sekä jätteen kuljettamista koskevat määräykset. Lopuksi kerrotaan aihepiireistä, jotka koskevat erityisesti käsiteltäviä jätteitä tai vain osaa kunnan toimituksista tai asukkaista. (Luukkonen ym. 2014, 6.) Tässä opinnäytetyössä jätehuoltomääräykset toteutettiin kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti kahteen osaan jaoteltuina, sillä se nähtiin selkeäksi ja loogiseksi tavaksi laatia määräykset.

Jätehuoltomääräyksiä laatiessa tulee huomioida, etteivät ne ole ristiriidassa jätelain tai valtioneuvoston asetusten kanssa. Lakihierarkian mukaan laki menee asetuksen edelle ja asetus taas määräysten edelle. Näistä tiukinta vaatimusta on aina noudatettava. Kannattaa myös muistaa, että jätehuoltomääräykset eivät saa olla kohtuuttomia tai johtaa kohtuuttomiin lopputuloksiin, vaan niissä tulee olla oikea suhde tavoitellun hyödyn kanssa ja niiden on oltava yleisten ympäristöoikeudellisten periaatteiden mukaisia. (Luukkonen ym. 2014, 10.)

Muita jätehuoltomääräyksiä vastaavia kunnallisia sääntöjä ovat ympäristönsuojelumääräykset, terveydensuojelujärjestys ja rakennusjärjestys. Jätehuoltomääräyksiä valmistellessa tulee huomioida loogisuus, ristiriidattomuus ja valvonnan toimivaltakysymykset yllä mainittujen sääntöjen kanssa. Määräysten tulee täydentää toisiaan, ei poissulkea. (Luukkonen ym. 2014, 10.)

4.2.1 Ympäristönsuojelumääräykset

Ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan määräyksiä ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi. Ne voivat koskea myös toimintaa, jossa syntyy jätettä, jos siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Lisäksi niissä voidaan määrätä esimerkiksi jätevesien

puhdistusmenetelmistä, ajoneuvojen pesemisen rajoittamisesta tietyillä alueilla ja muista vastaavanlaisista menetelmistä. (Luukkonen ym. 2014, 10–11.)

Ympäristönsuojelumääräyksiin verrattuna jätehuoltomääräykset koskevat lähinnä operatiivista jätehuollon järjestämistä, koska jätehuoltomääräysten taustalla on ympäristö- ja terveyshaitan torjuminen. Lähtökohtaisesti siis jätehuoltomääräyksillä säädellään jätehuollon järjestämistä ja toteuttamista, kun taas ympäristönsuojelumääräyksillä ehkäistään jätteistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista. (Luukkonen ym. 2014, 11.)

Hartolan sekä Sysmän kunta toimivat yhteistyössä Heinolan kaupungin kanssa ympäristönsuojelutehtävissä. Näin ollen ympäristönsuojelumääräyksiä valmistelua tehdään yhteistyönä näiden kuntien kesken. Hartolan ja Sysmän kuntien ympäristönsuojelumääräykset on viimeksi päivitetty vuonna 2012 ja ne ovat tulleet voimaan vuoden 2013 alusta. Merkittävimpiä lukuja näiden kuntien ympäristönsuojelumääräyksissä koskien jätehuoltoa ovat luku 3 Jätehuolto, sekä luku 2 Vesiensuojelu, momentti 6: Haja-asutuksen jätevesilietteiden käsittely. (Hartolan kunnan ympäristönsuojelumääräykset 2012; Sysmän kunnan ympäristönsuojelumääräykset 2012.)

Tällä hetkellä molemmissa kunnissa valmistellaan uusia ympäristönsuojelumääräyksiä. Jätehuoltomääräyksiä tehdessä huomattiin ympäristönsuojelumääräyksissä muutamia päällekkäisyyksiä, joita muokattiin niiden ilmetessä. (Männistö 2021; Uusi-Kytölä 2021.) Onkin hyvä, että molempia määräyksiä laaditaan samanaikaisesti, niin ne saadaan selkeiksi ja ristiriidattomiksi keskenään.

4.2.2 Rakennusjärjestys

Kunnan rakennusjärjestyksessä annetaan määräyksiä muun muassa rakennusten paikoista, niiden sopeutumisesta ympäristöön, vesihuollon järjestämisestä tai rakennetun ympäristön hoidosta. Rakennusjärjestyksen määräykset siis koskevat rakentamista ja rakentamisen aikaisia tarpeita. Rakennusjärjestyksessä voi myös olla määräyksiä kiinteistöllä tapahtuvan jätehuollon järjestämiseen tarvittavien rakennelmien toteuttamisesta tai esimerkiksi kompostoinnista ja sen sijoittumisesta kiinteistöllä. Tarvittaessa kunta voi antaa rakennusjärjestyksessä määräyksiä rakennustyömaiden jätehuoltoon liittyen. Kuitenkaan jätehuollon järjestämiseen ei voi puuttua rakennusjärjestyksessä, vaan se kuuluu jätehuoltomääräysten alle. (Luukkonen ym. 2014, 11–12.)

Hartolan kunnan rakennusjärjestys on viimeksi päivitetty vuonna 2016. Jätehuoltomääräysten kannalta merkittävin kohta rakennusjärjestyksessä on luku 3.9 Jätehuoltoon liittyvät rakennelmat, jossa määrätään järjestämään riittävän suuret tilat jätehuollon järjestämiseen kiinteistöllä. Lisäksi jätevesien käsittelystä määrätään useassa luvussa. (Hartolan

rakennusjärjestys, 8, 2016.) Sysmän kunnan rakennusjärjestys taas on vuodelta 2011 ja se on tullut voimaan 2012. Sysmän kunnan rakennusjärjestyksessä on ohjeistettu momentissa 16 jätekatosten sijoittamisesta suhteessa muihin rakennuksiin, sekä niiden paloturvallisuudesta, siisteydestä ja hygieniasta. Lisäksi jätevesien käsittelystä määrätään Sysmän rakennusjärjestyksessä useassa momentissa. (Sysmän rakennusjärjestys 2012.)

4.2.3 Terveysuojelujärjestys

Kunnan terveysuojeluviranomainen voi antaa yleisiä määräyksiä terveydellisten olojen tai terveyshaitan ehkäisemiseksi, kuten kieltää lintujen ruokkimisen tietyillä alueilla. Terveysuojelumääräykset voivat myös koskea erilaisten yleisötilaisuuksien tai torimyyjien jätehuoltoa. Lisäksi terveysuojelumääräyksillä voidaan antaa ohjeita eläinten hautaamiseen ja haaskanpitoon. (Luukkonen ym. 2014, 12.) Hartolan ja Sysmän kunnilla ei ole terveysuojelujärjestystä, sillä kunnat kuuluvat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymään (Uusi-Kytölä 2021).

4.3 Jätetaksa ja jätemaksu kunnallisessa jätehuollossa

Kunnan jätehuoltomääräysten lisäksi kunnan tulee hyväksyä jätetaksa, joka täydentää jätelakia ja jätehuoltomääräyksiä. Nämä muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joten suositellaan, että jätehuoltomääräyksiä uusiessa myös jätetaksa tulee ottaa tarkasteluun ja mahdollisesti uusia samaan aikaan. Niiden avulla voidaan kattaa jätehuollon järjestämisestä aiheutuvia kuluja, joihin mahdollisesti tulee muutoksia uusien jätehuoltomääräysten myötä. (Luukkonen ym. 2014, 12.)

Jätelaissa määritellään, että kunnan on perittävä järjestämänsä jätehuollon kustannukset jätteen haltijalta. Kunnallisella jätemaksulla katetaan kustannuksia muun muassa jätteen käsittelypaikkojen perustamisesta, käytöstä ja jälkihoidosta. Kunnan määrittelemän jätemaksun on vastattava palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätelain etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon sekä jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen. Jätetaksassa määritellään kunnassa noudatettavat jätemaksut ja niiden perusteet. Maksun määrään vaikuttaa muun muassa jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Myös jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, jätteen kuljetusmatka ja keräysvälineiden käyttö vaikuttavat maksun suuruuteen. Jättemaksun lisäksi kunta voi periä perusmaksua, jolla on tarkoitus kattaa jäteneuvonnasta, rekisterin ylläpidosta ja muista jätehuollon järjestämisen tehtävistä aiheutuvat kulut. (Ympäristöhallinto 2020.)

Tällä hetkellä Hartolan kunnan ekomaksu, eli perusmaksu, on 31 euroa vakituiselta asunnolta, 24,80 euroa vapaa-ajan asunnolta ja teollisuus-, hallinto- ja liikekiinteistöiltä 76,22

euroa vuodessa. Lisäksi jätemaksut määräytyvät kuvan 4 mukaisesti Hartolan kunnan alueella. Nämä maksut ovat tulleet voimaan 1.1.2015. (Hartolan jäteopas, 10.)

Haja-asutusalue	euroa / vuosi (sis. alv 24%)
SEKAJÄTE / Aluekeräyspisteen käyttömaksu	
Vakituinen asunto	129,99
Yhden asunnon kiinteistö (yksin asuva)	76,00
Vapaa-ajan asunto	66,04
Puolitettu vapaa-ajan asunto	33,02
Mikäli samalla henkilöllä on omassa käytössään vakituisen asunnon tai loma-asunnon lisäksi kunnassa toinen loma-asunto, peritään tästä asunnosta jätemaksu 50%:lla alennettuna.	
Taajama-alue	euroa / astia (sis. alv 24%)
SEKAJÄTE / Kiinteistönouto	
200 l:n astia	9,24
240/300 l:n astia	9,55
360/390 l:n astia	10,99
600/660 l:n astia	14,82
5000 l:n astia	84,65 + 68,14 jätteenkäsittelymaksu
6000 l:n astia	104,42 + 82,17 jätteenkäsittelymaksu
8000 l:n astia	134,11 + 123,84 jätteenkäsittelymaksu
BIOJÄTE / Kiinteistönouto	
120-140 l:n astia	11,67
200-240 l:n astia	13,34
Haja-asutusalueella jätteen kiinteistönoudon maksun suuruus riippuu asuinpaikasta ja siitä on sovittava jätehuoltoyrityksen kanssa.	

Kuva 4. Hartolan kunnan jätemaksujen suuruudet (Hartolan jäteopas)

Hartolan kunnan alueella kerättävän jätevedenpuhdistamon ajolietteiden taksa on päätetty viimeksi 2018, jolloin hinnaksi päätettiin 8,50 e/m³. Yhtenäiseen hintaan niin sako- kuin umpikaivoliettele päädyttiin hinnoittelun selkeyden ja puhdistamon paremman toiminnan vuoksi. Taksa on tullut voimaan 1.11.2018. (Jätevedenpuhdistamon ajolietteiden taksa 2018.)

Sysmän kunnan alueella jätetaksa määräytyy Päijät-Hämeen jätelautakunnan päätösten mukaisesti. Päijät-Hämeen jätelautakunta on tarkistanut jätehuollon taksan vuoden 2020 aikana ja se on tullut voimaan 1.1.2021. Perusmaksun suuruudessa on kaksi luokkaa; luokka 1 33,50 euroa ja luokka 2 20,50 euroa vuodessa. Luokkaan 1 kuuluvat yhden tai

kahden asunnon talot, muut erilliset pientalot, rivitalot, ketjutilat, luhtitalot ja muut asuinkerrostalot. Luokkaan 2 kuuluvat kaikki muut rakennukset. Lisäksi Sysmän haja-asutusalueelle on määrätty omat maksuluokat Päijät-Hämeen jätelautakunnan jätetaksassa. Kuvasta 5 on nähtävissä hinnat eri jätelajien ja muiden hintaan vaikuttavien seikkojen osalta. (Päijät-Hämeen jätelautakunnan alueen jätetaksa 2020.)

Sysmän haja-asutusalue				
Sekajäte	kuljetus- maksu	käsittely- maksu	€/tyhjennys, alv 0 %	€/tyhjennys, alv 24 %
jäteastia enintään 140 l	4,80	2,82	7,62	9,45
jäteastia > 140 l - 240 l	4,80	4,26	9,06	11,23
jäteastia > 240 l - 390 l	4,80	6,42	11,22	13,91
jäteastia > 390 l - 660 l	4,80	10,31	15,11	18,74
Energijäte	kuljetus- maksu	käsittely- maksu	€/tyhjennys, alv 0 %	€/tyhjennys, alv 24 %
jäteastia enintään 140 l	5,49	1,11	6,60	8,19
jäteastia > 140 l - 240 l	5,49	1,33	6,82	8,46
jäteastia > 240 l - 390 l	5,49	1,67	7,16	8,88
jäteastia > 390 l - 660 l	5,49	2,27	7,76	9,62
Aluekeräyspiste	kuljetus- maksu	käsittely- maksu	€/vuosi, alv 0 %	€/vuosi, alv 24 %
vakituinen asunto 1-2 asukasta	124,79	72,70	197,49	244,89
vakituinen asunto yli 2 asukasta	134,39	78,29	212,68	263,72
vapaa-ajan asunto	52,80	30,76	83,56	103,61
Astiavuokrat	€/kk, alv 0 %	€/kk, alv 24 %		
jäteastia 140 l	2,55	3,16		
jäteastia 240 l	2,55	3,16		
jäteastia 390 l	3,26	4,04		
jäteastia 660 l	4,59	5,69		
Muut maksut	alv 0 %	alv 24 %		
lisäjäte sekajäte 200 l säkki	7,58	9,40		
lisäjäte energijäte 200 l säkki	7,32	9,08		
astiahuoltomaksu, €/kerta	52,50	65,10		
vetomaksu / alkava 10 m	0,53	0,66		
peruutusmaksu / alkava 20 m	1,50	1,86		

Kuva 5. Sysmän haja-asutusalueen jätemaksut (Päijät-Hämeen jätelautakunnan alueen jätetaksa 2020)

Lisäksi Päijät-Hämeen jätelautakunta on päättänyt asumisessa syntyvän lietteen vastaanottomaksuista, jotka ovat astuneet voimaan 1.1.2021. Sysmän kunnan vesi- ja

viemärlaitoksella otetaan vastaan sakokaivolietettä hintaan 22,32 e/m³ ja umpikaivolietettä hintaan 8,68 e/m³. (Päijät-Hämeen jätelautakunnan alueen jätetaksa 2020.)

4.4 Jätehuollon palvelutaso

Jätehuollon palvelutason määrittäminen on suositeltavaa, jotta kuntalaisille voidaan turvata riittävät palvelut. Samalla varmistetaan jätemaksujen kohtuullisuus. Määrittämällä palvelutaso, saadaan kunnassa selkeä ohjeistus jätehuollon tasosta ja kunnan tarjoamista jätehuollon palveluista. Jätehuollon palvelutaso voidaan suunnitella kuntaliiton oppaan ohjeistuksen mukaisesti kolmen eri periaatteen mukaan tai niiden yhdistelmällä. Nämä periaatteet ovat: itsepalveluperiaate, normaalipalvelu ja räätälöity palvelu. Kunnalla ei ole kuitenkaan lakisääteistä velvollisuutta määrittellä jätehuollon palvelutasoa. (Haapea & Innala 2016, 5–7.) Pähkinänkuoressa jätehuollon palvelutaso tarkoittaa yhteistä visiota siitä, millaisin periaattein jätehuoltoa toteutetaan kunnassa tulevien vuosien aikana.

Sysmän kunnan kuuluessa Päijät-Hämeen jätelautakuntaan, on jätehuollon palvelutason määrittely jätelautakunnan hoidettavana. Tällä hetkellä palvelutason määrittely on kesken jätelautakunnassa. Palvelutason nykytilasta on saatavilla raportti, jota käytetään uuden palvelutason määrittämisessä kaikissa siihen kuuluvissa kunnissa. (Salpakierto 2019.) Hartolan kunnassa jätehuollon palvelutasoa ei ole määritetty ollenkaan (Myntti 2021).

4.5 Jätehuoltomääräysten valmistelu

Jätelain 23 §:n mukaan kunnalliset jätehuoltomääräykset valmistelee ja hyväksyy kunnan nimeämä jätehuoltoviranomainen. Laatimisprosessiin on suositeltavaa osallistaa edustajia kaikista kunnista, joita jätehuoltomääräykset koskevat. (Luukkonen ym. 2014, 12.) Hartolan ja Sysmän kuntien tapauksessa muiden kuntien osallistamiselle ei ole tarvetta, koska määräykset koskevat vain kyseisiä kuntia. Lisäksi jätehuoltomääräyksiä laatiessa on hyvä ottaa huomioon yritykset, kuten jätteenkuljetusyritykset, ja heille on annettava riittävän pitkä kuulemisaika. (Luukkonen ym. 2012, 12.)

Perustelumuistio on hyvä laatia jätehuoltomääräysten yhteyteen, sillä muistio on osa päätöksen valmistelutekstiä. Siinä voidaan antaa perusteita jokaiselle jätehuoltomääräykselle, erityisesti niihin, jotka koskevat paikallisia ja alueellisia määräyksiä. (Luukkonen ym. 2014, 12.) Perustelumuistion ideana onkin selkeyttää määräyksiä kunnan päättäjille ja varmistaa, että päättäjät ymmärtävät ajatukset määräysten taustalla. Tässä opinnäytetyössä perustelumuistiosta tehtiin yksi luonnos molempien kuntien käyttöön. Perustelumuistio on liitteenä työn lopussa (liite 3.)

Jätehuoltomääräyksiä hyväksyttäväksi vietäessä kannattaa hyväksyä kunnallisiksi jätehuoltomääräyksiksi vain määräysosio, ei yleistä osiota. Yleistä osaa pidetään enemmän neuvovana aineistona, jonka tarkoitus on täydentää määräyksiä. On kuitenkin tärkeää, ettei yleisestä osasta ja itse määräyksistä löydy ristiriitaisuuksia. (Luukkonen ym. 2014, 12–13.)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja tarvittaessa muille viranomaisille täytyy antaa valmisteluvaiheen jälkeen jätelain 92 §:n mukaan tilaisuus antaa lausunto määräyksistä. Tämän lisäksi hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaan pitää noudattaa määräyksiä vaikuttamismahdollisuuden varaamisesta kaikille henkilöille, joiden työntekoon, elinympäristöön ja muihin oloihin määräyksillä voi olla huomattava vaikutus. Eli koska jätehuolto ja kunnalliset jätehuoltomääräykset koskevat kaikkia kansalaisia ja yhteisöjä, tulee määräysten luonnos kuuluttaa kaikkien kommentoitavaksi ja laittaa nähtäville viralliselle ilmoitustaululle ja sähköiselle alustalle. Toisinaan on myös tarpeen kohdentaa tiedottamista esimerkiksi asukas-yhdistyksille tai jätteenkuljetusyrityksille. (Luukkonen ym. 2014, 13.)

Koska jätehuoltomääräysten lausunto- ja kuulemismenettelyt ovat niin laajat, kannattaa jätehuoltomääräysten rakenne ja sisältö valmistella niin, että niiden kokonaisuudistus voidaan tehdä harvoin. Mahdollisuuksien mukaan asiat, joita tarkistetaan useammin, on hyvä laittaa jätehuoltomääräysten liitteeksi. (Luukkonen ym. 2014, 13.)

4.6 Jätehuoltomääräysten hyväksyminen

Kun jätehuoltomääräykset on hyväksytty, annetaan tiedoksi päätöstä koskevalla pöytäkirjalla laittamalla se kuntalain (365/1995) 63 §:n mukaisesti nähtäville. Kunnallisvalituksella voi hakea muutosta päätökseen 30 päivän sisällä tiedoksiannosta. Kunnan jäsenellä on valitusoikeus, mutta jätehuoltomääräykset voivat tulla voimaan valituksista huolimatta. Jätehuoltomääräyksiin on hyvä sisällyttää määräys niiden voimaantulosta tai vaihtoehtoisesti niiden hyväksymispäätökseen. (Luukkonen ym. 2014, 13.)

Näiden lisäksi kunnan on tiedotettava hyväksytyistä jätehuoltomääräyksistä esimerkiksi ilmoitustaululla, tai muulla menetelmällä, jolla kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Lisäksi määräysten on oltava tietoverkossa saatavilla ja ne tulee toimittaa ELY-keskukselle ja aluehallintovirastolle. (Luukkonen ym. 2014, 13.)

Hartolan ja Sysmän kunnissa jätehuoltomääräysten luonnos tehtiin tämän opinnäytetyön kautta, mutta lopullinen valmistelu ja hyväksyminen jää opinnäytetyön valmistumisen jälkeen kunnan työntekijöiden vastuulle. Hartolan kunnassa jätehuoltomääräykset pyritään hyväksymään viimeistään syksyn 2021 aikana. Sysmän kunnassa taas määräysten hyväksyminen ajoittuu syksylle 2022, koska eroaminen Päijät-Hämeen jätelautakunnasta tapahtuu syyskuussa 2022.

5 Jätehuollon nykytilanne kunnissa

5.1 Jätehuolto Hartolassa

Hartolan kunta järjestää jätehuollon itsenäisesti ja pyrkii tähän jatkossakin. Hartolan kunnan jätehuollon viranomaisena toimii tekninen lautakunta. Hartolan kunnan jätehuoltomääräykset on hyväksytty 29.1.2003 ja ne ovat tulleet voimaan 1.6.2003. (Männistö 2021.)

Hartolan kunnan alueella jätehuolto on sopimusperusteinen, mutta Kuljetus- ja jätehuolto Seppo Hynninen Ky on käytännössä ainut, jolla on asiakkaita. Kuljetus- ja jätehuolto Seppo Hynninen Ky hoitaa myös aluekeräyspisteiden tyhjennyksen Hartolan kunnan alueella. Hartolan kunnan aluekeräyspisteillä on jäteastioita useammille jätelajeille, kuten esimerkiksi lasille, metallille ja paperille. Hartolan kunta ylläpitää hyötyjäteasemaa osoitteessa Valtatie 1531, 19600 Hartola (kuva 6). Hyötyjäteasemalla sijaitsee myös Hartolan kunnan jätevedenpuhdistamo. (Hynninen 2021.) Hyötyjäteasema ottaa vastaan maksutta useita jätelajeja, kuten lasia, metallia, puuta, sähkö- ja elektroniikkaromua, jäteöljyjä ja maaleja. Maksullisia jätelajeita, joita otetaan vastaan ovat seka- ja energiajäte sekä renkaat. (Hartolan jäteopas, 11.) Hartolan kunnan hyötyjäteasemalle on myönnetty vuonna 2015 ympäristölupa, joka säätelee aseman toimintaa. Ympäristöluvassa annetaan erilaisia toimintaedellytyksiä aseman toiminnalle, kuten vuosiraportointi aseman vastaanottamista jätemääristä ja muista ympäristöön vaikuttavista seikoista. Raportti tulee toimittaa Hartolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kerran vuodessa. (Jäteaseman ympäristölupa 2015.) Lisäksi Hartolassa on yksi Rinki-ekopiste Jari-Pekka-huoltoaseman pihalla, jossa kerätään lasi-, kartonki- ja muovipakkauksia, metallia, paperia sekä vaatteita (Rinki b).

Kuva 6. Hartolan kunnan hyötyjäteasema taka-alalla, edessä Hartolan kunnan jätevedenpuhdistamo (Hartolan kunta a)

Hartolassa tämänhetkisten jätehuoltomääräysten mukaisesti jätteitä kerätään asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöiltä, joissa on vähemmän kuin viisi huoneistoa, biojätettä ja kuivajätettä, eli sekajätettä. Yli viiden huoneiston kiinteistöiltä taas kerätään biojätettä, keräyspaperia ja kuivajätettä, eli sekajätettä. Lisäksi jos pahvia, lasia tai metallia kertyy kiinteistöillä yli 20 kiloa viikossa, tulee näille jätteille olla keräysvälineet. Biojätteestä mainitaan, että sille ei tarvitse olla erillistä keräysastiaa, jos se kompostoidaan kiinteistöllä. Toimisto-, sairaala-, liike-, koulu-, teollisuus- ja muut vastaavat kiinteistöt veloitetaan Hartolan kunnan jätehuoltomääräyksissä keräämään biojätettä, kuivajätettä, keräyspaperia sekä pahvia. Ja kuten muitakin kiinteistöjä, myös lasia ja metallia tulee kerätä, jos sitä syntyy yli 20 kiloa viikossa. (Hartolan kunnan jätehuoltomääräykset 2003.)

Hartolan kunnalla ei ole toiminnassa olevaa kaatopaikkaa. Tällä hetkellä Hartolan kunnan alueella syntyvä sekajäte toimitetaan Fortumin polttolaitokselle. Kartonki ja paperi kuljetetaan Lahteen ja metallit taas Heinolaan Kuusakoski Oy:lle. Biojäte ja asumisessa syntyvä liete toimitettiin aiemmin Joutsan Ekokaasu Oy:lle, mutta biokaasulaitoksen rikkoutumisen vuoksi biojäte viedään tällä hetkellä Jämsään, josta se matkaa Lounais-Suomeen. Jätehuoltoyrittäjä Kuljetus- ja jätehuolto Seppo Hynninen Ky järjestää jätteiden keräyksen sekä kuljetuksen koko Hartolan kunnan alueella. (Hynninen 2021.)

5.2 Jätehuolto Sysmässä

Sysmän kunta on Salpakierto Oy:n (entinen Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy) osakaskunta. Kuntien omistaman jätehuoltoyhtiön alueella toimii jätehuoltoviranomaisena Päijät-Hämeen jätelautakunta, jonka isäntäkunta on Lahti. (Uusi-Kytölä 2021.) Päijät-Hämeen jätelautakuntaan kuuluu Sysmän lisäksi 8 muuta kuntaa: Heinola, Padasjoki, Asikkala, Hollola, Lahti, Kärkölä, Myrskylä ja Orimattila. Jätelautakunta huolehtii jätehuollon viranomaistehtävistä, kuten jätelainsäädännön toteutumisesta ja kuljetuksen ohjauksesta yhdessä Salpakierto Oy:n kanssa. (Lahden kaupunki.)

Tällä hetkellä Sysmän kunnan taajama-alueella on sopimusperusteinen jätehuolto, eli jokainen kiinteistön omistaja solmii sopimuksen valitsemansa jätehuollon yrittäjän kanssa. Käytännössä taajama-alueen asiakkailta on vain RTK-Palvelu Oy:n kanssa sopimuksia. Haja-asutusalueella ja aluekeräyspisteillä jätehuolto on kilpailutettu. Haja-asutusalueella jätehuoltoa hoitaa niin kiinteistökohtaisesti kuin aluekeräyspisteilläkin Urbaser Oy ja aluekeräyspisteiden siivouksen RTK-Palvelu Oy. Sysmän kunnan aluekeräyspisteillä kerätään seka- ja energijätettä. Sysmän lajitteluasema sijaitsee osoitteessa Koskueentie 7 c, 19700 Sysmä, RTK-Palvelun tiloissa (kuva 7). (Virtanen 2021.) Sysmän kunnan alueella sijaitsee kaksi Rinki-ekopistettä; K-Supermarket Suvituulen pihalla sekä S-Market Sysmän pihalla. Molemmissa kerätään kartonki-, lasi- ja muovipakkauksia, metallia, paperia ja vaatteita. (Rinki b.)

Kuva 7. Sysmän lajitteluasema (Salpakierto Oy)

Päijät-Hämeen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaan Sysmässä kerätään niin asumisessa kuin muiltakin yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä ainoastaan seka- ja energijätettä. Sysmän kunnan alueella ei ole käytössä olevaa kaatopaikkaa. Tällä

hetkellä Sysmän kunnan alueella syntyvät jätteet käsitellään Lahdessa Salpakierto Oy:n toimipisteessä Kujalassa (Virtanen 2021).

Sysmän kunnanvaltuusto päätti kesäkuussa 2020 kunnanhallituksen esityksestä, että Sysmä irtisanoutuu Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:sta ja Päijät-Hämeen jätelautakunnasta kahden vuoden irtisanomisajalla ja hoitaa jatkossa jätehuollon palvelutehtävät sekä viranomaistehtävät itsenäisesti harjoittaen yhteistyötä Hartolan kunnan kanssa. (Irtisanoutuminen Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:n yhteistyö- ja osakassopimuksesta 57/60.607/2016.) Tästä johtuen Sysmän kunnan alueen jätehuollon järjestämiseen tulee useita muutoksia lähivuosina, joista kerrotaan tarkemmin kappaleessa 6.

6 Uudet jätehuoltomääräykset ja niiden tuomat muutokset

6.1 Hartolan kunnassa pieniä muutoksia jätehuollon järjestämisessä

Koska Hartolan kunnan jätehuoltomääräykset ovat vanhentuneet, tulee kuntaan joitakin muutoksia uusien jätehuoltomääräysten myötä. Kuitenkin eniten Hartolan kunnan toimintaa on tähänkin mennessä ohjannut jätelaki, joka ohittaa jätehuoltomääräykset lakihierarkiassa. Jätelain muutosten myötä jätehuoltomääräyksissä olevat määräykset mitätöityvät, jos jätelakiin tulee tiukempia määräyksiä. Jätelakia ja sen kehitystä on tarpeen tarkkailla tulevaisuudessa ja kunnassa on pysyttävä perillä jätelain ja asetusten asettamista vaatimuksista.

Suurimpia muutoksia Hartolan kunnassa uusien jätehuoltomääräysten myötä ovat pakkausmuovin keräyksen lisääminen kaikkiin yli viiden huoneiston kiinteistöihin, sillä tähän mennessä Hartolassa on kerätty pakkausmuovia vain Rinki-ekopisteellä. Biojätettä Hartolassa kerätään jo taajama-alueella, joten siitä ei aiheudu suurta muutosta. On hyvin todennäköistä, että yli viiden huoneiston kiinteistöjen jätekatokset käyvät pieniksi lisääntyvän jäteastiamäärän myötä ja niiden uudelleenjärjestelylle tai laajentamiselle syntyy tarvetta. Tästä saattaa aiheutua lisätyötä rakennusvalvonnalle uusien jätekatosten rakentamisen myötä. Hartolan kunnan uusissa jätehuoltomääräyksissä esitetään lisäksi muun muassa pidempiä jäteastioiden tyhjennysvälejä, esimerkiksi biojätteen tyhjennysväliä talvisin pidentettäisiin 4 viikosta 8 viikkoon.

Lisäksi jätetaksa tulee tarkistaa ja hyväksyä pian jätehuoltomääräysten hyväksymisen jälkeen, jotta taksa vastaa uusien jätehuoltomääräysten myötä tulevia muutoksia. Uuden jätelain ja uusien jätehuoltomääräysten myötä jätehuoltoon tulee muutoksia, joten jäteopas on syytä päivittää ajan tasalle, jotta kuntalaisille on selkeää, miten jätteet tulee lajitella. Jäteopas on hyvä pitää selkeänä ja ajantasaisena, jotta kuntalaiset osaavat toteuttaa hyvää jätehuoltoa. Opas on hyvä keino avata jätehuoltomääräyksiä, mutta oppaassa ei kannata toistaa samoja asioita kuin jätehuoltomääräyksissä. Jäteopas olisi hyvä toimittaa kaikille kuntalaisille esimerkiksi postitse, jotta jokainen saa tiedon jätehuoltoon liittyvistä muutoksista.

Muutosten myötä Hartolan kunnan ylläpitämä rekisteri jätehuoltoon liittyneistä on päivitettävä ja sen ylläpidosta on huolehdittava säännöllisin väliajoin. Rekisterin avulla voidaan seurata jätehuoltoon liittymättömien määrää ja näin edistää jätehuollon toteutumista kunnan alueella. On myös huolehdittava, että jätehuoltoyrittäjä toimittaa listan jätehuoltoon liittyneistä jätehuoltomääräysten mukaisesti vähintään kerran vuodessa. Hartolan kunnassa on huolehdittava, että jätehuollon maksut tulevat maksetuksi ja tarvittaessa perittävä ne niiltä,

jotka jättävät maksamatta, sillä jätehuoltoyrittäjä ei voi jätelain mukaan periä maksamattomia maksuja.

Kuljetusjärjestelmästä on tehtävä päätös ennen jätehuoltomääräysten hyväksymistä, jotta jätehuoltomääräyksissä määrätty kuljetusjärjestelmä on sama kuin kunnassa päätetty. Lisäksi jätteiden vastaanottomaksut olisi kilpailutettava. Jatkossa jätteen vastaanotto tulisi näkyä jätehuoltoyrittäjän laskussa eriteltyinä kuljetuksesta. Kilpailutuksessa kannattaa korostaa ympäristöystävällisyyttä ja paikallisuutta, jotta paikallisille yrittäjille voidaan antaa mahdollisuudet kilpailutukseen.

Jätehuollon palvelutason määrittelyä on hyvä pohtia kunnassa, jotta kaikilla on selkeä visio jätehuollon järjestämisestä Hartolan kunnan alueella. Määrittelemällä palvelutaso selkeytetään jätehuollon vastuualueita ja ajatuksia jätehuollon kehittymisestä lähitulevaisuudessa. Myös jätehuoltoon liittyviä sopimuksia tulisi tarkastella ja mahdollisesti uusia tarpeen mukaan. Esimerkiksi apteekin kanssa tulee tehdä sopimus lääkejätteen vastaanottamisesta, sillä sopimusta ei ole tähän mennessä tehty.

Hartolan kunnan jätehuollon neuvontaa on syytä selkeyttää. Tällä hetkellä neuvontaa saa puhelimitse niin jätehuoltoyrittäjältä, kuin kunnan teknisen osaston eri henkilöiltä. Selkeyttämällä jäteneuvontaa saadaan tarkempi kuva kuntalaisten jätteiden lajittelun osaamisesta sekä madalletaan kynnystä ottaa yhteyttä kuntaan jätehuoltoon liittyvissä kysymyksissä. Jätehuollon neuvonnan yhteystiedot on syytä ilmoittaa niin kunnan nettisivuilla, kuin jätehuoltoyrittäjänkin nettisivuilla.

Hyvään palveluun kuuluvat selkeät menettelyt jätehuoltoon liittyvissä hakemuksissa, kuten kompostointi-ilmoituksen tekemisessä tai jäteastian tyhjentämistä varten pidentämisessä. Näitä varten on kunnassa laadittava selkeät lomakkeet, joiden avulla on helppo tehdä lupahakemuksia kunnalle ja jo hakuvaiheessa tietää ehdot luvan täyttymiselle. Näin kuntalainen tulee tietoiseksi mahdollisuuksistaan jätehuollon järjestämisessä ja mahdollisesti motivoituu esimerkiksi jatkossa kompostoimaan biojätteet kiinteistöillä. Lomakkeet on syytä tehdä sähköisiksi, mutta paperisia lomakkeita kannattaa varata henkilöille, jotka eivät omista sähköpostia tai riittävää tietoteknistä osaamista.

Näen Hartolan kunnan jätehuollossa suurta potentiaalia, jos siihen vain jaksetaan panostaa. Jätehuoltoa parantamalla vaikutetaan kunnan sisäiseen kiertotalousasteen nostoon ja tätä myötä kunnan hiilineutraalius paranee. Vihreät arvot ovat nykyään korkealla ihmisten arvoasteikossa ja uskon, että näihin panostamalla voidaan kuntaan saada lisää muuttajia ja tätä myöten saada lisää positiivista näkyvyyttä Hartolan kunnalle.

6.2 Suuria muutoksia Sysmän kunnan jätehuollon järjestämisessä

Sysmän kunnassa suurin muutos jätehuollon järjestämisessä on eroaminen Päijät-Hämeen jätelautakunnasta ja Salpakierto Oy:stä. Eroaminen tapahtuu kahden vuoden irtisanomisajalla, eli ero ajoittuu syksyyn 2022. Irtautuessa Sysmän kunnan on siirrettävä jätehuoltoviranomaisen tehtävät Päijät-Hämeen jätelautakunnalta Sysmän kunnan toimintaympäristövaliokunnalle, joka toimii jatkossa jätehuoltoviranomaisena. Ennen jätehuollon tehtävien siirtymistä Sysmän kunnalle, täytyy uudet jätehuoltomääräykset valmistella loppuun saakka, jotta ne voidaan hyväksyä eroamisvaiheessa. Lisäksi eroamisvaiheessa jätteenkuljetusjärjestelmästä sekä jätetaksoista tulee tehdä päätös toimintaympäristövaliokunnassa. Jätetaksoja päättäessä kannattaa harkita millä tasolla jätehuolto halutaan pitää Sysmässä ja mitä kunnassa ollaan valmiita tekemään, että taso pysyy halutulla tasolla.

Uusien jätehuoltomääräysten myötä on Sysmän kunnassa tehtävä uusi jäteopas kuntalaisille. Jäteoppaassa on hyvä kertoa selkeästi kaikista muutoksista kunnan alueella sekä uusista kierrätysohjeista, joita kuntalaisten tulee noudattaa. Jäteopas olisi hyvä toimittaa kaikille kuntalaisille esimerkiksi postitse, jotta kaikilla on tieto tulevista muutoksista.

Päijät-Hämeen jätelautakunta on tehnyt useita erilaisia sopimuksia myös Sysmän kunnan alueella, esimerkiksi sopimus apteekin kanssa lääkijätteen vastaanotosta. Tämä ja monet muut sopimukset tulee tehdä uudestaan ja tarkastella sopimusten ehdot Sysmän kunnalle sopiviksi. On myös pohdittava millä tasolla jätehuollon palvelutaso halutaan pitää, sekä mahdollisesti määritellä jätehuollon palvelutaso Sysmän kunnan alueelle. Määrittelemällä palvelutaso saadaan tarkempaa kuvaa jätehuollon suuntaviivoista muutosvaiheeseen, kuten myös lähivuosille.

Sysmän kunnan alueen rekisteriä jätehuoltoon liittymättömistä on tähän mennessä ylläpidänyt Päijät-Hämeen jätelautakunta. Jätelautakunnalta saatava rekisteri on otettava käyttöön ja sitä on ylläpidettävä jatkossa Sysmän kunnan alaisuudessa. Rekisteristä on apua esimerkiksi jätehuoltoon liittymättömien kartoittamisessa ja tavoittamisessa. Sysmän kunnassa tulee myös huolehtia, että jätehuoltoyrittäjät toimittavat listat jätehuoltoon liittyneistä vähintään kerran vuodessa. Jatkossa Sysmän kunnan on hoidettava jätehuoltoon liittyvä maksamattomien laskujen perintä, sillä jätehuoltoyrittäjät eivät tätä voi jätelain mukaan tehdä. Myös jätehuollon perusmaksun laskutusta on mietittävä ja sitä, että laskuttaako kunta tämän suoraan kuntalaisilta vai jätehuoltoyrittäjältä, joka laskuttaa sen kuntalaisilta.

Jätehuollon neuvonnan järjestämisestä on syytä pohtia, jotta tiedetään, että kenelle mikäkin osuus jätehuollosta kuuluu. On mietittävä vastaako jatkossa jätehuoltoyrittäjä neuvonnasta, vai joku kunnan työntekijöistä. Kuntalaisten on helppo lähestyä jätehuoltoa arveluttavissa

kysymyksissä, jos informaatio tästä löytyy helposti. Jätehuollon neuvonnan numero tulee ilmoittaa selkeästi niin kunnan, kuin jätehuoltoyrittäjienkin nettisivuilla.

Lisäksi hyvään palveluun kuuluvat selkeät menettelyt jätehuoltoon liittyvissä hakemuksissa, kuten jäteastian tyhjentämistä varten pidettävissä tai kompostointi-ilmoituksessa. Näitä varten on syytä laatia lomakkeet, joiden avulla kuntalaiset voivat tehdä lupahakemuksia. Lomakkeisiin on hyvä hakea mallia Päijät-Hämeen jätelautakunnalta löytyvistä lomakkeista, sillä ne ovat jo tuttuja Sysmän kuntalaisille aiempien lupahakemusten myötä. Lomakkeet on hyvä tehdä selkeiksi ja niissä on hyvä kertoa ehtoja luvan täyttymiselle, jotta kuntalainen tietää jo etukäteen mahdollisuuksistaan lupamenettelyssä. Lomakkeissa pääasiallisena vaihtoehtona on syytä olla sähköinen lomake, mutta paperisia lomakkeita täytyy olla varalla niitä henkilöitä varten, jotka eivät omista sähköpostia tai riittävää tietoteknistä osaamista.

Uuden jätelain ja uusien jätehuoltomääräysten myötä Sysmän kunnan alueella aloitetaan asemakaava-alueella pakkausmuovin ja biojätteen kerääminen kaikissa yli viiden huoneiston kiinteistöissä. Tähän mennessä pakkausmuovia on kerätty vain kahdella Rinki-ekopisteellä. Biojätettä taas ei ole kerätty ollenkaan. Biojätteen erilliskeräyksestä voi jättäytyä pois, jos kompostoi biojätteet kiinteistöllä. Biojätteen erilliskeräyksen lisäämiseen on syytä antaa vähintään vuosi siirtymäaika niin jätehuoltoyrittäjälle, kuin kuntalaisillekin. Tällä hetkellä Sysmän kunnan alueella kerätään sekajätteen lisäksi myös energijätettä. Kunnassa onkin pohdittava energijätteen keräyksen tarpeellisuutta, etenkin pakkausmuovin keräyksen lisääntyessä.

Tällä hetkellä Sysmän kunnassa asemakaava-alueen jätteenkuljetus on sopimusperusteinen, eli kiinteistön omistaja sopii jätteenkuljetuksesta jätehuoltoyrittäjän kanssa, kun taas haja-asutusalueen jätteenkuljetus on kilpailutettu. Alussa Sysmässä on jatkettava haja-asutusalueen osalta kilpailutetussa jätteenkuljetuksessa, sillä sopimus siitä ulottuu eroamisvaiheen yli. Jatkossa on pohdittava, halutaanko kunnassa jatkaa samalla tavalla, vai esimerkiksi kilpailuttaa koko kunnan alueen jätteenkuljetus. Lisäksi jätteen vastaanotto olisi hyvä kilpailuttaa, jotta siitä saadaan mahdollisimman tehokasta ja ympäristöystävällistä. Jätteen vastaanotto tulisi myös näkyä jätehuoltoyrittäjän laskussa eriteltynä.

Kaiken kaikkiaan muutoksia tulee paljon ja pohjatyöhön tulee varata riittävästi aikaa, jotta jatkossa jätehuollon tehtävät ovat selkeitä. Irtautumisvaiheessa kuntalaisia tulee tiedottaa selkeästi ja riittävän usein tulevista muutoksista, jotta luottamus kuntalaisiin voidaan säilyttää. Sysmän kunnassa jätehuoltoa halutaan kehittää ja näenkin tähän paljon mahdollisuuksia tulevien muutosten myötä. Laadukkaalla jätehuollolla voidaan vaikuttaa kunnan imagoon positiivisesti ja sen kautta kunta voidaan nähdä esimerkiksi ympäristöystävällisempänä ja näin saada kuntaan lisää asukkaita.

7 Yhteenveto

Opinnäytetyön tavoitteena oli valmistella luonnos jätehuoltomääräyksistä Hartolan ja Sysmän kunnille. Jätehuoltomääräyksistä syntyi erilliset luonnokset molemmille kunnille, sillä määräykseen tuli pieniä eroja kuntien välillä. Lisäksi jätehuoltomääräykseen tehtiin yleinen osio, jossa avattiin jätehuoltomääräysten tarkoitusta ja merkityksiä eri määräyksille. Luonnokset jätehuoltomääräyksistä ovat tämän työn liitteinä (liite 1, liite 2).

Jätehuoltomääräysten lautakuntiin viemisen tueksi laadittiin perustelumuiotio, jossa käydään läpi määräykset ja annetaan niille perustelut. Näin kuntapäätäjien on helpompi ymmärtää ajatukset määräysten taustalla. Perustelumuiotio on tämän työn liitteenä (liite 3).

Jätelain uudistuksen ja uusien jätehuoltomääräysten myötä molempiin kuntiin tulee suhteellisen paljon muutoksia jätehuollon järjestämiseen. Näitä koottiin yhteen työn loppuvaiheessa, jotta jatkossa kunnissa olisi selkeää, kuinka jätehuoltoa tulisi järjestää. Jätehuolto aiheena on hyvin laaja ja aiheeseen olisi voinut syventyä vielä enemmän, mutta rajallisen ajan takia työ rajautui vain jätehuoltomääräyksiin. Kunnille jääkin vielä paljon tehtävää ennen jätehuoltomääräysten hyväksymistä ja sen jälkeen, jotta jätehuollon järjestämisen laadukas taso voidaan saavuttaa.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyöprosessi oli hyvin opettavainen. Pääsin perehtymään Hartolan ja Sysmän kuntien jätehuollon järjestämiseen ja sain hyvän käsityksen toiveista tulevaisuuteen. Lisäksi pääsin perehtymään jätelakiuudistukseen, jätehuoltomääräysten laadukkaaseen rakenteeseen ja jätehuollon alaan yleisesti. Koenkin, että omaan nyt selkeämmän käsityksen jätehuollon järjestämisestä kuntatasolla ja täytin opinnäytetyön vaatimat tavoitteet.

Lähteet

- EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpano. 2019. Työryhmän mietintö. Viitattu 10.2.2021. Saatavissa https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/5e0e30cf-9475-4953-8513-4ad46f32ecb8/96799f79-2c7a-4da7-9d4c-12b60cf2104a/MIE-TINTO_20190916110130.pdf
- Haapea H., Innala, T. 2016. Opas jätehuollon palvelutason määrittämiseen. Suomen kuntaliitto. Viitattu 2.3.2021. Saatavissa <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2016/1737-opas-ja-tehuollon-palvelutason-maarittamiseen>
- Hartolan jäteopas. Viitattu 15.3.2021. Saatavissa <http://hartola.fi/wp-content/uploads/Hartolan-j%C3%A4teopas.pdf>
- Hartolan kunta a. Hartolan kunnan hyötyjäteasema. Viitattu 11.2.2021. Saatavissa <https://hartola.fi/asuminen-ja-rakentaminen/jatehuolto/jateopas/>
- Hartolan kunta b. Kunta ja päätöksenteko. Yleistietoa kunnasta. Viitattu 11.3.2021. Saatavissa <https://hartola.fi/kunta-ja-paatoksenteko/tietoa-kunnasta/>
- Hartolan rakennusjärjestys 2016. Viitattu 16.3.2021. Saatavissa <https://hartola.fi/wp-content/uploads/Rakennusj%C3%A4rjestys-2016.pdf>
- Hynninen, S. 2021. Kuljetus- ja jätehuolto Seppo Hynninen Ky toimitusjohtaja. Haastattelu 9.2.2021.
- Irtisanoutuminen Päijät-Hämeen jätehuolto Oy:n yhteistyö- ja osakassopimuksesta 57/60.607/2016. Viitattu 25.2.2021. Saatavissa <http://sysma.oncloudos.com/kokous/20201589-4.PDF>
- Jäteaseman ympäristölupa 2015. Hartolan kunta, ympäristölautakunta. 8.10.2015.
- Jätelaki 646/2011. Finlex. Lainsäädäntö. Ajantasainen lainsäädäntö. Viitattu 22.3.2021. Saatavissa [Jätelaki 646/2011 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)
- Jätevedenpuhdistamon ajolietteiden taksa 2018. Hartolan kunta, tekninen lautakunta. 19.9.2018.
- Kohvakka, J., Lehtinen, L. 2019. Hyvä, paha muovi. Vähennä viisaasti. Minerva Kustannus Oy.
- Kuntaliitto 2013. Yleiskirje kunnan- ja kaupunginhallituksille ja kuntayhtymien hallituksille. 29.1.2013. Viitattu 21.3.2021. Saatavissa <https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/5802013.pdf>

Kuntaliitto 2020. Yhdyskunnat ja ympäristö, tekniikka, jätehuolto. Viitattu 2.2.2021. Saatavissa <https://www.kuntaliitto.fi/yhdyskunnat-ja-ymparisto/tekniikka/jatehuolto>

Lahden kaupunki. Päijät-Hämeen jätelautakunta ja jätehuollon palvelutaso. Viitattu 3.2.2021. Saatavissa <https://www.lahti.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen/jatehuolto/paijat-hameen-jatelautakunta-ja-jatehuollon-palvelutaso/>

Luukkonen, H., Innala, T., Nurmikolu, M. 2014. Jätehuoltomääräysten laatiminen. Suomen kuntaliitto. Viitattu 2.3.2021. Saatavissa <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2014/1612-jatehuoltomaaraysten-laatiminen>

Molok Oy. Ajantasainen jätelaki – tämä sinun tulisi tietää 5.3.2021. Viitattu 19.3.2021. Saatavissa <https://www.molok.com/fi/blogi/ajantasainen-jatelaki>

Myntti, J. 2021. Tekninen johtaja, Hartolan kunta. Haastattelu 25.2 ja 16.3.2021

Männistö, S. 2021. Ympäristönsuojeluntarkastaja, Hartolan kunta. Haastattelu 9.2, 25.2 ja 12.3.2021

Nygård, H. 2016. Kuopasta kiertotalouteen. Suomen yhdyskuntajätehuollon historia. Helsinki: Libris Oy.

Päijät-Hämeen jätelautakunnan alueen jätetaksa. 2020. Viitattu 15.3.2021. Saatavissa <https://www.lahti.fi/tiedostot/jatetaksa-2/>

Rinki a. 2021. Tietoa Ringistä. Viitattu 15.3.2021. Saatavissa <https://rinkiin.fi/tietoa-ringista/>

Rinki b. 2021. Kotitalouksille. Rinki-ekopisteet. Viitattu 8.3.2021. Saatavissa <https://rinkiin.fi/kotitalouksille/rinki-ekopisteet/>

Salmenperä, H., Sahimaa, O., Koutonen, H. 2018. Kierrätyksen keinot, taloudelliset vaikutukset sekä toteutettavuus. Viitattu 2.3.2021. Saatavissa https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160915/YMra_17_2018_Kierr%C3%A4tyksen_keinot.pdf

Salpakierto Oy. 2019. Jätehuollon palvelutason nykytila. Viitattu 15.3.2021. Saatavissa <https://salpakierto.fi/wp-content/uploads/2019/07/Palvelutason-nykytila-04-06-2019-lopullinen.pdf>

Salpakierto Oy. Sysmän lajitteluasema. Viitattu 11.2.2021. Saatavissa <https://salpakierto.fi/jateasema/sysma/>

Sysmän kunta. Sysmän historia. Viitattu 11.3.2021. Saatavissa <https://www.sysma.fi/sysman-historia>

Sysmän rakennusjärjestys 2011. Viitattu 16.3.2021. Saatavissa https://www.sysma.fi/library/files/5a265b5cc91058e4d2000843/Rakennus_j_rjestys2012.pdf

Tilastokeskus. Käsitteet, jätteiden kierrätys. Viitattu 12.2.2021. Saatavissa <https://www.stat.fi/meta/kas/kierratys.html>

Tilastokeskus. Tietoa tilastoista, käsitteet. Viitattu 19.3.2021. Saatavissa <https://www.stat.fi/meta/kas/index.html>

Tilastokeskus. Tuotteet ja palvelut. Tietoa alueittain. Tietoa kunnittain. Kuntien avainluvut. Viitattu 11.3.2021. Saatavissa <http://www.tilastokeskus.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?active1=081&active2=781&year=2021>

Uusi-Kytölä, S. 2021. Ympäristönsuojelutarkastaja, Sysmän kunta. Haastattelu 8.2, 25.2 ja 12.3.2021.

Uusiouutiset 2020. Jätelaki voimaan ehkä vasta ensi kesänä. Viitattu 19.3.2021. Saatavissa <https://www.uusiouutiset.fi/jatelaki-voimaan-ehka-vasta-ensi-kesana/>

Valtioneuvosto 2020. Jätelain uudistus etenee – erilliskeräyksen laajeneminen vauhdittaa kiertotaloutta. Ympäristöministeriö 30.11.2020. Viitattu 22.3.2021. Saatavissa <https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/jatelain-uudistus-etenee-erilliskerayksen-laajeneminen-vauhdittaa-kiertotaloutta>

Virtanen, M. 2021. RTK-Palvelut Oy yksikönpäällikkö Sysmä. Haastattelu 8.2.2021.

Ympäristöhallinto 2020. Jätehuollon vastuut ja järjestäminen. Viitattu 11.2.2021. Saatavissa https://www.ymparisto.fi/fi-fi/kulutus_ja_tuotanto/Jatteet_ja_jatehuolto/Jatehuollon_vastuut_ja_jarjestaminen

Ympäristöhallinto. Viranomaisten tehtävät jäteasioissa. Viitattu 5.2.2021. Saatavissa https://www.ymparisto.fi/fi-fi/kulutus_ja_tuotanto/jatteet_ja_jatehuolto/Viranomaisten_teh_tavat_jateasioissa

Ympäristöministeriö a. Jätelainsäädäntö. Viitattu 5.2.2021. Saatavissa <https://ym.fi/jatelain-saadanto>

Ympäristöministeriö b. Jätesäädöspaketti. Viitattu 30.3.2021. Saatavissa <https://ym.fi/jate-saadospaketti>

Ympäristöministeriö c. Vastualueet, kiertotalous, jätteet. Viitattu 4.2.2021. Saatavissa <https://ym.fi/jatteet>

Ympäristöosaava. Rakennusala, opiskele, ammattilainen ja ympäristö, jätteet. Viitattu 15.2.2021. Saatavissa <https://www.ymparistoosaava.fi/rakennusala/index.php?k=22795>

Liite 1. Hartolan kunnan jätehuoltomääräysten luonnos

Hartolan kunnan jätehuoltomääräykset

Luonnos

Sisällys

1	Yleinen osa.....	1
1.1	Mitä jätehuoltomääräykset ovat ja miksi niitä annetaan?	1
1.2	Etusijajärjestys	2
1.3	Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto	2
1.4	Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen	2
1.5	Jätteiden keräys	3
1.6	Jätteiden kuljetus	4
1.7	Asumisessa syntyvät ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet.....	5
1.8	Tuottajavastuu	5
1.9	Vaaralliset jätteet	7
1.10	Rakennus- ja purkujäte	7
1.11	Roskaantumisen ehkäisy	8
1.12	Merkittävimmät jätehuoltomääräyksissä tapahtuneet muutokset.....	8
1.13	Lisätietoa.....	9
2	Kunnalliset jätehuoltomääräykset	10
1 Luku	Soveltamisala ja yleiset velvoitteet	10
1§	Soveltamisala.....	10
2§	Määritelmät.....	10
3§	Jätehuollon tavoitteet.....	13
2 Luku	Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen	13
4§	Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään.....	13
5§	Elinkeinotoiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella	14
6§	Kiinteistökohtainen jäteastia (kotinouto).....	14
7§	Yhteinen jäteastia (jätekimppa)	14
8§	Aluekeräyspisteet.....	15
9§	Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksen keskeyttäminen	15
10§	Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen	16
3 Luku	Jätteiden kerääminen kiinteistöllä.....	16
11§	Erikseen lajiteltavat jakeet	16
12§	Sekalainen yhdyskuntajäte	16

13§	Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet.....	17
14§	Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet.....	17
15§	Muut erikseen kerättävät jätteet	19
4 Luku	Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen.....	19
16§	Kompostointi	19
17§	Jätteen polttaminen.....	20
18§	Jätteen hautaaminen	20
5 Luku	Jäteastiat.....	20
19§	Jäteastiatyypit.....	20
20§	Jäteastian merkitseminen	21
21§	Jäteastioiden täyttäminen.....	21
22§	Tyhjennysvälit.....	23
23§	Jäteastioiden kunnossapito ja pesu.....	23
6 Luku	Jätteen keräyspaikat	24
24§	Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset.....	24
25§	Alueelliset jätteiden keräyspaikat.....	25
7 Luku	Jätteenkuljetus	25
26§	Kuljettaminen.....	25
27§	Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen	25
28§	Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat.....	26
29§	Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen.....	26
8 Luku	Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet	26
30§	Velvollisuus tyhjentää lietekaivo	26
31§	Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi	27
32§	Lietteiden omatoiminen käsittely	28
9 Luku	Roskaantumisen ehkäiseminen.....	28
33§	Yleisötilaisuuksien jätehuolto.....	28
34§	Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla	29
10 Luku	Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	29
35§	Vaarallisten jätteiden jätehuolto	29
36§	Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä.....	30
37§	Erityisjätteet ja terveydenhuollon vaaralliset jätteet	30
11 Luku	Muut määräykset	30
38§	Tiedottamisvelvoite	30

39§	Jätehuoltomääräysten valvonta	31
40§	Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä	31
41§	Voimaantulo	31

8 Yleinen osa

8.1 Mitä jätehuoltomääräykset ovat ja miksi niitä annetaan?

Tämä luku ei sisällä sitovia jätehuoltomääräyksiä, vaan tässä kerrotaan jätehuollon järjestämiseen ja jätelainsäädäntöön liittyvistä ajankohtaisista asioista. Luvussa 2 luetellaan jätehuoltomääräykset, joita tulee noudattaa jätehuoltoa järjestäessä, roskaantumisen ehkäisemisessä, jätteistä terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien vaarojen ja haittojen ehkäisemisessä ja jätehuollon valvonnassa. Jätehuoltomääräykset ovat nimensä mukaisesti velvoittavia, eivät suosituksia.

Jätehuoltomääräyksissä kootaan yhteen jätelainsäädännön tavoitteet ja näin edistetään lainsäädännön toteutusta ja toimeenpanoa paikallisesti. Jätehuoltomääräysten tarkoituksena on auttaa ja ohjata kuntalaisia järjestämään jätehuoltonsa niin, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa.

Jätehuoltomääräysten tavoitteena on edistää jätelain (646/2011) toimeenpanoa paikalliset olosuhteet huomioiden sekä estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvia haittoja tai vaaroja terveydelle tai ympäristölle ja edistää etusijajärjestyksen toteutumista. Jätehuoltomääräykset koskevat kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia kiinteistöjä, kuten asuin-kiinteistöjä, vapaa-ajan asuntoja ja palvelulaitoksia. Siten kaikkien kuntalaisten, asumiseen ja julkiseen toimintaan tarkoitettujen kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden sekä soveltuvilta osin myös muiden toimijoiden on noudatettava jätehuoltomääräyksiä.

Jätehuoltomääräyksillä on tärkeä asema jätehuollon käytännön toimeenpanossa, sillä ne ohjaavat kunnan jätehuoltoa kestäväen kehityksen periaatteisiin nojaten. Määräyksillä muodostetaan sääntö siitä, että miten kiinteistöjen jätehuolto toimii ja miten jätteet kuljetetaan, sillä ne koskevat muun muassa jätteiden lajittelua, keräämistä, kuljettamista ja roskaantumisen ehkäisemistä.

Elinkeinotoiminnan jätteiden osalta jätehuoltomääräykset koskevat täysimääräisten vain silloin, jos jäte kerätään tai käsitellään kunnan omassa jätehuoltojärjestelmässä. Riippumatta siitä, koskevatko jätehuoltomääräykset jätteen haltijaa, jätelain mukaan jätehuolto on järjestettävä aina asianmukaisesti sekä kuljetettava ja käsiteltävä jätteet hallitusti. Tämän lisäksi jätteitä tulee lajitella ja kerätä jätelain mukaisesti. (Jätelaki 13 ja 15 §)

8.2 Etusijajärjestys

Jätelaki velvoittaa noudattamaan etusijajärjestystä kaikessa toiminnassa. Sen mukaan on ensisijaisesti pyrittävä vähentämään syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Syntynyt jäte on valmisteltava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrättäminen ei ole mahdollista on jäte hyödynnettävä muulla tavoin, kuten kompostoimalla tai energiantuotannossa. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli esimerkiksi sijoittaminen kaatopaikalle. Etusijajärjestystä noudatetaan kuitenkin siten, että saavutetaan kokonaisuuden kannalta paras lopputulos.

Jätehuoltomääräyksissä etusijajärjestyksen toteutumista edistetään muun muassa antamalla lajittelu- ja erilliskeräysveloitteita erilaatuisille jätteille. Lisäksi etusijajärjestyksen toteutumista edistetään toimittamalla käytöstä poistetut käyttökelpoiset vaatteet, kalusteet ja muut kodin tavarat toimijoille, joiden kautta ne päätyvät uudelleenkäytettäviksi.

8.3 Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto

Kunnan järjestämän jätehuollon piiriin kuuluvat jätelain perusteella jätteet, jotka syntyvät asumisessa tai esimerkiksi koulutuslaitoksissa, sosiaali- ja terveyspalveluissa tai valtion, kunnan, seurakunnan ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen sekä yhdistyksen hallinto- ja palvelutoiminnassa. Kunnan on siis järjestettävä näiden toimijoiden jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely.

Näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Kiinteistön haltija vastaa jätteenkuljetuksen tilaamisesta kiinteistölle.

Kunnan on järjestettävä jätehuolto myös silloin, kun jätteen haltija sitä muun palvelutuotannon puutteen vuoksi pyytää ja jäte soveltuu laadultaan sekä määrältään kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Lisäksi kunnan vastuulle kuuluu huolehtia mahdollisuudesta noudattaa jätelain etusijajärjestystä sekä huolehtia riittävästä jäteneuvonnasta ja -tiedotuksesta.

8.4 Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen

Jätehuollon viranomaistehtäviä näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella hoitaa eli jätehuoltoviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Jätehuoltoviranomaisen tehtäviin kuuluvat:

- Yleisten jätehuoltomääräysten antaminen
- Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen

- Jätetaksan hyväksyminen
- Jättemaksupäätökset ja maksujen perintä
- Jätteenkuljetusjärjestelmäpäätökset
- Jätteenkuljetuksen seuranta
- Jätteenkuljetusrekisterin pitäminen
- Yhdyskuntajätehuollon poikkeamispäätökset
- Jäteneuvonta ja tiedotus
- Vaarallisten jätteiden vastaanotto

Jätelain mukaiset yleiset valvontaviranomaiset ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä Hämeen ELY keskus. Valvontaviranomaisen tehtäviin kuuluu:

- Valvoa jätelain noudattamista
- Antaa tarvittaessa erityisiä valvontamääräyksiä laiminlyöntien ja rikkomusten oikaisemiseksi
- Liittää valvontamääräykseen tehoste, kuten uhkasakko
- Tehdä päätökset valvota-asioissa
- Käsitellä sille kuuluvat ilmoitus- ja lupa-asiat sekä valvoa päätösten noudattamista
- Jäteneuvonta ja tiedotus

Jätehuollon käytännön toteuttamiseen liittyvät tehtävät, kuten jätteiden käsittelyn järjestäminen on annettu jätehuoltoyrittäjälle. Jätehuoltoyrittäjän tehtävinä ovat:

- Hyötyjätteiden ja sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäinen ja alueellinen keräys
- Käsittelyn järjestäminen: käsittelypaikkojen rakentaminen ja ylläpito sekä käsittelypalveluiden hankkiminen

8.5 Jätteiden keräys

Kiinteistön haltijan on jätelain mukaan järjestettävä kiinteistölle keräyspaikka jätteiden keräämistä varten. Keräyspaikalle on sijoitettava tarvittava määrä jäteastioita. Lähtökohtaisesti jäteastioiden sijoituspaikka on kiinteistökohtainen, mutta kiinteistöt voivat sopia myös yhteisen jätteiden keräyspaikan käyttämisestä. Näissä jätehuoltomääräyksissä määrätään, milloin ja miten jätelaji on luovutettava kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Jokaisella kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piirissä olevalla kiinteistöllä tulee olla käytössä sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastia. Kiinteistöt, joilla on vähintään 5 huoneistoa, on biojäte, keräyskartonki, keräysmetalli, keräyslasi, paperi sekä pakkausmuovi on lajiteltava erikseen ja kerättävä omiin jäteastioihin. Myös muut kiinteistöt taajama-alueella voivat liittyä biojätteen erilliskeräykseen halutessaan. Kierrätys- ja hyödyntämiskelpoiset jätelajit lajitellaan erikseen ja toimitetaan kunnan tai tuottajan järjestämään kierrätyskelpoisten jätteiden keräyspisteeseen. Listaa yleisistä hyötyjätteiden vastaanottopaikoista pidetään yllä osoitteessa kierratys.info.

Jäteasetuksessa (10§) annetaan määräyksiä jäteastioiden sijoittamiseen, käyttämiseen ja merkitsemiseen liittyen. Jäteastioiden sijoittamisesta päätettäessä on otettava huomioon rakentamismääräyskokoelma, kunnan rakennusjärjestys sekä paloturvallisuusnäkökohdat.

Kiinteistön jätteenkeräyspaikkaan eli jäteastioiden sijoituspaikkaan tulee olla esteetön pääsy. Jäte tulee aina pystyä kuormaamaan turvallisesti eikä jäteastioiden käytöstä tai tyhjentämisestä saa aiheutua loukkaantumisen vaaraa tyhjentäjälle tai astian käyttäjälle. Keräyspaikassa tulee olla riittävä määrä jäteastioita, ja niiden tulee soveltua niihin kerättävälle jätelajille. Jäteastia pitää pystyä aina sulkemaan, eikä sen käytöstä saa aiheutua ympäristön likaantumista, roskaantumista tai hygieenistä haittaa. Jäteastiat tulee puhdistaa säännöllisesti ja huolehtia siitä, ettei jätteiden sijoittaminen niihin riko tai tarpeettomasti liika astiaa.

Jäteastiaan merkitään selkeästi tiedot siihen kerättävästä jätelajista sekä astian tyhjentäjän yhteystiedot.

8.6 Jätteiden kuljetus

Hartolan kunnan tekninen lautakunta on päättänyt (xx.xxxxx § XX), että kunnan vastuulle kuuluvan jätteen kuljetuksessa on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus eli kiinteistön haltija voi tehdä jätteenkuljetussopimuksen haluamansa jätteenkuljetusyrityksen kanssa. Jokaisen kiinteistön on kuuluttava kiinteistöittäiseen jätehuoltoon eli jätteenkuljetus kiinteistöllä on järjestettävä aina.

Kiinteistön haltijan on järjestettävä yhdyskuntajätteen vastaanottopaikka ja tarvittavat jäteastiat, sekä huolehdittava jätteen kuljetuksen tilaamisesta kiinteistölle. Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistön keräyspaikasta Hartolan kunnan osoittamiin vastaanottopaikkoihin. Tuottajavastuunalaiset jätteet, kuten keräyspaperi, metalli, lasi, muovipakkaukset ja kartonki toimitetaan tuottajien osoittamiin keräyspaikkoihin.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön haltija huolehtii jätteenkuljettajan valitsemisesta ja kilpailuttamisesta. Vain jätehuoltorekisteriin hyväksytty kuljettaja voi toimia jätteenkuljettajana. Kiinteistön haltijan on varmistettava, että jätteenkuljettaja kuuluu jätehuoltorekisteriin ja kuljettajan on pyynnöstä esitettävä jätteenkuljetuksen tilaajalle voimassa oleva ote jätehuoltorekisteristä.

Vaarallista jätettä, kiinteistökohtaisissa jätevesien käsittelyjärjestelmissä syntyvää lietettä, rakennus- ja purkujätettä tai pilaantunutta maata kuljettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Siirtoasiakirjan on oltava mukana jätteenkuljetuksen aikana ja se tulee luovuttaa jätteen vastaanottajalle. Jos jäte noudetaan kotitaloudesta, jätteen kuljettaja vastaa siirtoasiakirjan laatimisesta. Muussa tapauksessa siirtoasiakirjan laatiminen on jätteen haltijan vastuulla. Sisältövaatimukset siirtoasiakirjalle annetaan jäteasetuksen 24 §:ssä.

Siirtoasiakirjaa ei vaadita, jos asuinkiinteistön haltija tai pienimuotoista urakkaa tekevä rakentaja kuljettaa kotitalouden rakennus- ja purkujätettä omatoimisesti vastaanottoaikaan näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

8.7 Asumisessa syntyvät ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet

Asumisessa syntyvällä lietteellä tarkoitetaan saostussäiliöihin ja erilaisten kiinteistökohtaisen pienpuhdistamoiden lietetiloihin kertyviä lietteitä sekä umpisäiliöihin kerättäviä jätevesiä niiden määrästä ja ominaisuuksista riippumatta. Kuten asumisessa syntyvät lietteet, myös esimerkiksi kunnan ja seurakunnan leirikeskuksissa ja hoitokodeissa syntyvät lietteet kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin.

Viemäriverkoston ulkopuolisten alueiden jätevesien käsittelyssä määrätään ympäristönsuojelulaissa (527/2014) sekä sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017).

8.8 Tuottajavastuu

Tuottajavastuu tarkoittaa sitä, että tuotteen ammattimaisella valmistajalla tai maahan tuojalla sekä pakkausten osalta tuotteiden pakkaajilla ja pakattujen tuotteiden maahan tuojilla on velvollisuus järjestää markkinoille toimittamansa käytöstä poistetun tuotteen jätehuolto sekä vastata siitä aiheutuvista kustannuksista. Tuottaja on velvollinen järjestämään kyseisten jätteiden keräyksen, kuljettamisen, kierrättämisen, hyödyntämisen ja muun käsittelyn.

Tuottajavastuun alaisia jätteitä ovat:

- **Keräyspaperi**
- **Lasipakkaukset** (lasipullot ja -purkit)
- **Metalli** (säilyketölkit, pantittomat juomatölkit, metallikannet, korkit ja sulkimet, alumiinivuoat, tyhjät maalipurkit, paineettomat aerosolipullot ja kotitalouden pienmetalliesineet)
- **Kartonkipakkaukset** (aaltopahvilaatikot, kartonkitölkit (esim. maito- ja mehutölkit), kuivien tuotteiden kartonkipakkaukset (esim. muro- ja keksipaketit), paperipussit ja -kassit, pizzalaatikot, kartonkiset einespakkaukset, munakennot, WC- ja talouspaperirullien hylsyt, käärepaperit (esim. kopiopaperin kääreet), juomien pahviset monipakkaukset)
- **Muovipakkaukset** (Elintarvikkeiden muoviset pakkaukset, kuten jogurttipurkit, vori- rasiat sekä leikkele-, juusto-, ja valmisruokapakkaukset, pesuaine-, shampoo- ja saippuapakkaukset, muovipullot, -kanisterit ja -purkit mieluiten litistettyinä, muovikassit, -pussit ja -kääreet)
- **Sähkö- ja elektroniikkaromu**
- **Akut ja paristot**
- **Romuaajoneuvot**
- **Ajoneuvojen renkaat**
- **Tekstiilijäte (vuodesta 2023 alkaen)**

Pakkausjäte on käsiteltävä jätelain ja valtioneuvoston asetusten mukaisesti. Pakkausjätteet käsitellään tuottajan järjestämässä jätehuollossa. Tuottajalla on velvollisuus järjestää käytöstä poistetuille pakkauksille alueellisia keräyspaikkoja. Halutessaan tuottaja voi lisäksi järjestää kiinteistöittäistä kuljetusta. Myös kunnalla on oikeus järjestää täydentävää kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ja alueellisia keräyspaikkoja pakkausjätteelle.

Jätehuoltomääräyksissä annetaan pakkausjätettä koskevia lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita täydentämään tuottajan järjestämää jätehuoltoa ja tehostamaan kierrättämistä. Vaikka kunta huolehtisi pakkausjätteiden täydentävästä keräyksestä, käsitellään pakkaukset joka tapauksessa tuottajan järjestelmissä.

Keräyspaperin osalta tuottajan tulee järjestää maksuton kuljettaminen pois kiinteistöltä, jotka sijaitsevat kerrostalo- ja rivitaloalueilla. Tällaisella alueella sijaitseva kiinteistö hankkii yhdessä naapurikiinteistöjen kanssa tai yksin jätteasiat paperinkeräystä varten ja järjestää niille sijoituspaikan. Velvoite ei koske kerros- ja rivitaloalueella sijaitsevia pientaloja, mutta halutessaan nämä voivat liittyä tuottajan järjestämään paperinkeräykseen järjestämällä kiinteistölle keräyspaperin keräyspaikan. Pientalo- ja haja-asutusalueilla paperinkeräys järjestetään alueellisissa keräyspisteissä.

8.9 Vaaralliset jätteet

Vaarallisella jätteellä tarkoitetaan palo-, räjähdys-, terveydelle tai ympäristölle vaarallisia jätteitä. Tavallisimpia asumisessa syntyviä vaarallisia jätteitä ovat:

- **Paristot**
- **Erilaiset akut ja laitteet, joissa akku on kiinteästi liitettynä**
- **Loisteputket ja elohopealamput**
- **Sähkö- ja elektroniikkaromu**
- **Maalit, lakat, liimat ja liuottimet**
- **Eräät puhdistusaineet**
- **Torjunta-aineet**
- **Jäteöljyt ja öljyiset jätteet**
- **Lääkejätteet**

Vaarallisista jätteistä paristot ja akut, loisteputket ja elohopealamput sekä sähkölaitteet ovat tuottajavastuun alaisia jätteitä. Ne toimitetaan tuottajan tai jakelijan järjestämään keräykseen.

Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään tai muihin aineisiin tai jätteisiin. Ne tulee toimittaa vaarallisen jätteen vastaanottopisteisiin. Ne tulee pakata tiiviisti kestäviin astioihin ja pakkauksesta tulee käydä ilmi vaarallisen jätteen nimi sekä sen ominaisuudet.

8.10 Rakennus- ja purkujäte

Rakentamis- ja purkutoiminnassa syntyy merkittäviä määriä jätettä. Etusijajärjestyksen mukaisesti mahdollisimman suuri osa rakennustyömaalla erotettavissa olevista käyttökelpoisista esineistä ja aineista, kuten ovista ja saniteettikalusteista, on pyrittävä käyttämään uudelleen. Tavoite mahdollisimman pienestä ja haitattomasta jätemäärästä koskeen myös rakennus- ja purkujätettä. Jotta mahdollisimman suuri osa rakennus- ja purkujätteistä päätyisi kierrätettäväksi, tulee rakennustyömaalla lajitella ja kerätä erilleen ainakin seuraavat jätelajit:

- **Betoni-, tiili-, kivennäislaatta- ja keramiikkajätteet**
- **Kipsipohjaiset jätteet**
- **Kyllästämättömät puujätteet**
- **Metallijätteet**

- **Lasijätteet**
- **Muovijätteet**
- **Paperi- ja kartonkijätteet**
- **Maa- ja kiviainesjätteet**

Rakennustöiden yhteydessä voi syntyä vaarallisiin jätteisiin kuuluvaa asbestijätettä, joka on kerättävä aina erikseen ja kuljetettava asianmukaisesti pakattuna tiiviissä astiassa sille erikseen määrättyihin paikkoihin.

Mikäli kiinteistön omistaja itse huolehtii rakennus- ja purkujätteiden jätteenkuljetuksesta, syntyvä jäte käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä tai muussa ympäristöluvalisessa vastaanotto paikassa. Lajitellun rakennus- ja purkujätteen pienerät (peräkärret) toimitetaan Hartolan kunnan jäteasemalle.

8.11 Roskaantumisen ehkäisy

Jätelaissa säädetään roskaamiskielto eli kielto jättää ympäristöön jätettä, hylätä esineitä tai päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai loukkaantumisen vaaraa.

Roskaaja on ensisijaisesti siivoamisvelvollinen. Mikäli roskaaja laiminlyö siivoamisvelvollisuutensa, siivousvelvollisuus riippuu toiminnasta, jonka johdosta roskaantuminen on tapahtunut. Jätelain 74 §:ssä annetaan tarkemmat määräykset toissijaisesta siivoamisvelvollisuudesta. Esimerkiksi tien pitäjällä on siivoamisvelvollisuus, jos roskaantuminen on aiheutunut tien käyttämisestä. Asemakaava-alueella toissijainen siivoamisvelvollisuus on alueen haltijalla, mikäli se ei jätelain mukaan kuulu jollekin muulle taholle.

Roskaantumisen ehkäisemiseksi eri toimintojen yhteyteen on varattava tarpeeksi jäteastioita sekä muita jätehuollon palveluita. Esimerkiksi virkistykseen käytettävän alueen haltijan on järjestettävä riittävät jätehuollon palvelut kyseiselle alueelle. On huomattava, että roskaantumisen ehkäisemiseen liittyviä velvoitteita annetaan myös muussa lainsäädännössä, esimerkiksi yleisten katujen kunnossapidosta ja puhtaanapidosta annetussa laissa.

Myös alueellisten jätteenkeräyspisteiden siisteydestä on huolehdittava.

8.12 Merkittävimmät jätehuoltomääräyksissä tapahtuneet muutokset

Tähän teksti merkittävimmistä muutoksista ja vertailua edellisiin jätehuoltomääräyksiin.

Nämä jätehuoltomääräykset tulevat voimaan xx.xx.2021.

Näillä jätehuoltomääräyksillä kumotaan Hartolan kunnan teknisen lautakunnan 18.11.2002 hyväksymät jätehuoltomääräykset, jotka ovat tulleet voimaan 1.6.2003.

Siirtymäaikaa kiinteistökohtaisten kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisten jätteiden keräyksen järjestämiselle on xx.xx.xxxx

8.13 Lisätietoa

Jätehuoltoa säätelevä lainsäädäntö:

Suomen lainsäädäntö on luettavissa Finlex-palvelussa osoitteessa www.finlex.fi

Alla luettelo keskeisimmistä jätehuoltoa ja jätehuoltomääräysten alaa koskevista laeista, asetuksista ja valtioneuvoston päätöksistä.

- Jätelaki 646/2011
- Jäteasetus 179/2012
- Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista 331/2012

Hartolan kunnan nettisivuilta www.hartola.fi/asuminen-ja-rakentaminen/jatehuolto/ löytyy lisää tietoa kunnan jätehuoltojärjestelyistä.

RINKI ekopisteet löytyvät osoitteesta www.rinkiin.fi

Lisätietoa jätehuollosta saat Hartolan kunnan ympäristönsuojeluntarkastajalta ja tekniseltä toimelta.

Lisäksi tietoa on saatavana alueelliselta jätehuoltoyrittäjältä [tähän yhteystiedot]

9 Kunnalliset jätehuoltomääräykset

1 Luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

1§ Soveltamisala

Jäljempänä annetut määräykset ovat jätelainsäädäntöä täydentäviä sitovia jätehuoltomääräyksiä.

Nämä jätehuoltomääräykset ovat voimassa Hartolan kunnan toimialueella.

Näitä jätehuoltomääräyksiä noudatetaan sen lisäksi, mitä jätelaissa (646/2011) ja sen nojalla on säädetty tai määrätty jätehuollon järjestämisessä, roskaantumisen ehkäisemisessä, jätteistä terveydelle tai ympäristölle aiheutuvat haitan ehkäisemisessä sekä jätehuollon valvonnassa.

Näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin jätteisiin.

Lisäksi näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien tuottajavastuunalaisten jätteiden keräämiseen ja käsitteilyyn toimittamiseen.

Elinkeinotoiminnan jätehuollon järjestämisessä jätehuoltomääräykset koskevat jätehuollon käytännön järjestämistä niin, että syntyvistä jätteistä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ihmisille tai ympäristölle. Elinkeinotoiminnan jätehuollon vaatimukset, esimerkiksi jätteiden lajittelun velvoitteet, kerrotaan tarkemmin jätelainsäädännössä.

Näitä jätehuoltomääräyksiä ei sovelleta siltä osin kuin niistä on muualla säädetty tai määrätty erikseen sairaaloiden, terveyskeskusten, laboratorioden, muiden tutkimus- ja hoitolaitosten sekä eläinlääkintälaitosten tartuntavaarallisen ja biologisen jätteen, viiltävän ja pistävän jätteen eikä eläinperäisen jätteen jätehuollon järjestämiseen.

2§ Määritelmät

Näissä jätehuoltomääräyksissä tarkoitetaan

Aluekeräyspisteellä Hartolan kunnan ylläpitämää alueellista jätteen keräyspaikkaa

Asemakaavoitetulla alueella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia asemakaava-alueita.

Asumisessa syntyvällä jätteellä kaikkea vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä sen lajista, laadusta ja määrästä riippumatta.

Asumisessa syntyvällä lietteellä asumisessa tai vastaavassa toiminnassa syntynyttä kiinteistön saostussäiliöihin, pienpuhdistamon lietesäiliöihin tai muihin käsittelyjärjestelmiin kertyvää laskeutuvaa tai kelluvaa ainesta, joka voidaan erottaa jätevedestä omana jakeena, sekä umpisäiliölietettä.

Biojätteellä kotitalouksissa, ravintoloissa, ateriapalveluissa ja vähittäisliikkeissä syntyvää biologisesti hajoavaa elintarvike- ja keittiöjätettä, elintarviketuotannossa syntyvää vastaavaa jätettä.

Erityisjätteellä jätteitä, joita ei luokitella vaaralliseksi jätteeksi, mutta jotka vaativat haitallisuutensa, laatunsa tai määränsä takia erityiskäsittelyn tai erityisiä toimenpiteitä keräyksen tai kuljetuksen aikana. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät, pistävät, haisevat ja pölyävät jätteet.

Haja-asutusalueella asemakaavoittamatonta aluetta.

Hyötyjätteellä kierrätystä tai muuta materiaalihyödyntämistä varten erilliskerättävää jätettä kuten biojätettä, paperia, kartonkipakkauksia, metallia, lasipakkauksia tai muovipakkauksia.

Hyötyjäteasemalla jätehuollon järjestäjän ylläpitämää valvottua pääasiassa kierrätettävien jätteiden tuontipaikkaa.

Jätehuoltorekisterillä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) ylläpitämää jätelain 142 §:n 1 momentin 2 kohdan rekisteriä, johon sen, joka aikoo harjoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista tai toimia jätteen välittäjänä, on tehtävä hakemus toiminnan hyväksymiseksi.

Kartonkipakkauksilla käytöstä poistettuja kuitupakkauksia, kuten maito- ja mehutölkkejä sekä paperi-, aaltopahvi- ja kartonkipakkauksia.

Kiinteistökohtaisella jäteastialla kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, jossa jätelajit noudetaan kiinteistöille sijoitusta jäteastiasta tai kahden tai useamman kiinteistön yhteisestä jäteastiasta.

Kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella jätelain 37 §:n mukaista jätteenkuljetusta, jossa kiinteistön haltija vastaa jätteenkuljetuksen hankkimisesta sopimalla asiasta yksityisen jätteenkuljetusyrityksen kanssa näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kompostoinnilla biologisesti hajoavan jätteen hapellisissa oloissa tapahtuvaa käsittelyä, mikä toteutetaan kompostorissa tai kehikossa.

Kunnan järjestämällä jätteenkuljetuksella kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta, jossa kunta vastaa jätteenkuljetuksen kilpailuttamisesta sekä tilaamisesta noutamaan jätteet kiinteistöiltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piirin kuuluvalla jätteellä asumisessa syntyvää jätellä, mukaan lukien asumisessa syntyvä liete, kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte sekä se liikehuoneistoissa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä asumisessa syntyvien jätteiden kanssa.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin toissijaisesti kuuluvalla jätteellä elinkeinotoiminnan jätettä, jonka haltija on pyytänyt liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, eikä asianmukaisen jätehuollon järjestäminen terveyden ja ympäristön suojelemiseksi muutoin ole mahdollista. Pyynnön kohteena oleva jäte on pystyttävä käsittelemään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä.

Kunnan jätehuoltojärjestelmällä kunnan järjestämän jätehuollon kokonaisuutta, jonka kautta kunta huolehtii kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvista jätteistä. Kunnan jätehuoltojärjestelmä koostuu keräys- ja vastaanottopisteistä, jätelain 35 §:n mukaisesta jätteenkuljetuksesta sekä jätteiden käsittelystä.

Käymäläjätteellä kuivakäymälöissä syntyvää ulosteperäistä jätettä.

Lasipakkauksella käytöstä poistettuja pantittomia, korkittomia lasipulloja ja kannettomia lasipurkkeja.

Metallilla käytöstä poistettuja metallipakkauksia sekä kotitalouden pienmetalliesineitä.

Muovipakkauksilla käytöstä poistettuja tyhjiä, puhtaita ja kuivia muovipakkauksia, pois lukien PVC-pakkauksia.

Muovilla muita muoveja kuin muovipakkauksia, pois lukien PVC-muovi.

Puutarhajätteellä pihan ja puutarhan hoidossa syntyvää maatuvaan pienjakeista jätettä, kuten ruohoja, puiden lehtiä, risuja ja oksia.

Sekajätteellä sellaista yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun siitä on erikseen syntypaikalla lajiteltu biojäte, muut hyötyjätteet, tuottajavastuunalaiset jätteet, mukaan lukien pakkausjätteet, sekä vaaralliset jätteet omiksi jätelajeikseen.

Tuottajavastuunalaisella jätteellä jätettä, jonka jätehuollosta ja siitä aiheutuvista kustannuksista vastaa jätelain 6 luvun mukaan käytöstä poistetun tuotteen markkinoille saattanut tuottaja tai sen lukuun toimiva tuottajayhteisö. Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat moottorikäyttöisten ajoneuvojen renkaat, romuautot, sähkö- ja elektroniikkalaitteet, paristot ja akut, paperi, metalli, lasi, muovipakkaukset ja kartonki.

Vaarallisella jätteellä jätettä, jolla on palo- tai räjähdysvaarallinen, tartuntavaarallinen, muu terveydelle vaarallinen, ympäristölle vaarallinen tai muu vastaava ominaisuus.

Yhdyskuntajätteellä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien asumisessa syntyvä liete, sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä.

Yhteisellä jäteastialla kahden tai useamman nimetyn kiinteistön yhteistä jäteastiaa.

3§ Jätehuollon tavoitteet

Jätehuollon tavoitteena on suojella terveyttä ja ympäristöä. Jätehuollon tulee aina olla asianmukaista ja jätteet on kuljetettava sekä käsiteltävä hallitusti.

Kaikkien toimijoiden ja jätteen tuottajien on kaikissa toimissaan pyrittävä ensisijaisesti vähentämään muodostuvan jätteen määrää ja sen haitallisuutta. Toissijaisesti jäte on valmistettava uudelleen käyttöä varten tai se on kierrätettävä. Kun kierrättäminen ei ole mahdollista, jäte on pyrittävä hyödyntämään esimerkiksi energiana. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli käytännössä sijoittaminen kaatopaikalle. Tätä etusijajärjestystä noudatetaan siten, että saavutetaan kokonaisuuden kannalta paras lopputulos.

Etusijajärjestyksen toteutumista edistetään lajittelemalla ja keräämällä erikseen erilaatuiset jätteet jätehuoltomääräysten mukaisesti. Käytöstä poistetut käyttökelpoiset kalusteet, vaatteet ja muut kodin tavarat toimitetaan etusijajärjestyksen mukaisesti toimijoille, joiden kautta ne päätyvät uudelleenkäytettäviksi.

2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

4§ Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Jokaisen vakituisten ja vapaa-ajan asumisen kiinteistöjen haltijan on liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään. Lisäksi liittymisvelvollisuus koskee muita asumiseen verrattavia kiinteistöjä sekä kunnan palvelu- ja hallintotoiminnan kiinteistöjä sekä liikehuoneistoja, joissa

syntyvä yhdyskuntajäte kerätään yhdessä asumisessa syntyvien jätteiden kanssa. Jätehuolto tulee järjestää näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu näiden vaihtoehtojen mukaisesti

- Kiinteistökohtaisia jäteastioita (kotinouto) tai
- Yhteisiä jäteastioita (kimppanouto) tai
- Aluekeräyspistettä haja-asutusalueella, mikäli 8 §:n mukaiset aluekeräyspisteen asiakkuuden ehdot täyttyvät.

5§ Elinkeino toiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella

Kiinteistö tai muu jätteen tuottaja voi pyytää liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Toissijaisesti kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta tehdään jätteen tuottajan kanssa jätelain edellyttämä määräaikainen sopimus liittymisestä kunnan jätehuoltojärjestelmään sekä siitä mitä palveluita kyseinen sopimus koskee.

6§ Kiinteistökohtainen jäteastia (kotinouto)

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla kiinteistön haltijan on sovitettava kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksestä ottamalla yhteyttä jätteenkuljetusyritykseen, joka on hyväksytty ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys kuuluu jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijalla on oikeus saada jätteenkuljettajalta nähtäväksi jätehuoltorekisteriote, joka osoittaa kuljettajan olevan hyväksytty kyseiseen rekisteriin. Kiinteistön haltijan on tehtävä sopimus jätteiden noutamisesta ja kuljettamisesta kiinteistöltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Sovittuaan jätteen kuljetuksesta, kiinteistön haltija järjestää kiinteistölle jätteiden keräyspaikan sekä hankkii siihen tarvittavat jäteastiat.

Hartolan tekninen lautakunta voi liittää kiinteistön kotinoutoasiakkaaksi.

7§ Yhteinen jäteastia (jätekimppa)

Jos kotinouto kiinteistöltä ei onnistu, on mahdollista, että kiinteistöt sopivat yhteisen jäteastian käytöstä. Yhteisiä jäteastioita voidaan käyttää kaikkien jätelajien keräämiseen.

Asemakaava-alueella yhteisiä jäteastioita tai yhteistä kompostoria voivat käyttää samassa tai viereisissä kortteleissa sijaitsevat kiinteistöt.

Haja-asutusalueella yhteisiä jäteastioita tai yhteistä kompostoria voidaan käyttää, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

- Kiinteistöt, jotka sijaitsevat ajotietä enintään kolmen kilometrin päästä yhteisestä jäteastiasta,
- Kiinteistöt, jotka sijaitsevat saman yksityistien tai -tiestön varrella,
- Kiinteistöt, joihin kuljetaan veneellä ja yhteinen astia on sijoitettu venepaikan yhteyteen tai enintään kolmen kilometrin päähän rantautumispaikasta.

Muiden kuin edellä mainittujen kiinteistöjen yhteisten jäteastioiden tai kompostorin käyttö edellyttää Hartolan kunnan teknisen lautakunnan myöntämään poikkeamispäätöstä näistä jätehuoltomääräyksistä, joka haetaan kunnasta.

Yhteisen jäteastian tai kompostorin vastuuhenkilön on ilmoitettava yhteiskäytöstä, siitä luopumisesta ja käytössä tapahtuvista muutoksista etukäteen Hartolan kunnan tekniselle lautakunnalle ja jätteenkuljettajalle. Hartolan kunnan tekniselle lautakunnalle tehtävän kirjallisen ilmoituksen tulee sisältää käytöstä ja ylläpidosta vastaavan yhdyshenkilöt yhteystiedot, kerättävät jätelajit, yhteisen jäteastian sijainti, tiedot yhteistä jäteastiaa käyttävistä kiinteistöistä (kiinteistön osoite ja haltijoiden nimi).

8§ Aluekeräyspisteet

Jos jätteenkuljetus kotinoudolla tai jätekimpalla ei ole mahdollista, on seuraava vaihtoehto liittyä aluekeräyspisteen asiakkaaksi.

Liittyminen aluekeräyspisteen asiakkaaksi tapahtuu ottamalla yhteyttä Hartolan kunnan tekniseen toimeen.

Hartolan kunnan tekninen lautakunta voi liittää kiinteistön aluekeräyspisteen asiakkaaksi, jos kiinteistöllä ei ole kiinteistökohtaisia jäteastioita, jätekimppaa tai aluekeräyspistepalvelua.

Jätteiden pienimuotoinen väliaikainen varastointi kiinteistöllä ei saa aiheuttaa hygieenisiä haittoja tai hajuhaittoja eikä muutakaan haittaa terveydelle tai ympäristölle.

9§ Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksen keskeyttäminen

Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksen voi keskeyttää kiinteistön ollessa käyttämättömänä. Jäteastian on oltava tyhjä keskeytyksen aikana. Jäteastian tyhjennyksen alle vuoden keskeytyksestä tulee ilmoittaa jätteenkuljettajalle.

Aluekeräyspistepalvelua ei voi keskeyttää.

Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksen vuoden tai yli vuoden kestävää keskeytystä haetaan kirjallisesti Hartolan kunnan tekniseltä lautakunnalta.

10§ Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Kiinteistöllä syntyvät jätteet, jotka eivät suuren kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa tai määränsä vuoksi sovellu kuljetettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai sovellu kerättäväksi aluekeräyspisteillä, on toimitettava kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan. Jätteen haltija vastaa tällaisten jätteiden kuljettamisesta itse tai tilaamalla erillisen noutopalvelun. Jätteenkuljettaja voi kieltäytyä sellaisen jäteastian tyhjentämisestä, johon on sijoitettu näistä jätehuoltomääräyksistä poiketen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä. Tällöin kiinteistön haltijan on huolehdittava jäteastian tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta ja jätteiden kuljettamisesta Hartolan kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan.

3 Luku Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

11§ Erikseen lajiteltavat jakeet

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvista jätteistä on lajiteltava erikseen hyötyjätteet, jotka toimitetaan kunnan osoittamaan hyötyjätepisteeseen.

Tuottajavastuunalaiset hyötyjätteet toimitetaan tuottajien järjestämään keräyspisteeseen.

Hyötyjätteet kerätään kyseiselle jätelajille tarkoitettuun kiinteistökohtaiseen jäteastiaan, jos kiinteistö kuuluu kyseisen jättejakeen osalta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen pariin.

Kiinteistöjen on hankittava jäteastiat erilliskerättäville hyötyjätteille näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Erilliskerättyä hyötyjätettä ei saa luovuttaa kunnan tai tuottajan keräyksen lisäksi muille toimijoille tai muuhun paikkaan, eivät muut toimijat saa ottaa sitä vastaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä.

12§ Sekalainen yhdyskuntajäte

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvä muu kuin kierrästyä tai hyödyntämistä varten lajiteltu erilliskerätty jäte on laitettava kiinteistön sekajätteen keräysvälineeseen. Sekajätteelle tarkoitettuun jäteastiaan ei kuitenkaan saa laittaa sinne

kuulumattomia esineitä, kuten vaarallista jätettä tai muuta kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumatonta jätettä, kuten metallia.

13§ Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Asemakaava-alueilla asumisessa syntyvät jätteet on lajiteltava ja erilliskerättävä kiinteistökohtaisiin jätetasioihin seuraavasti:

Kerättävä jäte	Omakotitalot sekä kiinteistöt, joilla alle 5 huoneistoa	Kiinteistöt, joilla yli 5 huoneistoa
Sekajäte	x	x
Biojäte	x	x
Kartonkipakkaukset		x
Metalli		x
Lasipakkaukset		x
Paperi		x
Muovipakkaukset		x

Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske kiinteistöjä, jos syntyvä biojäte kompostoidaan kiinteistöllä.

Kiinteistöt voivat erikseen sopia pakkausjätteiden kuljetuksesta jätteenkuljetusyrityksen kanssa.

Mikäli kiinteistöllä ei erilliskerätä pakkausjätettä, on ne toimitettava tuottajan järjestämään kierrätyspisteeseen tuottajien antaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

14§ Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Sosiaali- ja terveystalvelujen ja koulutustoiminnan kiinteistöt, valtion, kunnan, seurakuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen sekä julkisoikeudellisten yhdistysten hallinto-

ja palvelutoiminnan kiinteistöt sekä liikehuoneistot, jotka keräävät jätteensä samoihin astioihin joko asuinkiinteistöjen tai edellä mainittujen toimijoiden kanssa, lajittelevat toimissaan syntyvän jätteen erikseen ja toimittavat jätteet hyötykäyttöön jätehuoltomääräysten mukaan.

Jos elinkeinotoiminnassa syntyvät jätteet käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä, jätteet tulee kerätä ja toimittaa hyötykäyttöön jätehuoltomääräysten mukaisesti. Erilliskeräysvelvoitteet määräytyvät samaa jätelistettä käyttävien toimijoiden yhteenlasketun jätemäärän mukaan.

Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske kiinteistöjä, jotka kompostoivat kiinteistöllä syntyvän biojätteen itse.

Kiinteistöllä on järjestettävä jätteiden lajittelu ja keräys seuraavasti:

Jätelaji	Erilliskeräys
Biojäte	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 50 l viikossa
Keräyskartonki	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Keräysmetalli	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Keräyslasi	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Pahvi	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Puu	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Keräysmuovi	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Paperi	Kuten jätelain 49 ja 50 § määräävät
Sekajäte	Kaikki kiinteistöt

Kiinteistöt, joita edellä mainitut lajittelovelvoitteet ja keräysvelvoitteet eivät koske, voivat sopia kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisten jätteiden kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta jätteenkuljettajan kanssa. Kierrätys- ja hyödyntämiskelpoiset jätteet tulee kuljettaa kunnan tai tuottajien jätehuoltojärjestelmään.

15§ Muut erikseen kerättävät jätteet

Tuottajavastuunalaiset jätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan. Pantilliset juomapakkaukset on toimitettava näitä varten järjestettyihin palautuspisteisiin.

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on kerättävä erikseen ja ne on toimitettava käsiteltäväksi näissä jätehuoltomääräyksissä erikseen annettujen määräysten mukaisesti.

Risut ja oksat sekä käsittelemätön puujäte, jotka ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava kunnan osoittamaan vastaanotto- paikkaan.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvissa toiminnoissa syntyvä rakennus- ja purkujäte lajitellaan jäteasetuksen mukaisesti. Lajitellut rakennusjätteet toimitetaan kunnan osoittamaan vastaanotto- paikkaan. Pienet erät lajiteltua rakennus- ja purkujätettä (peräkäräylliset) toimitetaan Hartolan kunnan jäteasemalle ja suuremmat erät (vaihtolavat) muihin luvan omaaviin vastaanotto- paikkoihin.

4 Luku Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

16§ Kompostointi

Kiinteistöllä saa kompostoida siellä syntyvää biojätettä ja puutarhajätettä. Kompostori on sijoitettava, rakennettava ja ylläpidettävä niin, että sen käytöstä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Kompostoinnista ei saa aiheutua roskaantumista. Kompostiin ei saa laittaa muuta kuin kompostoituvaa jätettä.

Kompostori voi olla myös useamman kiinteistön tai huoneisto yhteinen. Kompostorille on nimettävä vastuuhenkilö, jos kyseessä on useamman huoneiston tai kiinteistön yhteinen kompostori.

Biojätettä saa kompostoida ympärivuotisesti vain sitä varten suunnitellussa, suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, johon haittaeläinten pääsy on estetty. Kompostoria on hoidettava ohjeiden mukaisesti ja se on pidettävä asianmukaisessa kunnossa.

Kuivakäymäläjätettä, lemmikkieläinten ulosteita ja näiden määräysten 32 §:ssä tarkoitettua pienpuhdistamolietettä saa kompostoida, mikäli kompostointia ei ole erikseen kielletty kaavamääräyksissä, ympäristönsuojelumääräyksissä tai muissa määräyksissä. Kompostointi on sallittua vain sitä varten suunnitellussa suljetussa ja hyvin ilmastoidussa

kompostorissa. Kompostori on suojattava haittaeläinten pääsylvä ja valumavesien pääsy maahan on estettävä. Kompostoria on hoidettava ohjeiden mukaisesti ja se on pidettävä asianmukaisessa kunnossa. Ulosteperäisen jätteen kompostointiaika on vähintään yksi vuosi. Käymäläjätettä ei saa haudata maahan.

Biojätteen kompostoinnista on ilmoitettava kirjallisesti Hartolan kunnan tekniselle lautakunnalle. Ilmoituksesta on selvittävä kiinteistön osoite, asukkaan nimi ja yhteystiedot.

Puutarhajätettä saa kompostoida lämpöeristämättömässä kompostorissa ja kompostikehikossa. Puutarhajätettä ei saa kuljettaa puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille. Puutarhajäte, jota ei kompostoida kiinteistöllä, on toimitettava Hartolan kunnan hyötyjäteasemalle.

17§ Jätteen polttaminen

Jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty. Kielto ei koske sellaista jätteen hyödyntämistä, johon on saatu ympäristölupa tai muu viranomaisen hyväksyntä.

Asemakaava-alueen ulkopuolella saa polttaa avopoltona vähäisiä määriä kuivia risuja ja oksia, maa- ja metsätaloudessa syntyviä vaarattomia polttokelpoisia jätteitä kuten kuivia olkia ja hakkuujätettä sekä käsittelemätöntä puujätettä. Risujen poltosta on hyvä tehdä ilmoitus viranomaiselle (www.turvakanava.fi).

Kiinteistön tulipesissä saa käsittelemätöntä puujätettä, risuja ja oksia sekä vähäisiä määriä sytykkeenä kierrätykseen kelpaamatonta paperia, pahvia ja kartonkia. Polttaminen ei saa aiheuttaa naapurustolle kohtuutonta savu-, noki-, haju- tai terveyshaittaa.

18§ Jätteen hautaaminen

Jätteen hautaaminen maahan on kielletty.

5 Luku Jäteastiat

19§ Jäteastiatyypit

Kiinteistön haltijalla tulee olla käytössään riittävä määrä jäteastioita näiden jätehuoltomääräysten mukaista jätteiden keräämistä varten. Jäteastian on sovelluttava siihen kerättävälle jätelajille ja sen koon on vastattava kiinteistöllä syntyvää jätemäärää.

Jäteastiat on mitoitettava siten, että ne ovat aina suljettavissa tyhjennysväli huomioon ottaen. Normaalin tyhjennysvälin harventamiseksi ei saa käyttää tarpeeseen nähden liian suuria jäteastioita.

Kiinteistökohtaisina jäteastioina voidaan käyttää:

- Käsien siirrettävissä olevia kannellisia, tartuntakahvoin ja pyörin varustettuja jäteastioita, jotka sopivat koneelliseen kuormaukseen ja pesuun
- Kannellisia jätessäiliöitä, jotka tyhjenetään koneellisesti jäteautoon kiinteistöllä
- Poikkeuksellisten jäte-esineiden tai suurten jätemäärien tilapäiseen keräykseen soveltuvia muita jäteastioita

Jäteastioiden tulee täyttää voimassa olevan jätteenkeräysvälineelle asetetun standardien (SFS-EN-840) vaatimukset.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa sekä elinkeinotoiminnan jätehuollossa jätteenkuljetusyritys voi hyväksyä kiinteistökohtaisesti muidenkin jäteastioiden käytön, mikäli siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle eikä se vaaranna työturvallisuutta.

20§ Jäteastian merkitseminen

Jäteastiat on varustettava kanteen ja/tai etuseinään kiinnitettävällä riittävän suurella, jäteastian kerättävän jätelajin ilmoittavalla tekstitaralla. Jätelaji ilmoitetaan käyttämällä näissä jätehuoltomääräyksissä käytettyjä jätelajinimityksiä.

Jäteastiassa tulee olla sen tyhjentämisestä vastaavan kuljetusyrityksen nimi ja yhteystiedot. Jäteastia, joka ei sijaitse kiinteistön välittömässä läheisyydessä, on lisäksi merkittävä jäteastian haltijan yhteystiedoilla.

21§ Jäteastioiden täyttäminen

Jäteastiaan saa laittaa vain sinne tarkoitettua jätettä.

Käsien siirrettävää jäteastia ei saa täyttää siten, että sen tyhjentäminen sijaintipaikan olosuhteiden, jäteastian rakenteen, jätteen painon tai ominaisuuksien vuoksi aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskin.

Jos jäte ei mahdu tai sitä ei muusta syystä voi panna jäteastiaan, se voidaan sijoittaa tilapäisesti jätteelle varatun keräyspaikan välittömään läheisyyteen ja jäte on merkittävä poisvietäväksi. Jäte tulee pakata siten, että jäteauton kuljettaja saa kuormattua sen

turvallisesti. Jätepakkaus saa painaa korkeintaan 15 kg. Jätteen on tässäkin tapauksessa vastattava laatunsa, kokonsa ja määränsä puolesta jäteastian kerättävää jätelajia.

Kiinteistön jätteille tarkoitetun vastaanottoaikaan tai jäteastioiden läheisyyteen ei saa sijoittaa mitään sellaista, jota ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi pois jätteenä.

Jätteet tulee jäteastian likaantumisen välttämiseksi pakata ennen niiden sijoittamista jäteastiaan. Hienojakoinen ja pölyävä jäte on pakattava tiiviisti ennen sijoittamista keräysvälineeseen. Jätteet tulee sijoittaa jäteastiaan siten, että se on aina mahdollista tyhjentää koneellisesti.

Biojäteastiassa on käytettävä biohajoavaa muovia olevaa suojasäkkiä tai paperista säkkiä. Biojäte tulee kääriä sanomalehteen tai pakata paperi- tai biohajoavaan pussiin ennen sen sijoittamista biojäteastiaan.

Biojätteen keräämiseen tarkoitettuun jäteastiaan ei saa laittaa nestemäistä biojätettä, vaan neste on imeytettävä esimerkiksi paperiin.

Kiinteistökohtaisiin jäteastioihin ei saa laittaa:

- Aineita tai esineitä, jotka painonsa, kokonsa, muotonsa tai muun syyn takia voivat aiheuttaa vaaraa tai työturvallisuusriskin tyhjentäjälle, jätteen tuojalle, keräysvälinettä käsitteleville tai jätteenkäsittelijälle.
- Aineita tai esineitä, jotka voivat vahingoittaa keräysvälinettä tai jäteautoa tai vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormaamista tai purkamista
- Palo- tai räjähdysvaaran aiheuttavia jätteitä
- Vaarallisia jätteitä
- Lääkkeitä
- Erityisjätteitä
- Nestemäisiä jätteitä
- Hiekoitushiekkaa, kiviä tai maa-aineksia
- Paineistettuja esineitä, kuten palosammuttimia
- Suuria määriä rakennus- ja purkujätettä
- Suuria määriä puutarhajätettä tai risuja

Kauttaaltaan jäähtynyttä ja kytemätöntä tuhkaa ja nokea saa sijoittaa sekajäteastiaan tiiviiseen ja kestävään pakkaukseen pakattuna.

22§ Tyhjennysvälit

Jäteastiat on tyhjennettävä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa niin, ettei jäteastiasta aiheudu hajuhaittaa eikä muita haittoja esimerkiksi jätteenkuljetukselle. Astiat on tyhjennettävä vähintään seuraavin määräväleihin:

Jätelaji	Pisin tyhjennysväli kesäaika (1.6–31.8)	Pisin tyhjennysväli talvikaikana (1.9–31.5)
Sekajäte	4 viikkoa	4–8 viikkoa
Sekajäte, jos kiinteistöllä biojätteen erilliskeräys tai biojäte kompostoidaan	16 viikkoa	20 viikkoa
Biojäte	2 viikkoa	4–6 viikkoa
Keräyskartonki	8 viikkoa	16 viikkoa
Keräysmetalli	8 viikkoa	16 viikkoa
Keräyslasi	8 viikkoa	16 viikkoa
Muovipakkaukset	10 viikkoa	26 viikkoa

Sekajätteen tyhjennysvälin pidentämistä pidemmäksi kuin 16 tai 20 viikkoa haetaan tekemällä kirjallinen hakemus Hartolan kunnan tekniselle lautakunnalle, jonka jälkeen asiasta sovitaan jätteenkuljettajan kanssa.

Erilliskerättyjen jätteiden jäteastiat on tyhjennettävä siten, ettei niiden täyttymisen seurauksena aiheudu hyötyjätteiden sijoittamista sekajätteen joukkoon.

Vain kesäaikana käytössä olevan vapaa-ajan asunnon jäteastiat on tyhjennettävä kesäaikana (1.6–31.8) näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

23§ Jäteastioiden kunnossapito ja pesu

Jäteasetuksen 10 §:n mukaan jäteastia on pidettävä kunnossa ja puhdistettava riittävän usein siten, että keräyksestä ei aiheudu vaaraa tai haitta terveydelle tai ympäristölle. Jäteastiat on pestävä vähintään kerran vuodessa. Biojäteastia on pestävä vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin.

6 Luku Jätteen keräyspaikat

24§ Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset

Jäteastiat on sijoitettava niin, että ne ovat jätehuoltoyrittäjän saavutettavissa ilman kynnystä, porrasta tai muuta estettä. Jos jäteastiat ovat aitauksessa, katoksessa tai jätehuoneessa, tulee sisäänkäynnin tilaan olla suoraan ulkotiloista. Jäteastioille johtava ovi on varustettava laitteella, jolla ovi saadaan pysymään auki.

Jäteastiat on sijoitettava vaakasuoralle, kulutusta kestäväälle ja jäteastioiden siirtoon sopivalle alustalle. Jäteastioille tarkoitettu tila on mitoitettava siten, että eri jätelajien jäteastiat voidaan siirtää tyhjennettäväksi siirtämättä muita astioita.

Jäteastian siirtoväylän kaltevuuden ylittäessä 1:5 tai jos siirtoväylällä on kynnyksiä, portaita tai muita esteitä siten, että ne aiheuttavat tyhjentäjälle turvallisuusriskin, kiinteistön haltijan on huolehdittava, että tyhjentäjän käytössä on siirtoa helpottavat laitteet ja rakenteet.

Jäteastiat on sijoitettava vähintään 8 metrin päähän rakennuksen ilmanottoaukoista sekä asuntojen ikkunoista. Jäteastioille tarkoitettu tilassa on oltava riittävä valaistus. Mikäli jäteastiat sijaitsevat jätehuoneessa, on huolehdittava riittävästä ilmastoinnista ja viemäroinnistä.

Jätteiden keräyspaikkaa ei saa käyttää muuna varastona. Jäteastioiden viereen ei saa sijoittaa jätettä tai tavaraa, jota ei ole tarkoitettu kerättäväksi kiinteistökohtaisessa jäteastiasa.

Kiinteistön haltija vastaa jäteastioiden siirtoväylien asianmukaisesta varustuksesta, kunnossapidosta ja siisteydestä. Lumen aeraus ja liukkaiden torjunta on hoidettava siten, että jäteastioiden siirtäminen ja tyhjentäminen on turvallista.

Käsin siirrettävät pyörälliset jäteastiat on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettömästi ja turvallisesti vähintään 10 metrin etäisyydelle jäteastioista. Ajoväylän tulee kantaa tieliikennelain sallimat ajoneuvojen painot. Mikäli kiinteistöllä ei ole keräyspaikaksi soveltuvaa paikkaa, on selvítettävä keräyspaikan perustamismahdollisuudet kiinteistön välittömään läheisyyteen.

Jäteastiat, jotka eivät ole käsin siirrettävissä on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettä tyhjentämään ne ilman pitkiä peruutusmatkoja.

25§ Alueelliset jätteiden keräyspaikat

Alueellisia jätteen keräyspaikkoja koskevat määräykset ovat voimassa aluekeräyspisteillä ja mahdollisten muiden tahojen järjestämällä alueellisilla keräyspaikoilla.

Alueelliselle keräyspaikalle saa toimittaa ainoastaan sellaista jätettä, jota varten jätetypiteellä on astia. Jätteitä ei saa jättää jätetastoiden ulkopuolelle. Mikäli jätetastiat ovat täysiä, jätteeet tulee toimittaa toiselle alueelliselle jätteeiden keräyspaikalle.

Alueellisesta jätteeiden keräyspaikasta vastaavan tahon on huolehdittava keräyspaikan yläpidosta, puhdistamisesta ja tyhjentämisestä siten, että keräyspaikasta ei aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön likaantumista tai roskaantumista. Keräyspisteestä vastaavalla taholla on velvollisuus pitää keräyspaikka ja sen ympäristö siistinä ja kunnossa, ellei asiasta ole muuta sovittu erillisissä sopimuksissa. Keräyspaikalla tulee olla siitä vastaavan tahon yhteystiedot.

7 Luku Jätteenkuljetus

26§ Kuljettaminen

Jätteeet on kuljetettava sellaisessa säiliössä tai peitettävä siten, että jätteeitä ei pääse kuljetuksen aikana leviämään ympäristöön eivätkä ne aiheuta tapaturmavaaraa.

Jätteenkuljettaja vastaa siitä, että jätetä ei pääse leviämään ympäristöön kuljetuksen aikana.

Erilliskerätyt ja erilaatuiset jätelajit on pidettävä kuljetuksen aikana erillään.

Jätteen luovuttajan, jätteenkuljettajan ja jätteen vastaanottajan on oltava selvillä mahdollisesta siirtoasiakirjan laatimisvelvoitteesta, joka koskee asumisessa syntyvien lietteiden, rakennus- ja purkujätteen sekä vaarallisten jätteeiden kuljettamista.

27§ Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätteenkuljettajan on luovutettava kiinteistöittäin ja jätelajeittain eriteltyt tyhjennystiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jätteeistä. Tiedot on toimitettava jätetahuoltoviranomaiselle vähintään kerran vuodessa tai jätetahuoltoviranomaisen edellyttämän aikataulutuksen mukaisesti. Luovutettavien tietojen sisällöstä määrätään jätetasetuksen 26 §:ssä.

Tiedot on toimitettava tekstinkäsittely- tai taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla muokattavissa ilman lisäohjelmia tai koodityökaluja.

Jätehuoltoviranomainen ylläpitää yllä kuljetusrekisteriä, jonne edellä mainitut tiedot merkitään viipymättä niiden luovuttamisen jälkeen.

28§ Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Jätteenkuljettajan on kuljetettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet Hartolan kunnan osoittamiin vastaanottopaikkoihin.

Jätteiden toimittaminen hyväksytyille vastaanotto- ja käsittelypaikoille on sallittu ilmoitetuina aukioloaikoina. Jätteiden toimittamisessa on noudatettava vastaanottoaikan pitäjän/hoitajan antamia ohjeita. Erilaiset jätteet on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin.

Vastaanotto- tai käsittelypaikka voi kieltäytyä vastaanottamasta jätettä, mikäli jäte ei ole vastaanottoaikan vastaanottoehtojen mukaista tai jos paikkaa ei ole hyväksytty kyseisen jätelajin vastaanotto- tai käsittelypaikaksi.

Jätteiden vastaanottaminen voidaan keskeyttää poikkeuksellisesti erillisellä päätöksellä, jos jätteiden vastaanottamisen jatkaminen aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai terveydelle.

29§ Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan keskeyttää määräajaksi ympäristövuotisessa käytössä olevan kiinteistön ollessa käyttämättömänä lomamatkan, remontin tai muun syyn vuoksi vähintään 4 viikon ajan. Jäteastia tulee tyhjentää ennen jätteenkuljettamisen keskeyttämistä, mikäli sitä ei ole tyhjennetty lähiaikoina.

Keskeytyksen kestäessä yli 12 kuukautta, edellyttää se poikkeamista näistä jätehuoltomääräyksistä. Asumisessa syntyvien lietteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen edellyttää aina poikkeamista jätehuoltomääräyksistä.

8 Luku Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet

30§ Velvollisuus tyhjentää lietekaivo

Vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen haltijan on luovutettava asumisessa syntyvä liete kunnan jätehuoltojärjestelmään. Lisäksi luovuttamisvelvollisuus koskee muita asumiseen

verrattavia kiinteistöjä sekä kunnan palvelu- ja hallintotoiminnan kiinteistöjä. Lietteiden tyhjennys tulee järjestää näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Hartolan kunnan alueella on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Asumisessa syntyvän lietteiden tyhjennyksestä sovitaan ottamalla yhteyttä lietteenkuljettajaan, joka on hyväksytty ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys kuuluu jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijalla on oikeus saada lietteenkuljettajalta nähtäväksi jätehuoltorekisteriote, joka osoittaa kuljettajan olevan hyväksytty kyseiseen rekisteriin.

31§ Tyhjennysvälit ja lietteiden toimittaminen käsiteltäväksi

Saostussäiliöistä, pienpuhdistamojen liettiloista ja muista vastaavista säiliöistä on jätevesiliete poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Saostussäiliöistä, joita käytetään käymälävesiä sisältävien jätevesien käsittelyyn, lietteidenpoisto on tehtävä ensisijaisesti hyväksytyssä jätevesisuunnitelmassa esitetysti tai valmistajan antaman ohjeiden mukaisesti edellä mainittua vuotuista vähimmäisvelvoitetta useammin.

Umpisäiliöitä ja niiden täyttymistä sekä täyttymishälyttimen toimintaa on seurattava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Umpisäiliöt on tyhjennettävä vähintään kerran kolmessa vuodessa.

Asumisessa syntyvän lietteiden tyhjennyksen voi keskeyttää, jos kiinteistö on käyttämätön. Keskeytystä haetaan tekemällä kirjallinen hakemus Hartolan kunnan tekniselle lautakunnalle.

Hiekanerotuskaivot, öljynerotuskaivot ja rasvanerotuskaivot on tarkastettava vähintään kerran vuodessa ja tyhjennettävä tarvittaessa. Erotuskaivojen hälyttimet on tarkastettava säännöllisesti ja pidettävä kunnossa.

Fosforinpoistokaivot on tarkistettava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Fosforinpoistokaivot on tyhjennettävä tarvittaessa.

Jätteen haltijan on pidettävä kirjaa saostussäiliöiden, umpisäiliöiden ja pienpuhdistamoiden liettilojen, rasvanerotuskaivojen sekä hiekan- ja öljynerotuskaivojen tyhjentämisaajoista. Kirjapidossa on oltava myös tieto siitä, mihin kaivoista tai säiliöistä kerätty jäte on toimitettu.

Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet on toimitettava Hartolan kunnan osoittamiin vastaanottoaikoihin.

32§ Lietteiden omatoiminen käsittely

Lietteen omatoiminen käsittely on kielletty lukuun ottamatta seuraavia poikkeuksia.

Kuivakäymäläjätteet on kompostoitava 17 §:n mukaisesti kiinteistöllä tai toimitettava Hartolan kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan.

Harmaiden jätevesien saostussäiliön lietteen voi kompostoida kiinteistöllä, jos kiinteistön vedenkäyttö on vähäistä.

Vähäisiä määriä harmaavesisuodattimen maatuvia suodatinmateriaaleja saa kompostoida 17 §:n mukaisesti kiinteistöllä tai toimittaa Hartolan kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan.

Fosforinpostokaivojen massat voidaan kompostoida kiinteistöllä 17 §:n mukaisesti tai hyödyntää ravinteena pelloilla.

Pienpuhdistamossa syntyvän kiinteän ylijäämälietteen voi kompostoida kiinteistöllä 17 §:n mukaisesti, jos muodostuvan lietteen määrä on vähäinen ja mikäli puhdistamo on teknisesti rakenteelta sellainen, että liete on suunniteltu omatoimisesti poistettavaksi ja käsiteltäväksi eikä lietteen käsittely kiinteistöllä aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristöllä tai terveydelle.

Saostuskaivojen, pienpuhdistamoiden, umpisäiliöiden ja vastaavien jätevesilietteitä tai jätevesiä ei saa levittää metsään tai muualle maastoon eikä käsittelemättömänä peltoon.

9 Luku Roskaantumisen ehkäiseminen

33§ Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Yleisötilaisuuden järjestäjä vastaa järjestettävän tilaisuuden jätehuollosta. Järjestäjä vastaa myös jätehuoltoon liittyvästä neuvonnasta tilaisuuden aikana sekä jätteiden lajittelusta ja erilliskeräämisestä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Yleisötilaisuus on suunniteltava siten, että syntyvän jätteen määrä on mahdollisimman vähäinen. Tapahtuma-alueelle on sijoitettava riittävästi ja kattavasti jäteastioita eri jätelajien keräämistä varten.

Roskaantuneen alueen toissijaisen siivoamisvastuun osalta järjestäjänä pidetään myös tilaisuuden tai tapahtuman kokoonkutsujaa.

Jäteastiat on tyhjennettävä ja alue siivottava välittömästi tilaisuuden päätyttyä sekä tarvittaessa tilaisuuden aikana. Jäteastiat on tyhjennettävä aina niiden täyttyessä. Monipäiväisissä tilaisuuksissa jäteastiat on tyhjennettävä ja alue siivottava vähintään kerran päivässä.

Hyötyjätteiden erilliskeräys on järjestettävä yleisötilaisuudessa näissä jätehuoltomääräyksissä 14 §:ssä jätteen arvioituun syntymäärään perustuvien edellytyksien mukaisesti. Biojäte on lajiteltava ja erilliskerättävä, kun yleisötilaisuudessa tarjoillaan elintarvikkeita ja biojätteen määrä ylittää 20 kg.

Yli 500 henkilön yleisötilaisuudesta on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yli 1000 henkilön yleisötilaisuudesta on laadittava jätehuoltosuunnitelma ja esitettävä se kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen tapahtumaa.

34§ Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Jätteen sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle on kielletty riippumatta siitä mikä taho vastaa jäteastian ylläpidosta ja tyhjentämisestä.

Jäteastian ylläpitäjän on huolehdittava jäteastian riittävästä tyhjennysvälistä ja alueen siisteystä.

10 Luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

35§ Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Erilaatuiset vaaralliset jätteet on lajiteltava ja kerättävä erikseen.

Kiinteistöllä kerättävät ja varastoitavat vaaralliset jätteet on toimitettava niille tarkoitettuihin vastaanotto paikkoihin vähintään kerran vuodessa.

Asumisessa sekä maa- ja metsätaloudessa syntyvät vaaralliset jätteet on toimitettava Hartolan kunnan niille järjestämään vastaanotto paikkaan. Tuottajavastuun mukaisesti vaaralliset jätteet (esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkalaitteet sekä paristot ja akut) on toimitettava tuottajien niille järjestämiin vastaanotto paikkoihin. Lääkejätteet on toimitettava apteekkiin.

Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä sekä elinkeinotoiminnassa syntyvä vaarallinen jäte on toimitettava vastaanottajalle, jolla on oikeus sen vastaanottamiseen.

Suurten vaarallisen jätteen erin toimittamisesta on sovittava etukäteen vastaanottajan kanssa.

36§ Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Muilla kuin omakoti- ja vapaa-ajan kiinteistöillä järjestettävän vaarallisen jätteen keräämisen tulee tapahtua erillisessä lukitussa tai valvotussa tilassa tai vaarallinen jäte tulee kerätä sellaisiin kaappeihin ja astioihin, joista sitä ei voi vapaasti poistaa. Kutakin vaarallista jätelajia varten on oltava oma merkitty jäteastiansa.

Nestemäiset vaaralliset jätteet on säilytettävä ehjissä tiiviisti suljetuissa niille tarkoitettussa astioissa. Nestemäistä vaarallista jätettä sisältävät astiat on sijoitettava nestettä läpäisemätöntä materiaalia olevaan suoja-altaaseen, joka on katettu. Suoja-altaan on oltava tilavuudeltaan vähintään yhtä suuri kuin suurin nestettä sisältävä astia, eikä altaaseen saa ulkovarastoinnissa päästä kertymään sadevesiä.

Kiinteistön haltijan on asetettava vaarallisten jätteiden keräyspisteen käyttöä koskevat ohjeet sellaiseen paikkaan, että ne ovat kaikkien tilaa käyttävien nähtävissä. Lisäksi kiinteistön haltijan on tiedotettava keräyspisteen käyttäjiä siitä, kuinka vaarallisten jätteiden keräys kiinteistöllä on järjestetty.

37§ Erityisjätteet ja terveydenhuollon vaaralliset jätteet

Erityisjätteet on pidettävä erillään ja pakattava lujiin ja tiiviisti suljettuihin astioihin. Astioihin on merkittävä jätteen laatu, siitä mahdollisesti aiheutuva haitta ja siitä johtuvat toimenpiteet.

Terveydenhuollon erityisjäte on pakattava ja pakkaukset on merkittävä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Merkinnöistä on käytävä ilmi, mitä pakkaus sisältää.

Tunnistettavaa terveydenhuollon biologista jätettä ja tartuntavaarallista jätettä ei saa haudata, vaan se on toimitettava polttoon tai muuhun asianmukaiseen käsittelyyn.

11 Luku Muut määräykset

38§ Tiedottamisvelvoite

Kiinteistön haltijan on tiedotettava kiinteistön asukkaille ja kiinteistöllä työskenteleville näiden jätehuoltomääräysten mukaista jätehuollon lajittelu-, keräys- ja kuljetusjärjestelyistä sekä seurattava jätehuollon toteutumista kiinteistöllä.

39§ Jätehuoltomääräysten valvonta

Näiden jätehuoltomääräysten noudattamista valvovat eli valvontaviranomaisina toimivat Hartolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä Hämeen ELY-keskus. Jätehuoltomääräysten noudattamatta jättämisestä annetaan valvontamääräys ja jätehuoltomääräysten vastaisen toiminnan jatkuessa jätelain mukainen seuraamus.

40§ Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Hartolan kunnan tekninen lautakunta voi yksittäistapauksissa perustelluista erityisistä syistä myöntää poikkeuksen näiden jätehuoltomääräysten noudattamisesta.

Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen ei saa vaarantaa asianmukaista jätehuollon järjestämistä, aiheuttaa vaara tai haittaa ympäristölle tai terveydelle tai aiheuttaa roskaantumista.

41§ Voimaantulo

Nämä jätehuoltomääräykset tulevat voimaan xx.xx.2021 ja niillä kumotaan 1.6.2003 voimaan tulleet Hartolan kunnan jätehuoltomääräykset.

Liite 2. Sysmän kunnan jätehuoltomääräysten luonnos

Sysmän kunnan jätehuoltomääräykset

Luonnos

Sisällys

1	Yleinen osa.....	1
1.1	Mitä jätehuoltomääräykset ovat ja miksi niitä annetaan?	1
1.2	Etusijajärjestys	2
1.3	Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto	2
1.4	Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen	2
1.5	Jätteiden keräys	3
1.6	Jätteiden kuljetus	4
1.7	Asumisessa syntyvät ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet.....	5
1.8	Tuottajavastuu	5
1.9	Vaaralliset jätteet	7
1.10	Rakennus- ja purkujäte	7
1.11	Roskaantumisen ehkäisy	8
1.12	Merkittävimmät jätehuoltomääräyksissä tapahtuneet muutokset.....	9
1.13	Lisätietoa.....	9
2	Kunnalliset jätehuoltomääräykset	10
1 Luku	Soveltamisala ja yleiset velvoitteet	10
1§	Soveltamisala.....	10
2§	Määritelmät.....	10
3§	Jätehuollon tavoitteet.....	13
2 Luku	Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen	13
4§	Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään.....	13
5§	Elinkeinotoiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella	14
6§	Kiinteistökohtainen jäteastia (kotinouto).....	14
7§	Yhteinen jäteastia (jätekimppa)	15
8§	Aluekeräyspisteet.....	15
9§	Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksen keskeyttäminen	16
10§	Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen	16
3 Luku	Jätteiden kerääminen kiinteistöllä.....	16
11§	Erikseen lajiteltavat jakeet	16
12§	Sekalainen yhdyskuntajäte	17
13§	Energiajätteen lajittelu ja kerääminen erikseen.....	17

14§	Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet.....	17
15§	Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajitteluvälvoitteet ja erilliskeräysvelvoitteet.....	18
16§	Muut erikseen kerättävät jätteet	19
4 Luku	Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen.....	20
17§	Kompostointi	20
18§	Jätteen polttaminen.....	20
19§	Jätteen hautaaminen	21
5 Luku	Jäteastiat.....	21
20§	Jäteastiatyypit.....	21
21§	Jäteastian merkitseminen	21
22§	Jäteastioiden täyttäminen.....	22
23§	Tyhjennysvälit.....	23
24§	Jäteastioiden kunnossapito ja pesu.....	24
6 Luku	Jätteen keräyspaikat	24
25§	Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset.....	24
26§	Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen.....	25
27§	Alueelliset jätteiden keräyspaikat.....	25
7 Luku	Jätteenkuljetus	26
28§	Kuormaaminen	26
29§	Kuljettaminen.....	26
30§	Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen.....	26
31§	Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat.....	26
32§	Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen.....	27
8 Luku	Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet	27
33§	Velvollisuus tyhjentää lietekaivo	27
34§	Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi	27
35§	Lietteiden omatoiminen käsittely	28
9 Luku	Roskaantumisen ehkäiseminen.....	29
36§	Yleisötilaisuuksien jätehuolto.....	29
37§	Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla	30
10 Luku	Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	30
38§	Vaarallisten jätteiden jätehuolto	30
39§	Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä	30

40§	Erityisjätteet ja terveydenhuollon vaaralliset jätteet	31
11 Luku	Muut määräykset	31
41§	Tiedottamisvelvoite	31
42§	Jätehuoltomääräysten valvonta	31
43§	Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä	31
44§	Voimaantulo	32

10 Yleinen osa

10.1 Mitä jätehuoltomääräykset ovat ja miksi niitä annetaan?

Tämä luku ei sisällä sitovia jätehuoltomääräyksiä, vaan tässä kerrotaan jätehuollon järjestämiseen ja jätelainsäädäntöön liittyvistä ajankohtaisista asioista. Luvussa 2 luetellaan jätehuoltomääräykset, joita tulee noudattaa jätehuoltoa järjestäessä, roskaantumisen ehkäisemisessä, jätteistä terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien vaarojen ja haittojen ehkäisemisessä ja jätehuollon valvonnassa. Jätehuoltomääräykset ovat nimensä mukaisesti velvoittavia, eivät suosituksia.

Jätehuoltomääräyksissä kootaan yhteen jätelainsäädännön tavoitteet ja näin edistetään lainsäädännön toteutusta ja toimeenpanoa paikallisesti. Jätehuoltomääräysten tarkoituksena on auttaa ja ohjata kuntalaisia järjestämään jätehuoltonsa niin, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa.

Jätehuoltomääräysten tavoitteena on edistää jätelain (646/2011) toimeenpanoa paikalliset olosuhteet huomioiden sekä estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvia haittoja tai vaaroja terveydelle tai ympäristölle ja edistää etusijajärjestyksen toteutumista. Jätehuoltomääräykset koskevat kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia kiinteistöjä, kuten asuin-kiinteistöjä, vapaa-ajan asuntoja ja palvelulaitoksia. Siten kaikkien kuntalaisten, asumiseen ja julkiseen toimintaan tarkoitettujen kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden sekä soveltuville osin myös muiden toimijoiden on noudatettava jätehuoltomääräyksiä.

Jätehuoltomääräyksillä on tärkeä asema jätehuollon käytännön toimeenpanossa, sillä ne ohjaavat kunnan jätehuoltoa kestävä kehityksen periaatteisiin nojaten. Määräyksillä muodostetaan sääntö siitä, että miten kiinteistöjen jätehuolto toimii ja miten jätteet kuljetetaan, sillä ne koskevat muun muassa jätteiden lajittelua, keräämistä, kuljettamista ja roskaantumisen ehkäisemistä.

Elinkeinotoiminnan jätteiden osalta jätehuoltomääräykset koskevat täysimääräisten vain silloin, jos jäte kerätään tai käsitellään kunnan omassa jätehuoltojärjestelmässä. Riippumatta siitä, koskevatko jätehuoltomääräykset jätteen haltijaa, jätelain mukaan jätehuolto on järjestettävä aina asianmukaisesti sekä kuljetettava ja käsiteltävä jätteet hallitusti. Tämän lisäksi jätteitä tulee lajitella ja kerätä jätelain mukaisesti. (Jätelaki 13 ja 15 §)

10.2 Etusijajärjestys

Jätelaki velvoittaa noudattamaan etusijajärjestystä kaikessa toiminnassa. Sen mukaan on ensisijaisesti pyrittävä vähentämään syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Syntynyt jäte on valmistettava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrättäminen ei ole mahdollista on jäte hyödynnettävä muulla tavoin, kuten kompostoimalla tai energiantuotannossa. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli esimerkiksi sijoittaminen kaatopaikalle. Etusijajärjestystä noudatetaan kuitenkin siten, että saavutetaan kokonaisuuden kannalta paras lopputulos.

Jätehuoltomääräyksissä etusijajärjestyksen toteutumista edistetään muun muassa antamalla lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita erilaatuisille jätteille. Lisäksi etusijajärjestyksen toteutumista edistetään toimittamalla käytöstä poistetut käyttökelpoiset vaatteet, kalusteet ja muut kodin tavarat toimijoille, joiden kautta ne päätyvät uudelleenkäytettäviksi.

10.3 Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto

Kunnan järjestämän jätehuollon piiriin kuuluvat jätelain perusteella jätteet, jotka syntyvät asumisessa tai esimerkiksi koulutuslaitoksissa, sosiaali- ja terveystaluuissa tai valtion, kunnan, seurakunnan ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen sekä yhdistyksen hallinto- ja palvelutoiminnassa. Kunnan on siis järjestettävä näiden toimijoiden jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely.

Näiden jätehuoltomääräysten asemakaava-alueella on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ja haja-asutusalueella kilpailutettu jätteenkuljetus.

Kunnan on järjestettävä jätehuolto myös silloin, kun jätteen haltija sitä muun palvelutuotannon puutteen vuoksi pyytää ja jäte soveltuu laadultaan sekä määrältään kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Lisäksi kunnan vastuulle kuuluu huolehtia mahdollisuudesta noudattaa jätelain etusijajärjestystä sekä huolehtia riittävästä jäteneuvonnasta ja -tiedotuksesta.

10.4 Jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen

Jätehuollon viranomaistehtäviä näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella hoitaa eli jätehuoltoviranomaisena toimii toimintaympäristölautakunta. Jätehuoltoviranomaisen tehtäviin kuuluvat:

- Yleisten jätehuoltomääräysten antaminen
- Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen

- Jätetaksan hyväksyminen
- Jättemaksupäätökset ja maksujen perintä
- Jätteenkuljetusjärjestelmäpäätökset
- Jätteenkuljetuksen seuranta
- Jätteenkuljetusrekisterin pitäminen
- Yhdyskuntajätehuollon poikkeamispäätökset
- Jäteneuvonta ja tiedotus

Jätelain mukaiset yleiset valvontaviranomaiset ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä Hämeen ELY keskus. Valvontaviranomaisen tehtäviin kuuluu:

- Valvoa jätelain noudattamista
- Antaa tarvittaessa erityisiä valvontamääräyksiä laiminlyöntien ja rikkomusten oikaisemiseksi
- Liittää valvontamääräykseen tehoste, kuten uhkasakko
- Tehdä päätökset valvota-asioissa
- Käsitellä sille kuuluvat ilmoitus- ja lupa-asiat sekä valvoa päätösten noudattamista
- Jäteneuvonta ja tiedotus

Jätehuollon käytännön toteuttamiseen liittyvät tehtävät, kuten jätteiden käsittelyn järjestäminen on annettu jätehuoltoyrittäjälle. Jätehuoltoyrittäjän tehtävinä ovat:

- Hyötyjätteiden ja sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäinen ja alueellinen keräys
- Vaarallisten jätteiden vastaanotto
- Käsittelyn järjestäminen: käsittelypaikkojen rakentaminen ja ylläpito sekä käsittelypalveluiden hankkiminen

10.5 Jätteiden keräys

Kiinteistön haltijan on jätelain mukaan järjestettävä kiinteistölle keräyspaikka jätteiden keräämistä varten. Keräyspaikalle on sijoitettava tarvittava määrä jäteastioita. Lähtökohtaisesti jäteastioiden sijoituspaikka on kiinteistökohtainen, mutta kiinteistöt voivat sopia myös yhteisen jätteiden keräyspaikan käyttämisestä. Näissä jätehuoltomääräyksissä määrätään, milloin ja miten jätelaji on luovutettava kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Jokaisella kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piirissä olevalla kiinteistöllä tulee olla käytössä sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastia. Kiinteistöt, joilla on vähintään 5 huoneistoa, on biojäte, keräyskartonki, keräysmetalli, keräyslasi, paperi sekä pakkausmuovi on lajiteltava erikseen ja kerättävä omiin jäteastioihin. Myös muut kiinteistöt taajama-alueella voivat liittyä biojätteen erilliskeräykseen halutessaan. Kierrätys- ja hyödyntämiskelpoiset jätelajit lajitellaan erikseen ja toimitetaan kunnan tai tuottajan järjestämään kierrätyskelpoisten jätteiden keräyspisteeseen. Listaa yleisistä hyötyjätteiden vastaanottoaikoista pidetään yllä osoitteessa kierratys.info.

Jäteasetuksessa (10§) annetaan määräyksiä jäteastioiden sijoittamiseen, käyttämiseen ja merkitsemiseen liittyen. Jäteastioiden sijoittamisesta päätettäessä on otettava huomioon rakentamismääräyskokoelma, kunnan rakennusjärjestys sekä paloturvallisuusnäkökohdat.

Kiinteistön jätteenkeräyspaikkaan eli jäteastioiden sijoituspaikkaan tulee olla esteetön pääsy. Jäte tulee aina pystyä kuormaamaan turvallisesti eikä jäteastioiden käytöstä tai tyhjentämisestä saa aiheutua loukkaantumisen vaaraa tyhjentäjälle tai astian käyttäjälle. Keräyspaikassa tulee olla riittävä määrä jäteastioita, ja niiden tulee soveltua niihin kerättävälle jätelajille. Jäteastia pitää pystyä aina sulkemaan, eikä sen käytöstä saa aiheutua ympäristön likaantumista, roskaantumista tai hygieenistä haittaa. Jäteastiat tulee puhdistaa säännöllisesti ja huolehtia siitä, ettei jätteiden sijoittaminen niihin riko tai tarpeettomasti liikaa astiaa.

Jäteastiaan merkitään selkeästi tiedot siihen kerättävästä jätelajista sekä astian tyhjentäjän yhteystiedot.

10.6 Jätteiden kuljetus

Sysmän kunnan toimintaympäristölautakunta on päättänyt (xx.xx.xxx § XX), että kunnan vastuulle kuuluvan jätteen kuljetuksessa on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus asemakaava-alueella ja haja-asutusalueella kilpailutettu jätteenkuljetus. Jokaisen kiinteistön on kuuluttava kiinteistöittäiseen jätehuoltoon eli jätteenkuljetus kiinteistöllä on järjestettävä aina.

Kiinteistön haltijan on järjestettävä yhdyskuntajätteen vastaanottoaika ja tarvittavat jäteastiat, sekä huolehdittava jätteen kuljetuksen tilaamisesta kiinteistölle.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistön keräyspaikasta Sysmän kunnan osoittamiin vastaanottoaikoisiin. Tuottajavastuunalaiset jätteet, kuten keräyspaperi, metalli, lasi, muovipakkaukset ja kartonki toimitetaan tuottajien osoittamiin keräyspaikkoihin.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön haltija huolehtii jätteenkuljettajan valitsemisesta ja kilpailuttamisesta. Kiinteistön haltijan on varmistettava, että jätteenkuljettaja kuuluu jätehuoltorekisteriin ja kuljettajan on pyynnöstä esitettävä jätteenkuljetuksen tilaajalle voimassa oleva ote jätehuoltorekisteristä.

Kunnan kilpailuttamassa jätteenkuljetuksessa Sysmän kunta huolehtii jätteenkuljetuspalveluiden kilpailuttamisesta alueittain. Tässä tapauksessa kunta vastaa siitä, että jätteenkuljettaja kuuluu jätehuoltorekisteriin. Vain jätehuoltorekisteriin hyväksytty kuljettaja voi toimia jätteenkuljettajana.

Vaarallista jätettä, kiinteistökohtaisissa jätevesien käsittelyjärjestelmissä syntyvää lietettä, rakennus- ja purkujätettä tai pilaantunutta maata kuljetettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Siirtoasiakirjan on oltava mukana jätteenkuljetuksen aikana ja se tulee luovuttaa jätteen vastaanottajalle. Jos jäte noudetaan kotitaloudesta, jätteen kuljettaja vastaa siirtoasiakirjan laatimisesta. Muussa tapauksessa siirtoasiakirjan laatiminen on jätteen haltijan vastuulla. Sisältövaatimukset siirtoasiakirjalle annetaan jäteasetuksen 24 §:ssä.

Siirtoasiakirjaa ei vaadita, jos asuinkiinteistön haltija tai pienimuotoista urakkaa tekevä rakentaja kuljettaa kotitalouden rakennus- ja purkujätettä omatoimisesti vastaanottoaikaan näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

10.7 Asumisessa syntyvät ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet

Asumisessa syntyvällä lietteellä tarkoitetaan saostussäiliöihin ja erilaisten kiinteistökohtaisten pienpuhdistamoiden liettilöihin kertyviä lietteitä sekä umpisäiliöihin kerättäviä jätevesiä niiden määrästä ja ominaisuuksista riippumatta. Kuten asumisessa syntyvät lietteet, myös esimerkiksi kunnan ja seurakunnan leirikeskuksissa ja hoitokodeissa syntyvät lietteet kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin.

Viemäriverkoston ulkopuolisten alueiden jätevesien käsittelyssä määrätään ympäristönsuojelulaissa (527/2014) sekä sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017).

10.8 Tuottajavastuu

Tuottajavastuu tarkoittaa sitä, että tuotteen ammattimaisella valmistajalla tai maahan tuojalla sekä pakkausten osalta tuotteiden pakkaajilla ja pakattujen tuotteiden maahan tuojilla on velvollisuus järjestää markkinoille toimittamansa käytöstä poistetun tuotteen jätehuolto sekä vastata siitä aiheutuvista kustannuksista. Tuottaja on velvollinen

järjestämään kyseisten jätteiden keräyksen, kuljettamisen, kierrättämisen, hyödyntämisen ja muun käsittelyn.

Tuottajavastuun alaisia jätteitä ovat:

- **Keräyspaperi**
- **Lasipakkaukset** (lasipullot ja -purkit)
- **Metalli** (säilyketölkit, pantittomat juomatölkit, metallikannet, korkit ja sulkimet, alumiinivoat, tyhjät maalipurkit, paineettomat aerosolipullot ja kotitalouden pienmetalliesineet)
- **Kartonkipakkaukset** (aaltopahvilaatikot, kartonkitölkit (esim. maito- ja mehutölkit), kuivien tuotteiden kartonkipakkaukset (esim. muro- ja keksipaketit), paperipussit ja -kassit, pizzalaatikot, kartonkiset einespakkaukset, munakennot, WC- ja talouspaperirullien hylsyt, käärepaperit (esim. kopiopaperin kääreet), juomien pahviset monipakkaukset)
- **Muovipakkaukset** (Elintarvikkeiden muoviset pakkaukset, kuten jogurttipurkit, voit- ja rasiat sekä leikkele-, juusto-, ja valmisruokapakkaukset, pesuaine-, shampoo- ja saippuapakkaukset, muovipullot, -kanisterit ja -purkit mieluiten litistettyinä, muovikassit, -pussit ja -kääreet)
- **Sähkö- ja elektroniikkaromu**
- **Akut ja paristot**
- **Romuajoneuvot**
- **Ajoneuvojen renkaat**
- **Tekstiilijäte (vuodesta 2023 alkaen)**

Pakkausjäte on käsiteltävä jätelain ja valtioneuvoston asetusten mukaisesti. Pakkausjätteet käsitellään tuottajan järjestämässä jätehuollossa. Tuottajalla on velvollisuus järjestää käytöstä poistetuille pakkauksille alueellisia keräyspaikkoja. Halutessaan tuottaja voi lisäksi järjestää kiinteistöittäistä kuljetusta. Myös kunnalla on oikeus järjestää täydentävää kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ja alueellisia keräyspaikkoja pakkausjätteelle.

Jätehuoltomääräyksissä annetaan pakkausjätettä koskevia lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita täydentämään tuottajan järjestämää jätehuoltoa ja tehostamaan kierrättämistä.

Vaikka kunta huolehtisi pakkausjätteiden täydentävästä keräyksestä, käsitellään pakkaukset joka tapauksessa tuottajan järjestelmissä.

Keräyspaperin osalta tuottajan tulee järjestää maksuton kuljettaminen pois kiinteistöltä, jotka sijaitsevat kerrostalo- ja rivitaloalueilla. Tällaisella alueella sijaitseva kiinteistö hankkii yhdessä naapurikiinteistöjen kanssa tai yksin jäteasiat paperinkeräystä varten ja järjestää niille sijoituspaikan. Velvoite ei koske kerros- ja rivitaloalueella sijaitsevia pientaloja, mutta

halutessaan nämä voivat liittyä tuottajan järjestämään paperinkeräykseen järjestämällä kiinteistölle keräyspaperin keräyspaikan. Pientalo- ja haja-asutusalueilla paperinkeräys järjestetään alueellisissa keräyspisteissä.

10.9 Vaaralliset jätteet

Vaarallisella jätteellä tarkoitetaan palo-, räjähdys-, terveydelle tai ympäristölle vaarallisia jätteitä. Tavallisimpia asumisessa syntyviä vaarallisia jätteitä ovat:

- **Paristot**
- **Erilaiset akut ja laitteet, joissa akku on kiinteästi liitettynä**
- **Loisteputket ja elohopealamput**
- **Sähkö- ja elektroniikkaromu**
- **Maalit, lakat, liimat ja liuottimet**
- **Eräät puhdistusaineet**
- **Torjunta-aineet**
- **Jäteöljyt ja öljyiset jätteet**
- **Lääkejätteet**

Vaarallisista jätteistä paristot ja akut, loisteputket ja elohopealamput sekä sähkölaitteet ovat tuottajavastuun alaisia jätteitä. Ne toimitetaan tuottajan tai jakelijan järjestämään keräykseen.

Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään tai muihin aineisiin tai jätteisiin. Ne tulee toimittaa vaarallisen jätteen vastaanottopisteisiin. Ne tulee pakata tiiviisti kestäviin astioihin ja pakkauksesta tulee käydä ilmi vaarallisen jätteen nimi sekä sen ominaisuudet.

10.10 Rakennus- ja purkujäte

Rakentamis- ja purkutoiminnassa syntyy merkittäviä määriä jätettä. Etusijajärjestyksen mukaisesti mahdollisimman suuri osa rakennustyömaalla erotettavissa olevista käyttökelpoisista esineistä ja aineista, kuten ovista ja saniteettikalusteista, on pyrittävä käyttämään uudelleen. Tavoite mahdollisimman pienestä ja haitattomasta jätemäärästä koskeen myös rakennus- ja purkujätettä. Jotta mahdollisimman suuri osa rakennus- ja purkujätteistä päätyisi kierrätettäväksi, tulee rakennustyömaalla lajitella ja kerätä erilleen ainakin seuraavat jätelajit:

- **Betoni-, tiili-, kivennäislaatta- ja keramiikkajätteet**

- **Kipsipohjaiset jätteet**
- **Kyllästämättömät puujätteet**
- **Metallijätteet**
- **Lasijätteet**
- **Muovijätteet**
- **Paperi- ja kartonkijätteet**
- **Maa- ja kiviainesjätteet**

Rakennustöiden yhteydessä voi syntyä vaarallisiin jätteisiin kuuluvaa asbestijätettä, joka on kerättävä aina erikseen ja kuljetettava asianmukaisesti pakattuna tiiviissä astiassa sille erikseen määrättyihin paikkoihin.

Mikäli kiinteistön omistaja itse huolehtii rakennus- ja purkujätteiden jätteenkuljetuksesta, syntyvä jäte käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä tai muussa ympäristöluvalisessa vastaanotto paikassa. Lajitellun rakennus- ja purkujätteen pienerät (peräkärret) toimitetaan Sysmän kunnan jäteasemalle.

10.11 Roskaantumisen ehkäisy

Jätelaissa säädetään roskaamiskielto eli kielto jättää ympäristöön jätettä, hylätä esineitä tai päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai loukkaantumisen vaaraa.

Roskaaja on ensisijaisesti siivoamisvelvollinen. Mikäli roskaaja laiminlyö siivoamisvelvollisuutensa, siivousvelvollisuus riippuu toiminnasta, jonka johdosta roskaantuminen on tapahtunut. Jätelain 74 §:ssä annetaan tarkemmat määräykset toissijaisesta siivoamisvelvollisuudesta. Esimerkiksi tien pitäjällä on siivoamisvelvollisuus, jos roskaantuminen on aiheutunut tien käyttämisestä. Asemakaava-alueella toissijainen siivoamisvelvollisuus on alueen haltijalla, mikäli se ei jätelain mukaan kuulu jollekin muulle taholle.

Roskaantumisen ehkäisemiseksi eri toimintojen yhteyteen on varattava tarpeeksi jäteastioita sekä muita jätehuollon palveluita. Esimerkiksi virkistykseen käytettävän alueen haltijan on järjestettävä riittävät jätehuollon palvelut kyseiselle alueelle. On huomattava, että roskaantumisen ehkäisemiseen liittyviä velvoitteita annetaan myös muussa lainsäädännössä, esimerkiksi yleisten katujen kunnossapidosta ja puhtaanapidosta annetussa laissa.

Myös alueellisten jätteenkeräyspisteiden siisteydestä on huolehdittava.

10.12 Merkittävimmät jätehuoltomääräyksissä tapahtuneet muutokset

Tähän teksti merkittävimmistä muutoksista ja vertailua edellisiin jätehuoltomääräyksiin.

Jätehuoltomääräykset tulevat voimaan xx.xx.2022. Näillä jätehuoltomääräyksillä kumotaan Päijät-Hämeen jätelautakunnan 11.6.2020 hyväksymät jätehuoltomääräykset, jotka ovat tulleet voimaan 1.8.2020.

Siirtymäaikaa kiinteistökohtaisten kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisten jätteiden keräyksen järjestämiselle on xx.xx.xxxx

10.13 Lisätietoa

Jätehuoltoa säätelevä lainsäädäntö:

Suomen lainsäädäntö on luettavissa Finlex-palvelussa osoitteessa www.finlex.fi

Alla luettelo keskeisimmistä jätehuoltoa ja jätehuoltomääräysten alaa koskevista laeista, asetuksista ja valtioneuvoston päätöksistä.

- Jätelaki 646/2011
- Jäteasetus 179/2012
- Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista 331/2012

Sysmän kunnan nettisivuilta www.sysma.fi/jatehuolto löytyy lisää tietoa kunnan jätehuoltojärjestelyistä.

RINKI ekopisteet löytyvät osoitteesta www.rinkiin.fi

Lisätietoa jätehuollosta saat Sysmän kunnan tekniseltä toimelta.

Lisäksi tietoa on saatavana alueelliselta jätehuoltoyrittäjältä [tähän yhteystiedot]

11 Kunnalliset jätehuoltomääräykset

1 Luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

42§ Soveltamisala

Jäljempänä annetut määräykset ovat jätelainsäädäntöä täydentäviä sitovia jätehuoltomääräyksiä.

Nämä jätehuoltomääräykset ovat voimassa Sysmän kunnan toimialueella.

Näitä jätehuoltomääräyksiä noudatetaan sen lisäksi, mitä jätelaissa (646/2011) ja sen nojalla on säädetty tai määrätty jätehuollon järjestämisessä, roskaantumisen ehkäisemisessä, jätteistä terveydelle tai ympäristölle aiheutuvat haitan ehkäisemisessä sekä jätehuollon valvonnassa.

Näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin jätteisiin.

Lisäksi näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien tuottajavastuunalaisten jätteiden keräämiseen ja käsitteilyyn toimittamiseen.

Elinkeinotoiminnan jätehuollon järjestämisessä jätehuoltomääräykset koskevat jätehuollon käytännön järjestämistä niin, että syntyvistä jätteistä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ihmisille tai ympäristölle. Elinkeinotoiminnan jätehuollon vaatimukset, esimerkiksi jätteiden lajittelun velvoitteet, kerrotaan tarkemmin jätelainsäädännössä.

Näitä jätehuoltomääräyksiä ei sovelleta siltä osin kuin niistä on muualla säädetty tai määrätty erikseen sairaaloiden, terveystieteiden, laboratorioden, muiden tutkimus- ja hoitolaitosten sekä eläinlääkintälaitosten tartuntavaarallisen ja biologisen jätteen, viiltävän ja pistävän jätteen eikä eläinperäisen jätteen jätehuollon järjestämiseen.

43§ Määritelmät

Näissä jätehuoltomääräyksissä tarkoitetaan

Aluekeräyspisteellä Sysmän kunnan ylläpitämää alueellista jätteen keräyspaikkaa

Asemakaavoitetulla alueella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia asemakaava-alueita.

Asumisessa syntyvällä jätteellä kaikkea vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä sen lajista, laadusta ja määrästä riippumatta.

Asumisessa syntyvällä lietteellä asumisessa tai vastaavassa toiminnassa syntynyttä kiinteistön saostussäiliöihin, pienpuhdistamon lietesäiliöihin tai muihin käsittelyjärjestelmiin kertyvää laskeutuvaa tai kelluvaa ainesta, joka voidaan erottaa jätevedestä omana jakeena, sekä umpisäiliölietettä.

Biojätteellä kotitalouksissa, ravintoloissa, ateriapalveluissa ja vähittäisliikkeissä syntyvää biologisesti hajoavaa elintarvike- ja keittiöjätettä, elintarviketuotannossa syntyvää vastavaa jätettä.

Erityisjätteellä jätteitä, joita ei luokitella vaaralliseksi jätteeksi, mutta jotka vaativat haitallisuutensa, laatunsa tai määränsä takia erityiskäsittelyn tai erityisiä toimenpiteitä keräyksen tai kuljetuksen aikana. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät, pistävät, haisevat ja pölyävät jätteet.

Haja-asutusalueella asemakaavoittamatonta aluetta.

Hyötyjätteellä kierrätystä tai muuta materiaalihyödyntämistä varten erilliskerättävää jätettä kuten biojätettä, paperia, kartonkipakkauksia, metallia, lasipakkauksia tai muovipakkauksia.

Lajitteluasemalla jätehuollon järjestäjän ylläpitämää valvottua pääasiassa kierrätettävien jätteiden tuontipaikkaa.

Jätehuoltorekisterillä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) ylläpitämää jätelain 142 §:n 1 momentin 2 kohdan rekisteriä, johon sen, joka aikoo harjoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista tai toimia jätteen välittäjänä, on tehtävä hakemus toiminnan hyväksymiseksi.

Kartonkipakkauksilla käytöstä poistettuja kuitupakkauksia, kuten maito- ja mehutölkkejä sekä paperi-, aaltopahvi- ja kartonkipakkauksia.

Kiinteistökohtaisella jäteastialla kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, jossa jätelajit noudetaan kiinteistöille sijoitusta jäteastiasta tai kahden tai useamman kiinteistön yhteisestä jäteastiasta.

Kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella jätelain 37 §:n mukaista jätteenkuljetusta, jossa kiinteistön haltija vastaa jätteenkuljetuksen hankkimisesta sopimalla asiasta yksityisen jätteenkuljetusyrityksen kanssa näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kompostoinnilla biologisesti hajoavan jätteen hapellisissa oloissa tapahtuvaa käsittelyä, mikä toteutetaan kompostorissa tai kehikossa.

Kunnan järjestämällä jätteenkuljetuksella kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta, jossa kunta vastaa jätteenkuljetuksen kilpailuttamisesta sekä tilaamisesta noutamaan jätteet kiinteistöiltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piirin kuuluvalla jätteellä asumisessa syntyvää jätellä, mukaan lukien asumisessa syntyvä liete, kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte sekä se liikehuoneistoissa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä asumisessa syntyvien jätteiden kanssa.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin toissijaisesti kuuluvalla jätteellä elinkeinotoiminnan jätettä, jonka haltija on pyytänyt liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, eikä asianmukaisen jätehuollon järjestäminen terveyden ja ympäristön suojelemiseksi muutoin ole mahdollista. Pyynnön kohteena oleva jäte on pystyttävä käsittelemään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä.

Kunnan jätehuoltojärjestelmällä kunnan järjestämän jätehuollon kokonaisuutta, jonka kautta kunta huolehtii kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvista jätteistä. Kunnan jätehuoltojärjestelmä koostuu keräys- ja vastaanottopisteistä, jätelain 35 §:n mukaisesta jätteenkuljetuksesta sekä jätteiden käsittelystä.

Käymäläjätteellä kuivakäymälöissä syntyvää ulosteperäistä jätettä.

Lasipakkauksella käytöstä poistettuja pantittomia, korkittomia lasipulloja ja kannettomia lasipurkkeja.

Metallilla käytöstä poistettuja metallipakkauksia sekä kotitalouden pienmetalliesineitä.

Muovipakkauksilla käytöstä poistettuja tyhjiä, puhtaita ja kuivia muovipakkauksia, pois lukien PVC-pakkauksia.

Muovilla muita muoveja kuin muovipakkauksia, pois lukien PVC-muovi.

Puutarhajätteellä pihan ja puutarhan hoidossa syntyvää maatuvaan pienjakeista jätettä, kuten ruohoja, puiden lehtiä, risuja ja oksia.

Sekajätteellä sellaista yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun siitä on erikseen syntypaikalla lajiteltu biojäte, muut hyötyjätteet, tuottajavastuunalaiset jätteet, mukaan lukien pakkausjätteet, sekä vaaralliset jätteet omiksi jätelajeikseen.

Tuottajavastuunalaisella jätteellä jätettä, jonka jätehuollosta ja siitä aiheutuvista kustannuksista vastaa jätelain 6 luvun mukaan käytöstä poistetun tuotteen markkinoille saattanut

tuottaja tai sen lukuun toimiva tuottajayhteisö. Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat moottorikäyttöisten ajoneuvojen renkaat, romuautot, sähkö- ja elektroniikkalaitteet, paristot ja akut, paperi, metalli, lasi, muovipakkaukset ja kartonki.

Vaarallisella jätteellä jätettä, jolla on palo- tai räjähdysvaarallinen, tartuntavaarallinen, muu terveydelle vaarallinen, ympäristölle vaarallinen tai muu vastaava ominaisuus.

Yhdyskuntajätteellä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien asumisessa syntyvä liete, sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä.

Yhteisellä jäteastialla kahden tai useamman nimetyn kiinteistön yhteistä jäteastiaa.

44§ Jätehuollon tavoitteet

Jätehuollon tavoitteena on suojella terveyttä ja ympäristöä. Jätehuollon tulee aina olla asianmukaista ja jätteet on kuljetettava sekä käsiteltävä hallitusti.

Kaikkien toimijoiden ja jätteen tuottajien on kaikissa toimissaan pyrittävä ensisijaisesti vähentämään muodostuvan jätteen määrää ja sen haitallisuutta. Toissijaisesti jäte on valmistettava uudelleen käyttöä varten tai se on kierrätettävä. Kun kierrättäminen ei ole mahdollista, jäte on pyrittävä hyödyntämään esimerkiksi energiana. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli käytännössä sijoittaminen kaatopaikalle. Tätä etusijajärjestystä noudatetaan siten, että saavutetaan kokonaisuuden kannalta paras lopputulos.

Etusijajärjestyksen toteutumista edistetään lajittelemalla ja keräämällä erikseen erilaatuiset jätteet jätehuoltomääräysten mukaisesti. Käytöstä poistetut käyttökelpoiset kalusteet, vaatteet ja muut kodin tavarat toimitetaan etusijajärjestyksen mukaisesti toimijoille, joiden kautta ne päätyvät uudelleenkäytettäviksi.

2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

45§ Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Jokaisen vakituisten ja vapaa-ajan asumisen kiinteistöjen haltijan on liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään. Lisäksi liittymisvelvollisuus koskee muita asumiseen verrattavia kiinteistöjä sekä kunnan palvelu- ja hallintotoiminnan kiinteistöjä sekä liikeyhteistöjä, joissa syntyvä yhdyskuntajäte kerätään yhdessä asumisessa syntyvien jätteiden kanssa. Jätehuolto tulee järjestää näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu näiden vaihtoehtojen mukaisesti

- Kiinteistökohtaisia jäteastioita (kotinouto) tai
- Yhteisiä jäteastioita (kimppanouto) tai
- Aluekeräyspistettä haja-asutusalueella, mikäli 8 §:n mukaiset aluekeräyspisteen asiakkuuden ehdot täyttyvät.

46§ Elinkeinotoiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella

Kiinteistö tai muu jätteen tuottaja voi pyytää liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Toissijaisesti kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta tehdään jätteen tuottajan kanssa jätelain edellyttämä määräaikainen sopimus liittymisestä kunnan jätehuoltojärjestelmään sekä siitä mitä palveluita kyseinen sopimus koskee.

47§ Kiinteistökohtainen jäteastia (kotinouto)

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla kiinteistön haltijan on sovitettava kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksestä ottamalla yhteyttä jätteenkuljetusyritykseen, joka on hyväksytty ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys kuuluu jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijalla on oikeus saada jätteenkuljettajalta nähtäväksi jätehuoltorekisteriote, joka osoittaa kuljettajan olevan hyväksytty kyseiseen rekisteriin. Kiinteistön haltijan on tehtävä sopimus jätteiden noutamisesta ja kuljettamisesta kiinteistöltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Sovittuaan jätteen kuljetuksesta, kiinteistön haltija järjestää kiinteistölle jätteiden keräyspaikan sekä hankkii siihen tarvittavat jäteastiat.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueena on asemakaavoitettu alue.

Sysmän kunnan kilpailuttaman jätteenkuljetuksen alueilla kiinteistön haltija sopii kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksestä ottamalla yhteyttä Sysmän kunnan toimintaympäristövaliokuntaan. Jätteiden noutamisesta ja kuljettamisesta kiinteistöltä sovitaan näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Sovittuaan jätteen kuljetuksesta kiinteistön haltija järjestää kiinteistölle jätteiden keräyspaikan sekä hankkii siihen tarvittavat jäteastiat.

Sysmän kunnan kilpailuttamat seka- ja energiajätteenkuljetuksen alueena on **Sysmän haja-asutusalue**.

Sysmän toimintaympäristölautakunta voi liittää kiinteistön kotinoutoasiakkaaksi.

48§ Yhteinen jäteastia (jätekimppa)

Jos kotinouto kiinteistöllä ei onnistu, on mahdollista, että kiinteistöt sopivat yhteisen jäteastian käytöstä. Yhteisiä jäteastioita voidaan käyttää kaikkien jätelajien keräämiseen.

Asemakaava-alueella yhteisiä jäteastioita tai yhteistä kompostoria voivat käyttää samassa tai viereisissä kortteleissa sijaitsevat kiinteistöt.

Haja-asutusalueella yhteisiä jäteastioita tai yhteistä kompostoria voidaan käyttää, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

- Kiinteistöt, jotka sijaitsevat ajotietä enintään kolmen kilometrin päästä yhteisestä jäteastiasta,
- Kiinteistöt, jotka sijaitsevat saman yksityistien tai -tiestön varrella,
- Kiinteistöt, joihin kuljetaan veneellä ja yhteinen astia on sijoitettu venepaikan yhteyteen tai enintään kolmen kilometrin päähän rantautumispaikasta.

Muiden kuin edellä mainittujen kiinteistöjen yhteisten jäteastioiden tai kompostorin käyttö edellyttää Sysmän toimintaympäristölautakunnan myöntämää poikkeamispäätöstä näistä jätehuoltomääräyksistä, joka haetaan kunnasta.

Yhteisen jäteastian tai kompostorin vastuuhenkilön on ilmoitettava yhteiskäytöstä, siitä luopumisesta ja käytössä tapahtuvista muutoksista etukäteen Sysmän kunnan toimintaympäristölautakunnalle ja jätteenkuljettajalle. Sysmän kunnan toimintaympäristölautakunnalle tehtävän kirjallisen ilmoituksen tulee sisältää käytöstä ja ylläpidosta vastaavan yhdyshenkilöt yhteystiedot, kerättävät jätelajit, yhteisen jäteastian sijainti, tiedot yhteistä jäteastiaa käyttävistä kiinteistöistä (kiinteistön osoite ja haltijoiden nimi).

49§ Aluekeräyspisteet

Jos jätteenkuljetus kotinoudolla tai jätekimppalla ei ole mahdollista, on seuraava vaihtoehto liittyä aluekeräyspisteen asiakkaaksi.

Aluekeräyspisteitä on Sysmän kunnan asemakaavoitetun alueen ulkopuolella.

Aluekeräyspisteen käyttäjäksi voi liittyä vain, jos kiinteistölle tai kiinteistökohtaiselle jäteastialle ei ole tietä tai tieyhteys on huono, eikä kestä jäteauton painoa.

Liittyminen aluekeräyspisteen asiakkaaksi tapahtuu ottamalla yhteyttä Sysmän kunnan toimintaympäristövaliokuntaan.

Sysmän kunnan toimintaympäristölautakunta voi liittää kiinteistön aluekeräyspisteen asiakkaaksi, jos kiinteistöllä ei ole kiinteistökohtaisia jäteastioita, jätekimppaa tai aluekeräyspistepalvelua.

Jätteiden pienimuotoinen väliaikainen varastointi kiinteistöllä ei saa aiheuttaa hygieenisiä haittoja tai hajuhaittoja eikä muutakaan haittaa terveydelle tai ympäristölle.

50§ Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksen keskeyttäminen

Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksen voi keskeyttää kiinteistön ollessa käyttämättömänä. Jäteastian on oltava tyhjä keskeytyksen aikana. Jäteastian tyhjennyksen alle vuoden keskeytyksestä tulee ilmoittaa jätteenkuljettajalle.

Aluekeräyspistepalvelua ei voi keskeyttää.

Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennyksen vuoden tai yli vuoden kestävää keskeytystä haetaan kirjallisesti Sysmän kunnan toimintaympäristölautakunnalta.

51§ Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteen kuljettaminen

Kiinteistöllä syntyvät jätteet, jotka eivät suuren kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa tai määränsä vuoksi sovellu kuljetettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai sovellu kerättäväksi aluekeräyspisteillä, on toimitettava kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan. Jätteen haltija vastaa tällaisten jätteiden kuljettamisesta itse tai tilaamalla erillisen noutopalvelun. Jätteenkuljettaja voi kieltäytyä sellaisen jäteastian tyhjentämisestä, johon on sijoitettu näistä jätehuoltomääräyksistä poiketen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä. Tällöin kiinteistön haltijan on huolehdittava jäteastian tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta ja jätteiden kuljettamisesta Sysmän kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan.

3 Luku Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

52§ Erikseen lajiteltavat jakeet

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvista jätteistä on lajiteltava erikseen hyötyjätteet, jotka toimitetaan kunnan osoittamaan hyötyjättepisteeseen.

Tuottajavastuunalaiset hyötyjätteet toimitetaan tuottajien järjestämään keräyspisteeseen.

Hyötyjätteet kerätään kyseiselle jätelajille tarkoitettuun kiinteistökohtaiseen jäteastiaan, jos kiinteistö kuuluu kyseisen jätelajin osalta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen pariin. Kiinteistöjen on hankittava jätetilat erilliskerättäville hyötyjätteille näiden jätteenhuoltomääräysten mukaisesti.

Erilliskerättyä hyötyjätettä ei saa luovuttaa kunnan tai tuottajan keräyksen lisäksi muille toimijoille tai muuhun paikkaan, eivät muut toimijat saa ottaa sitä vastaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä.

53§ Sekalainen yhdyskuntajäte

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvä muu kuin kierrätystä tai hyödyntämistä varten lajiteltu erilliskerätty jäte on laitettava kiinteistön sekajätteen keräysvälineeseen. Sekajätteelle tarkoitettuun jätetilaan ei kuitenkaan saa laittaa sinne kuulumattomia esineitä, kuten vaarallista jätettä tai muuta kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumatonta jätettä, kuten metallia.

54§ Energiajätteen lajittelu ja kerääminen erikseen

Energiajätteen erilliskeräys on pääsääntöisesti järjestettävä kiinteistöltä siltä osin, kun sitä ei hyödynnetä kiinteistöllä. Energiajäte on erilliskerättävä kiinteistöillä, joissa on vähintään viisi asuinhuoneistoa tai kyseessä on vähintään viiden asuinhuoneiston yhteisastia.

55§ Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Asemakaava-alueilla asumisessa syntyvät jätteet on lajiteltava ja erilliskerättävä kiinteistökohtaisiin jätetilaan seuraavasti:

Kerättävä jäte	Omakotitalot sekä kiinteistöt, joilla alle 5 huoneistoa	Kiinteistöt, joilla yli 5 huoneistoa
Sekajäte	x	x
Energiajäte	x	x
Biojäte	x	x
Kartonkipakkaukset		x
Metalli		x

Lasipakkaukset		x
Paperi		x
Muovipakkaukset		x

Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske kiinteistöjä, jos syntyvä biojäte kompostoidaan kiinteistöllä.

Kiinteistöt voivat erikseen sopia pakkausjätteiden kuljetuksesta jätteenkuljetusyrityksen kanssa.

Mikäli kiinteistöllä ei erilliskerätä pakkausjätettä, on ne toimitettava tuottajan järjestämään kierrätyspisteeseen tuottajien antaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

56§ Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajitteluvuorotteet ja erilliskeräysvelvoitteet

Sosiaali- ja terveystalvelujen ja koulutustoiminnan kiinteistöt, valtion, kunnan, seurakuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen sekä julkisoikeudellisten yhdistysten hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt sekä liikehuoneistot, jotka keräävät jätteensä samoihin astioihin joko asuinkiinteistöjen tai edellä mainittujen toimijoiden kanssa, lajittelevat toiminoissaan syntyvän jätteen erikseen ja toimittavat jätteet hyötykäyttöön jätehuoltomääräysten mukaan.

Jos elinkeinotoiminnassa syntyvät jätteet käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä, jätteet tulee kerätä ja toimittaa hyötykäyttöön jätehuoltomääräysten mukaisesti. Erilliskeräysvelvoitteet määräytyvät samaa jätepiistettä käyttävien toimijoiden yhteenlasketun jätemäärän mukaan.

Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske kiinteistöjä, jotka kompostoivat kiinteistöllä syntyvän biojätteen itse.

Kiinteistöllä on järjestettävä jätteiden lajittelu ja keräys seuraavasti:

Jätelaji	Erilliskeräys
Biojäte	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 50 l viikossa
Keräyskartonki	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa

Keräysmetalli	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Keräyslasi	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Pahvi	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Puu	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Keräysmuovi	Jos jätelajia kertyy keskimäärin yli 20 kg viikossa
Paperi	Kuten jätelain 49 ja 50 § määräävät
Sekajäte	Kaikki kiinteistöt
Energiajäte	Kaikki kiinteistöt

Kiinteistöt, joita edellä mainitut lajitteluvälitteet ja keräysvälitteet eivät koske, voivat sopia kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisten jätteiden kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta jätteenkuljettajan kanssa. Kierrätys- ja hyödyntämiskelpoiset jätteet tulee kuljettaa kunnan tai tuottajien jätehuoltojärjestelmään.

57§ Muut erikseen kerättävät jätteet

Tuottajavastuunalaiset jätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava tuottajan järjestämään vastaanottoaikaan. Pantilliset juomapakkaukset on toimitettava näitä varten järjestettyihin palautuspisteisiin.

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on kerättävä erikseen ja ne on toimitettava käsiteltäväksi näissä jätehuoltomääräyksissä erikseen annettujen määräysten mukaisesti.

Risut ja oksat sekä käsittelemätön puujäte, jotka ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvissa toiminnoissa syntyvä rakennus- ja purkujäte lajitellaan jäteasetuksen mukaisesti. Lajitellut rakennusjätteet toimitetaan kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan. Pienet erät lajiteltua rakennus- ja purkujätettä (peräkärälylliset) toimitetaan Sysmän kunnan lajitteluasemalle ja suuremmat erät (vaihtolavat) muihin luvan omaaviin vastaanottoaikoihin.

4 Luku Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

58§ Kompostointi

Kiinteistöllä saa kompostoida siellä syntyvää biojätettä ja puutarhajätettä. Kompostori on sijoitettava, rakennettava ja ylläpidettävä niin, että sen käytöstä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Kompostoinnista ei saa aiheutua roskaantumista. Kompostiin ei saa laittaa muuta kuin kompostoituvaa jätettä.

Kompostori voi olla myös useamman kiinteistön tai huoneisto yhteinen. Kompostorille on nimettävä vastuuhenkilö, jos kyseessä on useamman huoneiston tai kiinteistön yhteinen kompostori.

Biojätettä saa kompostoida ympärivuotisesti vain sitä varten suunnitellussa, suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, johon haittaeläinten pääsy on estetty. Kompostoria on hoidettava ohjeiden mukaisesti ja se on pidettävä asianmukaisessa kunnossa.

Kuivakäymäläjätettä, lemmikkieläinten ulosteita ja näiden määräysten 35 §:ssä tarkoitettua pienpuhdistamolietettä saa kompostoida, mikäli kompostointia ei ole erikseen kielletty kaavamääräyksissä, ympäristönsuojelumääräyksissä tai muissa määräyksissä. Kompostointi on sallittua vain sitä varten suunnitellussa suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa. Kompostori on suojattava haittaeläinten pääsylvä ja valumavesien pääsy maahan on estettävä. Kompostoria on hoidettava ohjeiden mukaisesti ja se on pidettävä asianmukaisessa kunnossa. Ulosteperäisen jätteen kompostointiaika on vähintään yksi vuosi. Käymäläjätettä ei saa haudata maahan.

Biojätteen kompostoinnista on ilmoitettava kirjallisesti Sysmän kunnan toimintaympäristö lautakunnalle. Ilmoituksesta on selvittävä kiinteistön osoite, asukkaan nimi ja yhteystiedot.

Puutarhajätettä saa kompostoida lämpöeristämättömässä kompostorissa ja kompostikehikossa. Puutarhajätettä ei saa kuljettaa puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille. Puutarhajäte, jota ei kompostoida kiinteistöllä, on toimitettava Sysmän lajitteluasemalle.

59§ Jätteen polttaminen

Jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty. Kielto ei koske sellaista jätteen hyödyntämistä, johon on saatu ympäristölupa tai muu viranomaisen hyväksyntä.

Asemakaava-alueen ulkopuolella saa polttaa avopolttona vähäisiä määriä kuivia risuja ja oksia, maa- ja metsätaloudessa syntyviä vaarattomia polttokelpoisia jätteitä kuten kuivia olkia ja hakkuujätettä sekä käsittelemätöntä puujätettä. Risujen poltosta on hyvä tehdä ilmoitus viranomaiselle (www.turvakanava.fi).

Kiinteistön tulipesissä saa käsittelemätöntä puujätettä, risuja ja oksia sekä vähäisiä määriä sytykkeenä kierrätykseen kelpaamatonta paperia, pahvia ja kartonkia. Polttaminen ei saa aiheuttaa naapurustolle kohtuutonta savu-, noki-, haju- tai terveyshaittaa.

60§ Jätteen hautaaminen

Jätteen hautaaminen maahan on kielletty.

5 Luku Jäteastiat

61§ Jäteastiatyypit

Kiinteistön haltijalla tulee olla käytössään riittävä määrä jäteastioita näiden jätehuoltomääräysten mukaista jätteiden keräämistä varten. Jäteastian on sovelluttava siihen kerättävälle jätelajille ja sen koon on vastattava kiinteistöllä syntyvää jätemäärää.

Jäteastiat on mitoitettava siten, että ne ovat aina suljettavissa tyhjennysväli huomioon ottaen. Normaalin tyhjennysvälin harventamiseksi ei saa käyttää tarpeeseen nähden liian suuria jäteastioita.

Kiinteistökohtaisina jäteastioina voidaan käyttää:

- Käsiniirrettävissä olevia kannellisia, tartuntakahvoin ja pyörin varustettuja jäteastioita, jotka sopivat koneelliseen kuormaukseen ja pesuun
- Kannellisia jätessäiliöitä, jotka tyhjennetään koneellisesti jäteautoon kiinteistöllä
- Poikkeuksellisten jäte-esineiden tai suurten jätemäärien tilapäiseen keräykseen soveltuvia muita jäteastioita

Jäteastioiden tulee täyttää voimassa olevan jätteenkeräysvälineelle asetetun standardien (SFS-EN-840) vaatimukset.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa sekä elinkeinotoiminnan jätehuollossa jätteenkuljetusyritys voi hyväksyä kiinteistökohtaisesti muidenkin jäteastioiden käytön, mikäli siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle eikä se vaaranna työturvallisuutta.

62§ Jäteastian merkitseminen

Jäteastiat on varustettava kanteen ja/tai etuseinään kiinnitettävällä riittävän suurella, jäteastian kerättävän jätelajin ilmoittavalla tekstitarralla. Jätelaji ilmoitetaan käyttämällä näissä jätehuoltomääräyksissä käytettyjä jätelajinimityksiä.

Jäteastiassa tulee olla sen tyhjentämisestä vastaavan kuljetusyrityksen nimi ja yhteystiedot. Jäteastia, joka ei sijaitse kiinteistön välittömässä läheisyydessä, on lisäksi merkittävä jäteastian haltijan yhteystiedoilla.

63§ Jäteastioiden täyttäminen

Jäteastiaan saa laittaa vain sinne tarkoitettua jätettä.

Käsin siirrettävää jäteastia ei saa täyttää siten, että sen tyhjentäminen sijaintipaikan olosuhteiden, jäteastian rakenteen, jätteen painon tai ominaisuuksien vuoksi aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskin.

Jos jäte ei mahdu tai sitä ei muusta syystä voi panna jäteastiaan, se voidaan sijoittaa tilapäisesti jätteelle varatun keräyspaikan välittömään läheisyyteen ja jäte on merkittävä poivietäväksi. Jäte tulee pakata siten, että jäteauton kuljettaja saa kuormattua sen turvallisesti. Jätepakkaus saa painaa korkeintaan 15 kg. Jätteen on tässäkin tapauksessa vastattava laatunsa, kokonsa ja määränsä puolesta jäteastiaan kerättävää jätelajia.

Kiinteistön jätteille tarkoitetun vastaanottoapaikan tai jäteastioiden läheisyyteen ei saa sijoittaa mitään sellaista, jota ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi pois jätteenä.

Jätteet tulee jäteastian likaantumisen välttämiseksi pakata ennen niiden sijoittamista jäteastiaan. Hienojakoinen ja pölyävä jäte on pakattava tiiviisti ennen sijoittamista keräysvälineeseen. Jätteet tulee sijoittaa jäteastiaan siten, että se on aina mahdollista tyhjentää koneellisesti.

Biojäteastiassa on käytettävä biohajoavaa muovia olevaa suojasäkkiä tai paperista säkkiä. Biojäte tulee kääriä sanomalehteen tai pakata paperi- tai biohajoavaan pussiin ennen sen sijoittamista biojäteastiaan.

Biojätteen keräämiseen tarkoitettuun jäteastiaan ei saa laittaa nestemäistä biojätettä, vaan neste on imeytettävä esimerkiksi paperiin.

Kiinteistökohtaisiin jäteastioihin ei saa laittaa:

- Aineita tai esineitä, jotka painonsa, kokonsa, muotonsa tai muun syyn takia voivat aiheuttaa vaaraa tai työturvallisuusriskin tyhjentäjälle, jätteen tuojalle, keräysvälinettä käsitteleville tai jätteenkäsittelijälle.
- Aineita tai esineitä, jotka voivat vahingoittaa keräysvälinettä tai jäteautoa tai vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormamista tai purkamista
- Palo- tai räjähdysvaaran aiheuttavia jätteitä
- Vaarallisia jätteitä

- Lääkkeitä
- Erityisjätteitä
- Nestemäisiä jätteitä
- Hiekoitushiekkaa, kiviä tai maa-aineksia
- Paineistettuja esineitä, kuten palosammuttimia
- Suuria määriä rakennus- ja purkujätettä
- Suuria määriä puutarhajätettä tai risuja

Kauttaaltaan jäähtynyttä ja kytemätöntä tuhkaa ja nokea saa sijoittaa sekajäteastiaan tiiviiseen ja kestävään pakkaukseen pakattuna.

64§ Tyhjennysvälit

Jäteastiat on tyhjennettävä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa niin, ettei jäteastiasta aiheudu hajuhaittaa eikä muita haittoja esimerkiksi jätteenkuljetukselle. Astiat on tyhjennettävä vähintään seuraavin määräväleihin:

Jätelaji	Pisin tyhjennysväli kesäaika (1.6–31.8)	Pisin tyhjennysväli talvikaikana (1.9–31.5)
Sekajäte	4 viikkoa	4–8 viikkoa
Sekajäte, jos kiinteistöllä biojätteen erilliskeräys tai biojäte kompostoidaan	16 viikkoa	20 viikkoa
Biojäte	2 viikkoa	2–4 viikkoa
Keräyskartonki	8 viikkoa	16 viikkoa
Keräysmetalli	8 viikkoa	16 viikkoa
Keräyslasi	8 viikkoa	16 viikkoa
Muovipakkaukset	16 viikkoa	26 viikkoa

Sekajätteen tyhjennysvälin pidentämistä pidemmäksi kuin 16 tai 20 viikkoa haetaan tekemällä kirjallinen hakemus Sysmän kunnan toimintaympäristölautakunnalle, jonka jälkeen asiasta sovitaan jätteenkuljettajan kanssa.

Erilliskerättyjen jätteiden jäteastiat on tyhjennettävä siten, ettei niiden täyttymisen seurauksena aiheudu hyötyjätteiden sijoittamista sekajätteen joukkoon.

Vain kesäaikana käytössä olevan vapaa-ajan asunnon jäteastiat on tyhjennettävä kesäaikana (1.6–31.8) näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

65§ Jäteastioiden kunnossapito ja pesu

Jäteasetuksen 10 §:n mukaan jäteastia on pidettävä kunnossa ja puhdistettava riittävän usein siten, että keräyksestä ei aiheudu vaaraa tai haitta terveydelle tai ympäristölle. Jäteastiat on pestävä vähintään kerran vuodessa. Biojäteastia on pestävä vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin.

6 Luku Jätteen keräyspaikat

66§ Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset

Jäteastiat on sijoitettava niin, että ne ovat jätehuoltoyrittäjän saavutettavissa ilman kynnyksiä, porrasta tai muuta estettä. Jos jäteastiat ovat aitauksessa, katoksessa tai jätehuoneessa, tulee sisäänkäynnin tilaan olla suoraan ulkotiloista. Jäteastioille johtava ovi on varustettava laitteella, jolla ovi saadaan pysymään auki.

Jäteastiat on sijoitettava vaakasuoralle, kulutusta kestäväälle ja jäteastioiden siirtoon sopivalle alustalle. Jäteastioille tarkoitettu tila on mitoitettava siten, että eri jätelajien jäteastiat voidaan siirtää tyhjennettäväksi siirtämättä muita astioita.

Jäteastian siirtoväylän kaltevuuden ylittäessä 1:5 tai jos siirtoväylällä on kynnyksiä, portaita tai muita esteitä siten, että ne aiheuttavat tyhjentäjälle turvallisuusriskin, kiinteistön haltijan on huolehdittava, että tyhjentäjän käytössä on siirtoa helpottavat laitteet ja rakenteet.

Jäteastiat on sijoitettava vähintään 8 metrin päähän rakennuksen ilmanottoaukoista sekä asuntojen ikkunoista. Jäteastioille tarkoitettu tila on oltava riittävä valaistus. Mikäli jäteastiat sijaitsevat jätehuoneessa, on huolehdittava riittävästä ilmastoinnista ja viemäroinnistä.

Jätteen keräyspaikkaa ei saa käyttää muuna varastona. Jäteastioiden viereen ei saa sijoittaa jätettä tai tavaraa, jota ei ole tarkoitettu kerättäväksi kiinteistökohtaisessa jäteastiasa.

Kiinteistön haltija vastaa jäteastioiden siirtoväylien asianmukaisesta varustuksesta, kunnossapidosta ja siisteydestä. Lumen auraus ja liukkaiden torjunta on hoidettava siten, että jäteastioiden siirtäminen ja tyhjentäminen on turvallista.

Käsin siirrettävät pyörälliset jäteastiat on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettömästi ja turvallisesti vähintään 10 metrin etäisyydelle jäteastioista. Ajoväylän tulee kantaa tieliikennelain sallimat ajoneuvojen painot. Mikäli kiinteistöllä ei ole keräyspaikaksi soveltuvaa paikkaa, on selvítettävä keräyspaikan perustamismahdollisuudet kiinteistön välittömään läheisyyteen.

Jäteastiat, jotka eivät ole käsin siirrettävissä on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettä tyhjentämään ne ilman pitkiä peruutusmatkoja.

67§ Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

Jos kiinteistön haltija on lukinnut jäteastian sijoituspaikalle johtavan reitin ja kiinteistö kuuluu kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, on lukitus järjestettävä siten, että jätteenkuljettajalla on avain lukkoon. Kiinteistön haltija vastaa lukituksen asennus- ja huoltokustannuksista sekä lukituksen toimintakuntoisuudesta.

68§ Alueelliset jätteiden keräyspaikat

Alueellisia jätteen keräyspaikkoja koskevat määräykset ovat voimassa aluekeräyspisteillä ja mahdollisten muiden tahojen järjestämällä alueellisilla keräyspaikoilla.

Alueelliselle keräyspaikalle saa toimittaa ainoastaan sellaista jätettä, jota varten jättepisteellä on astia. Jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle. Mikäli jäteastiat ovat täysiä, jätteet tulee toimittaa toiselle alueelliselle jätteiden keräyspaikalle.

Alueellisesta jätteiden keräyspaikasta vastaavan tahon on huolehdittava keräyspaikan ylläpidosta, puhdistamisesta ja tyhjentämisestä siten, että keräyspaikasta ei aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön likaantumista tai roskaantumista. Keräyspisteestä vastaavalla taholla on velvollisuus pitää keräyspaikka ja sen ympäristö siistinä ja kunnossa, ellei asiasta ole muuta sovittu erillisissä sopimuksissa. Keräyspaikalla tulee olla siitä vastaavan tahon yhteystiedot.

7 Luku Jätteenkuljetus

69§ Kuormaaminen

Jätteen kuormaaminen on sallittu kuten ympäristönsuojelumääräyksissä määrätään.

70§ Kuljettaminen

Jätteet on kuljetettava sellaisessa säiliössä tai peitettävä siten, että jätteitä ei pääse kuljetuksen aikana leviämään ympäristöön eivätkä ne aiheuta tapaturmavaaraa.

Jätteenkuljettaja vastaa siitä, että jätettä ei pääse leviämään ympäristöön kuljetuksen aikana.

Erilliskerätyt ja erilaatuiset jätelajit on pidettävä kuljetuksen aikana erillään.

Jätteen luovuttajan, jätteenkuljettajan ja jätteen vastaanottajan on oltava selvillä mahdollisesta siirtoasiakirjan laatimisvelvoitteesta, joka koskee asumisessa syntyvien lietteiden, rakennus- ja purkujätteen sekä vaarallisten jätteiden kuljettamista.

71§ Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätteenkuljettajan on luovutettava kiinteistöittäin ja jätelajeittain eriteltyt tyhjennystiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jätteistä. Tiedot on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle vähintään kerran vuodessa tai jätehuoltoviranomaisen edellyttämän aikataulutuksen mukaisesti. Luovutettavien tietojen sisällöstä määrätään jäteasetuksen 26 §:ssä.

Tiedot on toimitettava tekstinkäsittely- tai taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla muokattavissa ilman lisäohjelmia tai koodityökaluja.

Jätehuoltoviranomainen ylläpitää yllä kuljetusrekisteriä, jonne edellä mainitut tiedot merkitään viipymättä niiden luovuttamisen jälkeen.

72§ Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Jätteenkuljettajan on kuljetettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet Sysmän kunnan osoittamiin vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin.

Jätteiden toimittaminen hyväksytyille vastaanotto- ja käsittelypaikoille on sallittu ilmoitetuina aukioloaikoina. Jätteiden toimittamisessa on noudatettava vastaanotto- ja käsittelypaikan pitäjän/hoitajan antamia ohjeita. Erilaatuiset jätteet on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin.

Vastaanotto- tai käsittelypaikka voi kieltäytyä vastaanottamasta jätettä, mikäli jäte ei ole vastaanottopaikan vastaanottoehtojen mukaista tai jos paikkaa ei ole hyväksytty kyseisen jätelajin vastaanotto- tai käsittelypaikaksi.

Jätteiden vastaanottaminen voidaan keskeyttää poikkeuksellisesti erillisellä päätöksellä, jos jätteiden vastaanottamisen jatkaminen aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai terveydelle.

73§ Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan keskeyttää määräajaksi ympäristövuotisessa käytössä olevan kiinteistön ollessa käyttämättömänä lomamatkan, remontin tai muun syyn vuoksi vähintään 4 viikon ajan. Jäteastia tulee tyhjentää ennen jätteenkuljettamisen keskeyttämistä, mikäli sitä ei ole tyhjennetty lähiaikoina.

Keskeytyksen kestäessä yli 12 kuukautta, edellyttää se poikkeamista näistä jätehuoltomääräyksistä. Asumisessa syntyvien lietteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen edellyttää aina poikkeamista jätehuoltomääräyksistä.

8 Luku Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet

74§ Velvollisuus tyhjentää lietekaivo

Vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen haltijan on luovutettava asumisessa syntyvä liete kunnan jätehuoltojärjestelmään. Lisäksi luovuttamisvelvollisuus koskee muita asumiseen verrattavia kiinteistöjä sekä kunnan palvelu- ja hallintotoiminnan kiinteistöjä. Lietteiden tyhjennys tulee järjestää näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Sysmän kunnan alueella on käytössä kiinteistöhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. Asumisessa syntyvän lietteiden tyhjennyksestä sovitaan ottamalla yhteyttä lietteenkuljettajaan, joka on hyväksytty ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys kuuluu jätehuoltorekisteriin. Kiinteistön haltijalla on oikeus saada lietteenkuljettajalta nähtäväksi jätehuoltorekisteriote, joka osoittaa kuljettajan olevan hyväksytty kyseiseen rekisteriin.

75§ Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

Saostussäiliöistä, pienpuhdistamojen lietetiloista ja muista vastaavista säiliöistä on jätevesiliete poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Saostussäiliöistä, joita käytetään käymälävesiä sisältävien jätevesien käsittelyyn, lietteenpoisto on tehtävä

ensisijaisesti hyväksytyssä jätevesisuunnitelmassa esitetysti tai valmistajan antaman ohjeiden mukaisesti edellä mainittua vuotuista vähimmäisvelvoitetta useammin.

Umpisäiliöitä ja niiden täyttymistä sekä täyttymishälyttimen toimintaa on seurattava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Umpisäiliöt on tyhjennettävä vähintään kerran kolmessa vuodessa.

Asumisessa syntyvän lietteen tyhjennyksen voi keskeyttää, jos kiinteistö on käyttämätön. Keskeytystä haetaan tekemällä kirjallinen hakemus Sysmän kunnan toimintaympäristölautakunnalle.

Hiekanerotuskaivot, öljynerotuskaivot ja rasvanerotuskaivot on tarkastettava vähintään kerran vuodessa ja tyhjennettävä tarvittaessa. Erotuskaivojen hälyttimet on tarkastettava säännöllisesti ja pidettävä kunnossa.

Fosforinpoistokaivot on tarkistettava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Fosforinpoistokaivot on tyhjennettävä tarvittaessa.

Jätteen haltijan on pidettävä kirjaa saostussäiliöiden, umpisäiliöiden ja pienpuhdistamoiden lietetilojen, rasvanerotuskaivojen sekä hiekan- ja öljynerotuskaivojen tyhjentämisaajoista. Kirjapidossa on oltava myös tieto siitä, mihin kaivoista tai säiliöistä kerätty jäte on toimitettu.

Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirin kuuluvat lietteet on toimitettava Sysmän kunnan osoittamiin vastaanottoaikoihin.

76§ Lietteiden omatoiminen käsittely

Lietteen omatoiminen käsittely on kielletty lukuun ottamatta seuraavia poikkeuksia.

Kuivakäymäläjätteet on kompostoitava 17 §:n mukaisesti kiinteistöllä tai toimitettava Sysmän kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan.

Harmaiden jätevesien saostussäiliön lietteen voi kompostoida kiinteistöllä, jos kiinteistön vedenkäyttö on vähäistä.

Vähäisiä määriä harmaavesisuodattimen maatuvia suodatinmateriaaleja saa kompostoida 17 §:n mukaisesti kiinteistöllä tai toimittaa Sysmän kunnan osoittamaan vastaanottoaikaan.

Fosforinpoistokaivojen massat voidaan kompostoida kiinteistöllä 17 §:n mukaisesti tai hyödyntää ravinteena pelloilla.

Pienpuhdistamossa syntyvän kiinteän ylijäämälietteen voi kompostoida kiinteistöllä 17 §:n mukaisesti, jos muodostuvan lietteen määrä on vähäinen ja mikäli puhdistamo on teknisesti rakenteelta sellainen, että liete on suunniteltu omatoimisesti poistettavaksi ja käsiteltäväksi eikä lietteen käsittely kiinteistöllä aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristöllä tai terveydelle.

Saostuskaivojen, pienpuhdistamoiden, umpisäiliöiden ja vastaavien jätevesilietteitä tai jätevesiä ei saa levittää metsään tai muualle maastoon eikä käsittelemättömänä peltoon.

9 Luku Roskaantumisen ehkäiseminen

77§ Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Yleisötilaisuuden järjestäjä vastaa järjestettävän tilaisuuden jätehuollosta. Järjestäjä vastaa myös jätehuoltoon liittyvästä neuvonnasta tilaisuuden aikana sekä jätteiden lajittelusta ja erilliskeräämisestä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Yleisötilaisuus on suunniteltava siten, että syntyvän jätteen määrä on mahdollisimman vähäinen. Tapahtuma-alueelle on sijoitettava riittävästi ja kattavasti jäteastioita eri jätelajien keräämistä varten.

Roskaantuneen alueen toissijaisen siivoamisvastuun osalta järjestäjänä pidetään myös tilaisuuden tai tapahtuman kokoonkutsujaa.

Jäteastiat on tyhjennettävä ja alue siivottava välittömästi tilaisuuden päätyttyä sekä tarvittaessa tilaisuuden aikana. Jäteastiat on tyhjennettävä aina niiden täytyessä. Monipäiväisissä tilaisuuksissa jäteastiat on tyhjennettävä ja alue siivottava vähintään kerran päivässä.

Hyötyjätteiden erilliskeräys on järjestettävä yleisötilaisuudessa näissä jätehuoltomääräyksissä 15 §:ssä jätteen arvioituun syntymäärään perustuvien edellytyksien mukaisesti. Biojäte on lajiteltava ja erilliskerättävä, kun yleisötilaisuudessa tarjoillaan elintarvikkeita ja biojätteen määrä ylittää 20 kg.

Yli 500 henkilön yleisötilaisuudesta on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yli 1000 henkilön yleisötilaisuudesta on laadittava jätehuoltosuunnitelma ja esitettävä se kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen tapahtumaa.

78§ Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Jätteen sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle on kielletty riippumatta siitä mikä taho vastaa jäteastian ylläpidosta ja tyhjentämisestä.

Jäteastian ylläpitäjän on huolehdittava jäteastian riittävästä tyhjennysvälistä ja alueen siisteystä.

10 Luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

79§ Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Erilaatuiset vaaralliset jätteet on lajiteltava ja kerättävä erikseen.

Kiinteistöllä kerättävät ja varastoitavat vaaralliset jätteet on toimitettava niille tarkoitettuihin vastaanottoaikoihin vähintään kerran vuodessa.

Asumisessa sekä maa- ja metsätaloudessa syntyvät vaaralliset jätteet on toimitettava Sysmän kunnan niille järjestämään vastaanottoaikaan. Tuottajavastuunalaiset vaaralliset jätteet (esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkalaitteet sekä paristot ja akut) on toimitettava tuottajien niille järjestämiin vastaanottoaikoihin. Lääkejätteet on toimitettava apteekkiin.

Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä sekä elinkeinotoiminnassa syntyvä vaarallinen jäte on toimitettava vastaanottajalle, jolla on oikeus sen vastaanottamiseen.

Suurten vaarallisen jätteen erin toimittamisesta on sovittava etukäteen vastaanottajan kanssa.

80§ Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Muilla kuin omakoti- ja vapaa-ajan kiinteistöillä järjestettävän vaarallisen jätteen keräämisen tulee tapahtua erillisessä lukitussa tai valvotussa tilassa tai vaarallinen jäte tulee kerätä sellaisiin kaappeihin ja astioihin, joista sitä ei voi vapaasti poistaa. Kutakin vaarallista jätelajia varten on oltava oma merkitty jätteastiansa.

Nestemäiset vaaralliset jätteet on säilytettävä ehjissä tiiviisti suljetuissa niille tarkoitettussa astioissa. Nestemäistä vaarallista jätettä sisältävät astiat on sijoitettava nestettä läpäisemätöntä materiaalia olevaan suoja-altaaseen, joka on katettu. Suoja-altaan on oltava tilavuudeltaan vähintään yhtä suuri kuin suurin nestettä sisältävä astia, eikä altaaseen saa ulko-varastoinnissa päästä kertymään sadevesiä.

Kiinteistön haltijan on asetettava vaarallisten jätteiden keräyspisteen käyttöä koskevat ohjeet sellaiseen paikkaan, että ne ovat kaikkien tilaa käyttävien nähtävissä. Lisäksi kiinteistön haltijan on tiedotettava keräyspisteen käyttäjiä siitä, kuinka vaarallisten jätteiden keräys kiinteistöllä on järjestetty.

81§ Erityisjätteet ja terveydenhuollon vaaralliset jätteet

Erityisjätteet on pidettävä erillään ja pakattava lujiin ja tiiviisti suljettuihin astioihin. Astioihin on merkittävä jätteen laatu, siitä mahdollisesti aiheutuva haitta ja siitä johtuvat toimenpiteet.

Terveydenhuollon erityisjäte on pakattava ja pakkaukset on merkittävä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Merkinnöistä on käytävä ilmi, mitä pakkaus sisältää.

Tunnistettavaa terveydenhuollon biologista jätettä ja tartuntavaarallista jätettä ei saa haudata, vaan se on toimitettava polttoon tai muuhun asianmukaiseen käsittelyyn.

11 Luku Muut määräykset

82§ Tiedottamisvelvoite

Kiinteistön haltijan on tiedotettava kiinteistön asukkaille ja kiinteistöllä työskenteleville näiden jätehuoltomääräysten mukaista jätehuollon lajittelu-, keräys- ja kuljetusjärjestelyistä sekä seurattava jätehuollon toteutumista kiinteistöllä.

83§ Jätehuoltomääräysten valvonta

Näiden jätehuoltomääräysten noudattamista valvovat eli valvontaviranomaisina toimivat Sysmän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä Hämeen ELY-keskus. Jätehuoltomääräysten noudattamatta jättämisestä annetaan valvontamääräys ja jätehuoltomääräysten vastaisen toiminnan jatkuessa jätelain mukainen seuraamus.

84§ Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Sysmän kunnan toimintaympäristölautakunta voi yksittäistapauksissa perustelluista erityisistä syistä myöntää poikkeuksen näiden jätehuoltomääräysten noudattamisesta.

Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen ei saa vaarantaa asianmukaista jätehuollon järjestämistä, aiheuttaa vaara tai haittaa ympäristölle tai terveydelle tai aiheuttaa roskaantumista.

85§ Voimaantulo

Nämä jätehuoltomääräykset tulevat voimaan xx.xx.2022 ja niillä kumotaan 1.8.2020 voimaan tulleet Päijät-Hämeen jätelautakunnan jätehuoltomääräykset.

Liite 3. Kunnan jätehuoltomääräysten perustelumuistion luonnos

X:n kunnan jätehuoltomääräysten perustelut

Luonnos

Ohje: Perustelumuistion pykälä ei ole numeroitu, koska muistio on luonnos kahdelle kunnalle, joiden jätehuoltomääräyksissä on pieniä eroja. Pykälät kannattaa numeroida viimeistelyvaiheessa, jotta niitä ja jätehuoltomääräyksiä lukiessa pystyy seuraamaan eri pykälien otsikointia. Perustelumuistion tekemiseen on käytetty kuntaliiton opasta jätehuoltomääräysten laatimiseen sekä usean kunnan perustelumuistioita jätehuoltomääräyksille.

Sisällys

1 Luku	Soveltamisala ja yleiset velvoitteet	1
	Soveltamisala	1
	Määritelmät	2
	Jätehuollon tavoitteet	2
2 Luku	Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen	2
	Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään	2
	Elinkeinotoiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella	2
	Kiinteistökohtainen jäteastia (kotinouto)	2
	Yhteinen jäteastia (jätekimppa)	3
	Aluekeräyspisteet	3
	Kiinteistöittaisen jäteastian tyhjennyksen keskeyttäminen	3
	Kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen	4
3 Luku	Jätteiden kerääminen kiinteistöllä	4
	Erikseen lajiteltavat jakeet	4
	Sekalainen yhdyskuntajäte	4
	Energiajätteen lajittelu ja kerääminen erikseen	5
	Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet ..	5
	Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet	5
	Muut erikseen kerättävät jätteet	6
4 Luku	Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen	6
	Kompostointi	6
	Jätteen polttaminen	7
	Jätteen hautaaminen	7
5 Luku	Jäteastiat	7
	Jäteastiatyypit	7
	Jäteastian merkitseminen	8
	Jäteastioiden täyttäminen	8
	Tyhjennysvälit	8
	Jäteastioiden kunnossapito ja pesu	9
6 Luku	Jätteen keräyspaikat	9
	Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset	9
	Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen	9

Alueelliset jätteen keräyspaikat.....	10
7 Luku Jätteenkuljetus	10
Kuormaaminen.....	10
Kuljettaminen	10
Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen.....	11
Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat.....	11
Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen.....	11
8 Luku Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet.....	12
Velvollisuus tyhjentää lietekaivo	12
Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi	12
Lietteiden omatoiminen käsittely.....	12
9 Luku Roskaantumisen ehkäiseminen.....	13
Yleisötilaisuuksien jätehuolto.....	13
Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla	13
10 Luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	14
Vaarallisten jätteiden jätehuolto.....	14
Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä	14
Erytisjätteet ja terveydenhuollon vaaralliset jätteet.....	15
11 Luku Muut määräykset.....	15
Tiedottamisvelvoite.....	15
Jätehuoltomääräysten valvonta	15
Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä.....	15
Voimaantulo	16

1 Luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

Soveltamisala

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin (646/2011), jäteasetukseen (179/2012), muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin. Jätelaissa on määritelty millaisista asioista jätehuoltomääräyksiä voidaan antaa, sekä keitä ne koskevat. Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteen keräykseen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden tekniikkiin vaatimuksiin liittyvissä asioissa.

Jätehuoltomääräyksiä noudatetaan muiden kunnallisten määräysten rinnalla. Ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ympäristönsuojelulain 202 §:n perusteella paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa tiukempia määräyksiä.

Jätehuoltomääräykset koskevat pääasiassa kunnan vastuulle säädettyä jätehuoltoa. Jätelain 32 §:n mukaan kunnan järjestämä jätehuolto koskee vakituksessa asumisessa, vapaaajan asumisessa, asuntolassa sekä muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien asumisessa ja muussa vastaavassa toiminnassa syntyvä sako- ja umpikaivoliete. Samoin kunnan vastuulle kuuluu myös sosiaali- ja terveystoiminnassa ja koulutustoiminnassa sekä valtion, kuntien ja seurakuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa sekä asuinkiinteistöjen kanssa samaa keräyspistettä käyttävissä liikehuoneistoissa syntyvä yhdyskuntajäte.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin toissijaisesti kuuluu elinkeinotoiminnan jäte, jonka haltija on pyytänyt liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, eikä asianmukaisen jätehuollon järjestäminen terveyden ja ympäristön suojelemiseksi ole muutoin mahdollista.

Jätelain 91 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti jätehuoltomääräykset koskevat kuitenkin muutakin kuin jätelain mukaan kunnan vastuulle kuuluvaa jätehuoltoa siltä osin, kuin on kyse jätteen keräyksen, vastaanoton ja kuljetuksen käytännön järjestelyistä kiinteistöllä tai jätteen vastaanottopaikoilla tai näitä koskevista teknisistä vaatimuksista.

Jätehuoltomääräyksiä ei sovelleta sairaaloiden, terveyskeskusten, laboratorioden, eläinlääkintälaitosten sekä muiden tutkimus- ja hoitolaitosten tartuntavaarallisen ja biologisen jätteen sekä viiltävän ja pistävän jätteen jätehuollon järjestämiseen siltä osin kuin siitä on määrätty erikseen.

Määritelmät

Jätehuoltomääräyksissä käytetyt käsitteet avataan ja määritellään määräysten lukijaa varten 2 §:ssä. Mikäli käsite on määritelty jätelaissa tai -asetuksessa, on sen määritelmä otettu sellaisenaan jätehuoltomääräyksiin.

Jätehuollon tavoitteet

Tässä pykälässä kerrotaan jätelain tavoitteista jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi. Se edellyttää, että jätteitä käsitellään kaikissa olosuhteissa hallitusti.

2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään on tuotu määräysten alkuun merkittävyytensä vuoksi. Vanha termi ”järjestetty jätteenkuljetus” on korvattu jätelaissa termillä ”kiinteistöittäinen jätteenkuljetus”. Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu käytännössä liittymällä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Pykälässä veloitetaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen haltijaa luovuttamaan jäte kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ja sitä kautta liittymään kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Elinkeinotoiminnan jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella

Jätelain mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää myös muun kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan toimijan pyynnöstä tämän jätehuolto, mikäli toimijan tarvitsemia palveluita ei ole tarjolla yksityisillä markkinoilla ja tuotettu jäte pystytään käsittelemään kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Tarvittavista jätehuoltopalveluista tehdään sopimus kunnan sekä palveluita tarvitsevan toimijan välillä.

Kiinteistökohtainen jäteastia (kotinouto)

Liittymismenettelyssä korostetaan kiinteistön haltijan vastuuta ottaa yhteyttä joko kunnan puolesta toimivaan jätteenkuljettajaan tai jätehuoltorekisteriin hyväksytyyn jätteenkuljettajaan.

Sovittuaan liittymisestä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kiinteistön haltijan on järjestettävä keräyspaikka kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettaville jätteille (jätelaki 40 §) sekä hankittava tarvittavat jäteastiat. Keräyspaikka voi olla myös kiinteistön ulkopuolella, jos sitä ei voida kiinteistölle järjestää ja haltija on sopinut asiasta maanomistajan kanssa.

Yhteinen jäteastia (jätekimppa)

Yhteisen jäteastian, eli kimppa-astian käyttö ja perustaminen sallitaan jätehuoltomääräyksissä lähemmäs sijaitseville kiinteistöille. Lyhyet kulkureitit ja välimatkat helpottavat yhteisastian käytön seurantaan. Seurannan avulla voidaan varmistaa, ettei yhteisastioista aiheudu roskaantumista, eikä niistä muodostu yleisiä kaatopaikkoja. Yhteisiä astioita voi käyttää niin polttokelpoisen jätteen kuin kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisten jätteiden keräyksessä. Yhteisastian käyttö helpottaa esimerkiksi vapaa-ajan asuntojen tai omakotitalouksien biojätteen keräystä. Yhteisen astian on oltava riittävän tilava ja jätteiden tulee mahtua astiaan, niin että kansi on mahdollista sulkea. Jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennysvälit koskevat myös yhteisiä jäteastioita.

Mikäli yhteisen jäteastian käyttö aiheuttaa ongelmia, voi valvova viranomainen eli kunnan ympäristönsuojeluviranomainen kieltää yhteisen jäteastian käytön tai kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin, kuten esimerkiksi astiakoon kasvattamiseen.

Aluekeräyspisteet

Jos jätteenkuljetus kotinoudolla tai jätekimppalla ei ole mahdollista, on seuraava vaihtoehto liittyä aluekeräyspisteen asiakkaaksi. Kuten liittymisessä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, liittymisessä aluekeräyspisteen asiakkaaksi korostetaan kiinteistön haltijan vastuuta ottaa yhteyttä kunnan puolesta toimivaan jätteenkuljettajaan.

Liittyminen aluekeräyspisteen asiakkaaksi voi tapahtua myös X:n kunnan X:n aloitteesta. X:n on ilmoitettava asiakkaalle liittämisestä ja sen perusteista etukäteen kirjeitse, jotta asiakas on tietoinen siitä, mihin liittymis- ja maksuvelvollisuus perustuu.

Kiinteistöittäisen jäteastian tyhjennyksen keskeyttäminen

Jätehuoltomääräyksissä mahdollistetaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen tilanteissa, joissa kiinteistö on tyhjiillään ja käyttämättömänä. Keskeytyksen tulee aina olla määräaikainen. Sitä voidaan tarpeen mukaan jatkaa määräajan päättyessä.

Alle vuoden mittaisista keskeytyksistä voi sopia jätteenkuljetuksesta huolehtivat tahon kanssa. Yli vuoden kestävät keskeytykset edellyttävät ilmoitusta jätehuoltoviranomaiselle.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljetaminen

Jätteenkuljetukseen soveltumattomat tai isokokoiset jätteet on mahdollista toimittaa vastaanottopaikkoihin omatoimisesti tai tilaamalla kuljetuksen jätteenkuljetusyritykseltä. Määräys perustuu jätelain 41 §:n 2 momenttiin. Jätteenkuljetusyrityksellä on lisäksi oikeus jättää jäteastia tyhjentämättä, jos jäteastia sisältää sinne soveltumatonta jätettä. Tällaisia tapauksia ovat esimerkiksi vaaralliset jätteet, liian suuret jäte-esineet, tai esineet, jotka voivat vahingoittaa jätteenkuljettajaa tai jätteenkuljetuskalustoa. Kiinteistön haltijan on tällöin järjestettävä kuljetus asianmukaiseen käsittelypaikkaan.

3 Luku Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Erikseen lajiteltavat jakeet

Kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisille jätteille annettavilla lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista ja jätelain mukaista erilaatuisten jätteiden erillään pitovelvollisuutta. Kunnan velvollisuutena on edistää kierrättämistä siten, että etusijajärjestys toteutuu ja jäteasetuksen kierrätystavoite täyttyy. Tarkoituksena on kannustaa jätteen haltijoita erottelemaan kierrätys- ja hyödyntämiskelpoiset jätteet polttokelpoisesta jätteestä.

Tuottajavastuunalaisten jätteiden osalta kiinteistöt tulee jätelain mukaisesti velvoittaa toimittamaan jäte tuottajien vastaanottopaikkaan. Tuottajien keräystä on myös sellainen keräys, jossa keräyksen järjestäjä toimii yhteistoiminnassa tuottajan kanssa tuottajan lukuun.

Jätelain 41 §:n 3 momentti antaa kiinteistön haltijalle mahdollisuuden järjestää erilliskerätyn pakkausjätteen jätteenkuljetuksen kiinteistöltä, jos pakkausjätettä ei kuljeteta tuottajan tai kunnan huolehtimassa täydentävässä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Sekalainen yhdyskuntajäte

Jätteiden huolellisesta lajittelusta huolimatta, kiinteistöillä syntyy aina myös sellaista jätettä, jolle ei ole järjestetty erilliskeräystä kiinteistöittäisesti tai ekopisteissä. Kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä onkin oltava sekalaiselle yhdyskuntajätteelle kiinteistökohtainen jäteastia tai kimppa-astia.

Polttokelpoinen jäte ohjautuu jatkossa pääasiallisesti energiahyödyntämiseen eli sähkön ja lämmön tuottamiseen. Siksi annetaan määräyksiä esimerkiksi sen osalta, mitä polttokelpoisen jätteen astiaan saa laittaa.

Etusijajärjestyksen noudattamiseksi on tärkeää, että yhdyskuntajätteestä saadaan syntyipaikkalajittelun ja erilliskeräyksen kautta eroteltua kaikki kierrätys- ja hyödyntämiskelpoinen jäte. On myös huomioitava, että esimerkiksi metalli ja lasi on tärkeää saada eroteltua energiahyödyntämiseen menevästä jätteestä.

Energiajätteen lajittelu ja kerääminen erikseen

Kuten sekalaisessa yhdyskuntajätteessä, myös energiajätteelle tulee olla kiinteistökohtainen jäteastia tai kimppa-astia.

Asumisessa syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Jätteiden erillään pitovelvollisuus toteuttaa jätelain 15 §:n velvoitteita pitää lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet toisistaan erillään siinä laajuudessa, kun se on tarpeellista terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi tai jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Myös ne kiinteistöt, joilla ei ole jätteiden lajitteluvuorotetta, voivat halutessaan järjestää niille erilliskeräyksen. Vapaaehtoisessa keräyksessä kimppa-astiat ovat hyvä vaihtoehto.

Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien kierrätyskelpoisten jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Jätteiden erilliskeräysvelvoitteet koskevat myös muita kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvan jätteen kiinteistöjä. Muille kuin asuinkiinteistölle annettavat erilliskeräysvelvoitteet koskevat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin jätelain 32 §:n perusteella kuuluvia kiinteistöjä sekä niitä kiinteistöjä, joiden jätteet käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Lajitteluvuorotettujen rajat on asetettu siten että kiinteistöt, joilla kierrätys- ja hyödyntämiskelpoista jätettä syntyy, joutuvat ne lajittelemaan.

Muut erikseen kerättävät jätteet

Muita erikseen kerättäviä jätelajeja ovat muut tuottajavastuunalaiset jätteet kuin pakkausjätteet. Vaarallisista jätteistä ja erityisjätteistä määrätään jätehuoltomääräyksistä toisaalla tarkemmin, joten tähän pykälään sisällytetään ainoastaan velvoite kerätä ne erilleen muusta jätteestä.

Rakennus- ja purkujätteelle annetaan jäteasetuksen 15 §:ssä tarkat erilliskeräysvelvoitteet, jotka koskevat niin elinkeinotoimintaa kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä. Asuinkiinteistöillä syntyvä rakennus- ja purkujäte kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin ainoastaan siinä tapauksessa, että se on peräisin kiinteistön haltijan omatoimisesta remontoinnista tai silloin kun kiinteistön haltija vastaa itse rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta hankkiessaan palveluita yrityksiltä. Mikäli remontointipalveluita tarjoava yritys vastaa asuinkiinteistöllä syntyvän rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta, on se elinkeinotoiminnan jätettä, eikä siitä voida antaa jätehuoltomääräyksissä määräyksiä.

4 Luku Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

Kompostointi

Kompostointiin kannustaminen edistää etusijajärjestyksen toteutumista. Kiinteistökohtaisessa kompostorissa voidaan kompostoida elintarvikejätettä, puutarhajätettä ja kuivakäymäläjätettä. Jotta kompostointi onnistuu, on kompostorin ylläpitoon kiinnitettävä huomiota. Lisäksi määräyksissä korostetaan, että kompostoriin ei saa laittaa maatumatonta jätettä.

Kompostorin yhteiskäyttötilanteessa sille on nimettävä vastuuhenkilö, jotta kompostoria käytetään asianmukaisesti.

Biojätteen erilliskeräyksen korvaavasta kompostoinnista tai sen lopettamisesta velvoitetaan ilmoittamaan tekniselle lautakunnalle/toimintaympäristövaliokunnalle. Ilmoitusvelvollisuus koskee yhden kiinteistön kompostoria ja useamman kiinteistön yhteiskompostoria. Ilmoituksilla pyritään seuraamaan kiinteistöjen biojätteen käsittelytapaa niissä tapauksissa, kun kiinteistö ei ole liittynyt biojätteen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Elintarvike- ja ulosteperäistä jätettä kompostoidessa tulee varmistua, että jäte on täysin kompostoitunut ennen sen poistamista kompostorista. Näiden jätteiden kompostointiin on käytettävä kompostoria, joka pitää jyrsiä- ja haittaeläimet pois kompostorista. Lisäksi suositellaan lämpöeristävän kompostorin käyttöä, jotta kompostori voi toimia talvellakin.

Jätteen polttaminen

Jätteiden polttaminen tulee lähtökohtaisesti kieltää jätehuoltomääräyksissä. Tässä pykälässä määritellään tilanteet, joissa jätteen polttaminen eli jätteen omatoiminen käsittely on mahdollista. Haja-asutusalueella voidaan sallia risujen, oksien, käsittelemättömän puujätteen ja vastaavien polttaminen avopolttana, jos se ei aiheuta vaaraa taikka haittaa ympäristölle tai terveydelle. Käsitellyn puujätteen polttamista ei voi sallia.

Kiinteistön tulipesässä poltettavaksi voidaan sallia käsittelemätön puujäte, risut, oksat sekä pienet määrät kierrätykseen kelpaamatonta paperia, pahvia ja kartonkia. Paperia, pahvia ja kartonkia tulee käyttää vain sytykkeenä. Muiden jätteiden polttamista tulipesissä ei voi sallia, sillä niissä ei ole palamiselle optimaaliset olosuhteet.

Jätteen hautaaminen

Jätteen hautaaminen on jätelainkin perusteella lähtökohtaisesti kielletty, ainoastaan tietyt poikkeukset tästä periaatteesta ovat mahdollisia, kuten lemmikkieläinten hautaaminen.

5 Luku Jäteasiat

Jäteasiatyyppit

Kiinteistöllä on oltava tarvittava määrä jäteastioita syntyvään jätemäärään, erilliskeräysvelvoitteisiin ja tyhjennysväliin nähden.

Jätelaisissa kiinteistön haltija veloitetaan nimenomaan järjestämän jätteiden vastaanotto- paikka (40§). Jäteasetuksen 10 §:ssä jätteen keräykseen liittyen todetaan, että kiinteistön haltijan, kunnan, jätteen haltijan, tuottajan, jakelijan ja muun toimijan on huolehdittava siitä, että vastaanottopaikassa on riittävästi kannellisia säiliöitä tai muita jäteastioita, jotka soveltuvat kerättäville jätelajeille. On tärkeää, että jäteasiat on mitoitettu oikein tyhjennysväliin nähden, sillä ne on aina pystyttävä sulkemaan. Toisaalta tarpeeseen nähden liian suuria jäteastioita käyttämällä ei voi perustella pidempää tyhjennysväliä.

Jätehuoltomääräyksissä listataan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa käytettävät vaihtoehtoiset jäteasiat. Jäteastioita lueteltaessa ei voida suosia tietyn valmistajan jäteastioita, vaan määräyksissä kuvataan niiden teknisiä ominaisuuksia.

Jätehuoltomääräyksissä on järkevää mahdollistaa myös muunlaisen jäteastian käyttö sopimalla asiasta jätteenkuljetusyrityksen kanssa. Näin voidaan edistää uusien innovaatioiden käyttöönottoa ja siten parantaa esimerkiksi jätteenkuljettajan työturvallisuutta.

Jäteastian merkitseminen

Jäteasetuksen 10 § velvoittaa merkitsemään jäteastioihin niihin kerättävän jätelajin sekä keräyksestä vastaavan yrityksen tai yhteisön yhteystiedot. Tarkennuksena voidaan määrätä, että jäteastiaan tulee merkitä jäteastian tyhjentämisestä vastaava kuljetusyritys.

Lisäksi niissä tilanteissa, joissa jäteastia ei ole kiinteistön välittömässä läheisyydessä veloitetaan merkitsemään siihen jäteastian haltijan tiedot, jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua tehokkaasti.

Jäteastioiden täyttäminen

Jäteastioiden täyttämisestä säädetään jäteasetuksen 10 §:ssä. Jäteastioiden täyttämisen osalta jätehuoltomääräyksissä määrätään, mitä jäteastioihin voidaan laittaa ja miten jätteet tulee esimerkiksi pakata.

Jos jäte ei mahdu kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jäteastiaan, annetaan määräyksissä mahdollisuus sijoittaa jäte jäteastian läheisyyteen. Sijoittaminen on rajattava siten, että siitä ei aiheudu haittaa tai vaaraa vastaanotto paikalla tai jätteenkuljetukselle. Jätteen sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle ei saa myöskään aiheuttaa työturvallisuusriskiä, joten ylimääräiselle jätteelle on annettava esimerkiksi painorajoitus.

Lista jätteistä, joita ei saa sijoittaa polttokelpoisen jätteen astiaan on hyvä sisällyttää jätehuoltomääräyksiin. Siten voidaan edistää asianmukaisen ja turvallisen jätehuollon toteutumista.

Jätteiden pakkaamiseen liittyvät määräykset annetaan pilaantuvista, likaavista ja pölyävistä jätteistä terveyden ja ympäristön suojelemiseksi sekä jäteastioiden likaantumisen ehkäisemiseksi.

Tyhjennysvälit

Tässä annetut tyhjennysvälit koskevat kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvia asuinkiinteistöjä sekä muita kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia kiinteistöjä.

Jäteastiat on tyhjennettävä riittävän usein, jotta hygieenisiiä haittoja tai hajuhaittoja ei pääse syntymään. Kyseiset haitat aiheutuvat yleensä muiden jätteiden seassa olevasta biojätteestä.

Sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastian tyhjennysväliä voidaan pidentää erottelemalla biojäte sekalaisesta yhdyskuntajätteestä. Tyhjennysvälin pidentämisestä kompostoimalla veloitetaan ilmoittamaan kunnan puolesta toimivalle kuljetusyritykselle, jos käytössä on

kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetusjärjestelmässä asiasta ilmoitetaan tekniselle lautakunnalle/toimintaympäristövaliokunnalle. Sen lisäksi kiinteistön haltijan tulee sopia asiasta jätteenkuljetuksesta huolehtivat yrityksen kanssa. Ilmoitusvelvoitteella voidaan varmistaa, että kiinteistö täyttää tyhjennysvälin harventamisen edellytykset.

Tätä pidemmistä tyhjennysvälin harvennuksista edellytetään jätehuoltoviranomaisen poikkeamispäätöstä.

Erikseen on säädetty, että kierrätyskelpoisten jätteiden astiat on tyhjennettävä siten, ettei niiden täyttymisen seurauksena aiheudu hyötyjätteiden sijoittamista polttokelpoisen jätteen joukkoon, sillä tällöin jätettä ohjautuisi turhaan etusijajärjestyksen vastaiseen käsittelyyn.

Jäteastioiden kunnossapito ja pesu

Jäteastioiden kunnossapito ja siisteydestä huolehtiminen vähentää ympäristö- ja terveyshaittoja sekä helpottaa astioiden käyttöä, siksi jäteastioiden pesusta määrätään erikseen jätehuoltomääräyksissä.

6 Luku Jätteen keräyspaikat

Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset

Jäteasetuksen 10 §:n mukaan keräyspaikkaan on oltava esteetön pääsy ja jäte on voitava kuormata turvallisesti.

Koska jäteastioiden sijoittamiseen liittyvät asiat vaikuttavat merkittävästi työturvallisuuteen, on niihin kiinnitettävä huomiota. Esimerkiksi jäteastioiden liikuttamien sekä kuormaiminen pitää pystyä tekemään turvallisesti, kuten myös liikkuminen alueella.

Väärinkäsitysten välttämiseksi määräyksessä on maininta siitä, että keräyspaikka on varattava ainoastaan jätehuollolle eli sitä ei voida käyttää muuna varastona.

Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

Pykälässä määrätään jäteastian tai jäteastian sijoituspaikan lukitsemisesta siten, että kuljetusyritys voi käyttää yhtenäistä yleisavainta, jolla lukittu jättepiste voidaan avata.

Alueelliset jätteiden keräyspaikat

Alueellisiksi keräyspaikoiksi luokitellaan aluekeräyspisteet, ekopisteet ja kierrätyspisteet sekä muiden tahojen järjestämät alueelliset keräyspaikat.

Keräyspaikalle saa toimittaa ainoastaan sellaisia jätteitä, joita varten siellä on jäteastia. Jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle, sillä valvomattomilla keräyspaikoilla jäteastioiden ulkopuolelle jätetyt jätteen aiheuttavat helposti roskaantumista.

Alueellisen jätteiden keräyspaikan perustamiseen on oltava maanomistajan lupa. Lisäksi jos kyseessä on rakennelma, vaaditaan rakennusvalvonnan lupa asiaan.

Alueellisen keräyspaikan ylläpidosta vastaa sen järjestäjä. Ensisijaisesti ylläpitovelvollisuudesta sovitaan erikseen keräyspaikan perustamiseen ja jäteastioiden sijoittamiseen liittyvissä sopimuksissa.

7 Luku Jätteenkuljetus

Kuormaaminen

Jätteen kuormaamisesta määrätään tarkemmin kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä.

Kuljettaminen

Kuljettamista koskevat määräykset koskevat pääosin jätteenkuljettajia. Jos käytössä on kunnan järjestämä jätteenkuljetus, voivat tässä määräyksessä annetut velvoitteet olla sisällytettynä urakoitsijoiden sopimukseen. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa toimitaan tämän jätehuoltomääräyksen mukaisesti.

Kuljettamisen osalta on tavoitteena varmistaa, että se ei aiheuta ympäristön roskaantumista tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Jäteasetuksen 11 § velvoittaa kuljettamaan jätteet tiiviissä pakkauksessa, umpinaisessa kuljetusvälineessä tai muuten peitettynä.

Erilliskerättävät jätelajit on pidettävä erillään, jottei niiden hyötykäyttö hankaloidu.

Jätelain 121 § määrää siirtoasiakirjan laatimisveloitteesta tietyille jätelajeille. Jätehuoltomääräyksissä tuodaan esille kyseinen laatimisvelvoite ja velvoitetaan luovuttaja, kuljettaja ja vastaanottaja olemaan selvillä siitä. Jätelaissa ja asetuksessa on tarkat määräykset ja sisältövaatimukset siirtoasiakirjaan liittyen, joten niitä ei tarvitse tuoda esille varsinaisissa jätehuoltomääräyksissä.

Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätelain 39 §:ssä määrätään jätteenkuljettajan velvollisuudesta ilmoittaa tiedot tehdyistä jätteenkuljetuksista vuosittain. Velvollisuutta täsmennetään jäteasetuksen 26 §:ssä. Tietojen toimittamistavasta määrätään jätehuoltomääräyksissä. Vaikka määräys tietojen toimitamisesta tulee jätelaista, se on sisällytetty myös jätehuoltomääräyksiin.

Jätteenkuljettajan on annettava tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain.

Tiedot on toimitettava taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla muokattavissa ilman lisäohjelmia tai koodityökaluja, jotta tietojen siirtäminen viranomaisrekisteriin olisi mahdollisimman tehokasta. Tiedot saadaan tällä tavalla vietyä rekisteriin oikeellisesti niin, että virheiden mahdollisuus tietojen syötössä saadaan minimoitua.

Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Tämä jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikkoja koskeva määräys on tarkoitettu jätteenkuljettajille.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat ja kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen luovutetut jätteet on kuljetettava kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan paikkaan. Jätteitä ei saa kuljettaa muihin vastaanottopaikkoihin. Jätelain 35 §:n mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kerätty jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Määräyksessä tuodaan esille myös yleiset vastaanotto- ja käsittelypaikkojen käyttämistä koskevat velvoitteet ja käytännöt. Määräyksellä pyritään siihen, että vastaanottopaikoille toimitetaan vain sinne tarkoitettua jätettä, jotta jatkokäsittely on toimivaa ja ympäristöhaittoja ei pääse syntymään.

Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen

Jätehuoltomääräyksissä mahdollistetaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen tilanteissa, joissa kiinteistö on tyhjillään ja käyttämättömänä. Keskeytyksen tulee aina olla määräaikainen. Sitä voidaan tarpeen mukaan jatkaa määräajan päättyessä.

Alle vuoden pituisesta keskeytyksestä voidaan sopia jätteenkuljetuksesta huolehtivan tahon kanssa. Yli vuoden kestävät keskeytykset edellyttävät ilmoitusta jätehuoltoviranomaiselle.

8 Luku Asumisessa syntyvät lietteet ja muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat lietteet

Velvollisuus tyhjentää lietekaivo

Pykälässä veloitetaan lietekaivon haltijaa luovuttamaan liete kunnan jätehuoltojärjestelmään. Jätelain 94 § velvoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista harjoittavat toimijat tekemään hakemuksen alueelliselle ELY-keskukselle toiminnan hyväksymiseksi jätehuolto-rekisteriin. Jätehuoltomääräyksissä annettava velvoite luovuttaa liete ainoastaan ko. rekisteriin hyväksytylle toimijalle on tärkeää lietteiden asianmukaisen kuljettamisen ja käsittelyn vuoksi.

Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

Jätevesilietesäiliöiden lisäksi hiekan-, öljyn- ja rasvanerotuskaivojen tyhjentämisestä on huolehdittava säännöllisesti. Kyseisten kaivojen tyhjentäminen ja hoitaminen ovat ennakkoivia toimia, joilla ehkäistään ongelmia viemäriverkostossa. Samoin on huolehdittava fosforinpoistokaivojen suodatinmassojen, biosuotimiin kertyvien massojen sekä maapuhdistamoiden massojen jätehuollosta.

On tärkeää huomata, että vähimmäistyhjennysvälejä on noudatettava, vaikka lietteen käsittely tapahtuisi kiinteistöllä omatoimisesti.

Asumisessa syntyvät lietteet ovat osa kunnan vastuulla olevaa jätehuoltoa, ja ne tulee siten toimittaa palvelutehtäviä hoitavan tahon osoittamaan paikkaan.

Lietteiden omatoiminen käsittely

Omatoiminen saostussäiliöiden mustien jätevesilietteiden (ja umpisäiliöiden jätevesien) käsittely voidaan sallia, jos kiinteistöllä on käytössään (joko omana tai esimerkiksi vuokratuna) siihen soveltuvat laitteistot sekä olosuhteet ovat sopivat. Tällaisesta menettelystä ilmoittavan osalta on varmistettava, että stabiloitu liete voidaan käyttää lannoitustarkoituksessa eli kiinteistöllä on oltava hallinnassaan viljelykäyttöön tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen soveltuvaa peltoalaa. Siksi useimmiten kyseeseen tulee aktiiviviljelijä.

Liete tulee aina stabiloida ennen peltokäyttöä. Soveltuvia menetelmiä ovat esimerkiksi kalkkistabilointi ja termofiilinen stabilointi. Kalkkistabiloidun lietteen voi käytännössä sekoittaa myös lantalaan, mutta tällöin tulee tunnistaa ihmisperäisen jätevesilietteen tuomat viljelyrajoitukset. Siten käsitellyn lietteen sijoittaminen sellaisenaan peltoon on useimmiten järkevämpää, sillä tällöin sen tarkka sijoituspaikka tiedetään ja viljelyrajoitukset rajoittuvat vain tälle kyseiselle alueelle.

Muissa tapauksissa asumisessa syntyvien lietteiden omatoiminen käsittely on mahdollista hallitusti lähinnä silloin, kun syntyvän lietteen määrä on vähäinen tai se on kiinteässä muodossa. Käytännössä käsittelymenetelmänä on kompostointi.

9 Luku Roskaantumisen ehkäiseminen

Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Ulkona järjestettäviä yleisötilaisuuksia koskevat jätehuoltomääräykset perustuvat sekä roskaantumisen ehkäisemiseen, että jätelain veloitteeseen asianmukaisesta jätehuollosta. Yleisötilaisuuden järjestäjä on jätelain 74 §:n mukaan vastuussa yleisötilaisuuden seurauksena roskaantuneen alueen siivoamisesta, jos roskaaja itse ei huolehdi siivoamisesta.

Määräyksissä veloitetaan yleisötilaisuuden järjestäjä huolehtimaan tilaisuuden jätehuollosta kokonaisuudessaan, ei pelkästään siivoamisesta. Velvoite jätehuollosta huolehtimiseen on merkittävä toimenpide roskaantumisen ehkäisemiseksi, sillä sen perusteella tilaisuuden järjestäjän on hankittava alueelle tarpeeksi jäteastioita ja huolehdittava niiden tyhjentämisestä tarpeen mukaan. Myös lajittelu ja erilliskerääminen määrätään tilaisuuden järjestäjän vastuulle.

Suurista tapahtumista veloitetaan ilmoittamaan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tekemään jätehuoltosuunnitelma. Määräyksellä pyritään edistämään jätehuollon järjestelyjen huomioonottamista jo tapahtumien suunnitteluvaiheessa.

Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Jätelaissa annetaan tarkat määräykset roskaantumisen ehkäisemisestä sekä siitä, mikä taho on siivousvelvollinen eri tilanteissa. Säännöksessä annetaan näin ollen ainoastaan jätelain määräyksiä täsmentäviä veloitteita.

Jätelaissa annettua roskaamiskieltoa on korostettu säännöksessä kieltämällä jätteiden sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle yleisillä alueilla. Yleisten alueiden jäteastioiden ylläpitäjiä on lisäksi veloitettu huolehtimaan jäteastian riittävästä tyhjennysvälistä ja alueen siisteystensä. Koska yleisillä alueilla olevat jäteastiat voivat olla muidenkin tahojen kuin kunnan ylläpitövastuulla, määräys koskee myös näitä muita tahoja, kuten tienpitäjiä.

10 Luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Jätehuoltomääräysten vaarallisia jätteitä koskevat määräykset velvoittavat kaikkia toimijoita. Vaarallista jätettä koskevilla määräyksillä säädetään turvallisen jätehuollon käytännön järjestelyistä.

Vaarallisen jätteen varastoinnista väliaikaisessa paikassa voi aiheutua haittaa tai vaaraa ympäristölle ja terveydelle. Sen vuoksi jätehuoltomääräyksiin on sisällytetty väliaikaista varastointia koskeva määräys. Määräys enimmillään vuoden säilytysajasta ennen jatkovastaanottoon toimittamista koskee kaikkia kiinteistöjä, myös esimerkiksi päivittäistavara-kaupoissa sijaitsevia kerätyn sähkö- ja elektroniikkaromun säilytykseen tarkoitettuja jäteastioita tai kontteja ja varmistaa osaltaan jätteen asianmukaista käsittelyä.

Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto sekä maa- ja metsätaloudessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto, mikäli vaarallisen jätteen määrä ei ole kohtuuton. Tuottajavastuunalaiset sähkö- ja elektroniikkaromu sekä paristot ja akut määrätään toimitettavaksi tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan.

Muissa toiminnoissa, kuten sosiaali- ja terveystaloudessa sekä kouluissa, syntyvät vaaralliset jätteet toimitetaan vastaanottajalle, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. Sama määräys koskee elinkeinotoiminnan harjoittajaa.

Mikäli kyseessä on merkittävä erä vaarallista jätettä, tulee sen toimittamisesta sopia vastaanottajan kanssa. Tällöin vastaanottaja voi varautua suuren jätemäärän turvalliseen käsittelyyn ja varastointiin.

Vaarallisen jätteen pakkaamisen osalta jäteasetuksessa on tarkat ohjeet, joihin näissä määräyksissä viitataan.

Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Vaarallisen jätteen keräyspaikkaa koskevat määräykset koskevat kaikkia toimijoita omakotikiinteistöjä lukuun ottamatta, sillä ne liittyvät jätehuollon tekniseen järjestämiseen sekä turvallisuuteen. Pykälässä annetaan määräyksiä vaarallisten jätteiden säilyttämisestä turvallisesti asianmukaisissa astioissa. Lisäksi veloitetaan kiinteistön haltija tiedottamaan keräyspaikan käyttäjiä sen asianmukaisesta ja turvallisesta käytöstä. Tarkoituksena on, että vaarallisten jätteiden keräämisestä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Erityisjätteet ja terveydenhuollon vaaralliset jätteet

Erityisjätteet ovat muita kuin vaarallisia jätteitä, jotka vaativat kuitenkin haitallisuutensa tai muun laatunsa takia erityistoimia keräyksen, kuljetuksen tai käsittelyn aikana, kuten välitöntä peittämistä kaatopaikalla. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät ja pistävät jätteet (esimerkiksi neulat, ruiskut ja veitsenterät) sekä haisevat ja pölyävät jätteet. Jottei näistä jätteistä aiheudu turvallisuusriskiä tai haittaa ympäristölle, on määrätty pitämään ne muista jätteistä erillään ja pakkaamaan tiiviisiin, asianmukaisilla merkinnöillä varustettuihin astioihin.

11 Luku Muut määräykset

Tiedottamisvelvoite

Tiedotusvelvollisuudella varmistetaan, että keräyspisteen käyttäjät saavat tarvittavat tiedot jätehuollon asianmukaisesta hoitamisesta. Kiinteistön haltijan on määräysten mukaan myös seurattava jätehuollon toteutumista kiinteistöllä. Näin ollen kiinteistön haltijalla on velvoite seurata muun muassa sitä, että jätteiden keräyspaikka täyttää jätehuoltomääräysten vaatimukset ja keräyspaikkaa käytetään oikein.

Jätehuoltomääräysten valvonta

Jätelain 24 §:ssä säädetään jätelain ja sen nojalla annettujen jätehuoltomääräysten valvonnasta. Valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus).

Valvontaviranomainen kehottaa ensin määräysten rikkojaa korjaamaan toimintansa. Valvontaviranomainen voi myös lievissä tapauksissa antaa yksittäisen määräyksen tilanteen korjaamiseksi. Jos asianosainen ei noudata valvontaviranomaisen antamaa kehotusta, yksittäistä määräystä tai muuten laiminlyö velvollisuutensa olennaisilta osin tai muuten epäasiallisesti, tulee valvontaviranomaisen aloittaa hallintopakko-menettely asian lain mukaiseksi saattamiseksi. Jos kyseessä on jätehuoltomääräysten nojalla tai yksittäisenä määräyksenä annettu kielto tai määräys ja kyseessä on tahallisuus tai törkeä huolimattomuus, tulee valvontaviranomaisen tehdä asiassa tutkintapyyntö poliisille.

Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Jätehuoltomääräykset ovat kunnallinen säädös ja jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltoviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräysten

noudattamisesta päätöksessä mainituin perustein. Siten jätehuoltomääräyksissä on tarpeen määrätä poikkeuksen myöntävästä viranomaisesta.

Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja asia käsitellään hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Poikkeus voidaan myöntää vain niissä tapauksissa, joissa hakija kykenee muulla kuin jätehuoltomääräyksissä säädetyllä tavalla toimimaan siten, ettei jätehuollon järjestäminen vaikeudu, eikä ympäristölle tai terveydelle aiheudu haittaa tai vaaraa. Jos on epäselvyyttä siitä, voiko ympäristöhaittoja aiheutua, pyytää jätehuoltoviranomainen lausunnon ympäristönsuojeluviranomaiselta ennen asian ratkaisemista.

Voimaantulo

Voimaantulopykälään kirjataan ajankohta, jolloin jätehuoltomääräykset tulevat voimaan ja luetellaan ne jätehuoltomääräykset, jotka uusilla määräyksillä kumotaan.